

2016

Auteur: Karin Smelt
Opdrachtgever: Lectoraat Gebiedsontwikkeling en Recht
Afstudeerscriptie Bedrijfskunde MER
Saxion University of Applied Sciences, Enschede
Afstudeerbegeleider: Marloes ter Haar – Wiefferink
Tweede lezer: Vincent ter Horst

KULTURHUS 'T TREFPUNT

Kulturhus ' Trefpunt

Persoonlijk

Auteur:	Karin Smelt
Studentnummer:	333408
Telefoonnummer:	06-36192162
E-mailadres:	karinsmelt@hotmail.com

Opleiding

Opleiding:	Bedrijfskunde MER
Academie:	Bestuur, Recht en Ruimte
Hogeschool:	Saxion University of Applied Sciences

Opdrachtgever

Opdrachtgever:	Lectoraat Gebiedsontwikkeling en Recht
Afstudeerbegeleider:	Marloes ter Haar - Wiefferink
Eerste lezer:	Marloes ter Haar - Wiefferink
Tweede lezer:	Vincent ter Horst

Datum

Gepubliceerd:	17 juni 2016
Versie:	Definitief

Samenvatting

Al sinds 1983 beschikt Daarlerveen over een dorps huis om de leefbaarheid van het dorp te bevorderen. In september 2013 is gestart met de verbouwing van het dorps huis en sinds augustus 2015 is het nieuwe kulturhus officieel geopend. Het doel van het kulturhus is het aanbieden van woningen ten behoeve van ouderen en zorgbehoevenden, integratie en behoud van de bibliotheek in Daarlerveen, verbetering van de havenfaciliteiten, een kiosk ten behoeve van recreanten en eigen inwoners en het bevorderen van activiteiten in Daarlerveen.

De beheerscommissie is verantwoordelijk voor de exploitatie en het beheer van het kulturhus. Deze commissie bestaat uit acht vrijwilligers die in de avonduren en weekenden erg druk zijn het kulturhus draaiende te houden. De druk op deze vrijwilligers is erg groot. Zij worden zwaar belast waardoor het beheer voor hen niet meer vol te houden is. Er moeten activiteiten georganiseerd worden waardoor het kulturhus het middelpunt van het dorp wordt. Hoe meer activiteiten in het kulturhus georganiseerd worden, hoe meer betrokken inwoners zich voelen.

Voor Plaatselijk Belang is het belangrijk om te weten te komen of er draagvlak is voor activiteiten en vrijwilligers vanuit de gemeenschap. Er moeten meer vrijwilligers aangetrokken worden om de leden uit de beheerscommissie te ontlasten. Daarom is een behoefteonderzoek gedaan om in kaart te brengen aan welke activiteiten inwoners behoefte hebben in het kulturhus. De onderzoeksdoelstelling is om een advies te geven aan Plaatselijk Belang en de beheerscommissie over welke activiteiten georganiseerd kunnen worden in het kulturhus en hoe zij het draagvlak voor deze activiteiten en de vrijwilligers kunnen vergroten. De probleemstelling luidt daarom als volgt:

“Welke activiteiten moeten in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd worden om ervoor te zorgen dat inwoners zich betrokken voelen bij het kulturhus en er draagvlak gecreëerd wordt om vrijwilliger te worden?”

Om deze probleemstelling te kunnen beantwoorden zijn in eerste instantie zes diepte-interviews afgenomen met beheerders en vrijwilligers van verschillende kulturhusen in Overijssel. Deze kulturhusen zijn met elkaar vergeleken op de volgende punten: de faciliteiten, openingstijden, beheer, vrijwilligers, activiteiten, programmering en betrokkenheid. Daarnaast heeft een interview met een beleidsmedewerker van de gemeente Hellendoorn plaatsgevonden om de visie en het beleid van de gemeente in kaart te brengen. Gemeenten die een visie hebben over de voorzieningen, doelgroepen en activiteiten in een dorp spelen immers een belangrijke rol in het succes van een kulturhus. De informatie uit de diepte-interviews is gebruikt om de enquêtes voor het behoefteonderzoek vorm te geven. Uiteindelijk is een behoefteonderzoek gehouden onder de inwoners van Daarlerveen om te achterhalen aan welke activiteiten de inwoners behoefte hebben en in hoeverre zij betrokken zijn bij het kulturhus.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de beheerscommissie, zoals verwacht, teveel verantwoordelijkheden heeft. Zij zijn naast de exploitatie van het kulturhus verantwoordelijk voor de algemene beheertaken, de bestellingen voor het horecagedeelte, het organiseren van activiteiten en het werven en inplannen van vrijwilligers. De commissieleden zijn naast hun baan in de avonduren en de weekenden erg druk. Omdat zij overdag aan het werk zijn, komen de taken voor het kulturhus op een tweede plaats. Ondanks dat er in Daarlerveen honderd vrijwilligers zijn die samenwerken om het kulturhus zo goed mogelijk te beheren, is het niet langer op deze manier vol te houden.

Uit het behoefteonderzoek is gebleken dat bijna 37 procent van de respondenten vindt dat er meer activiteiten georganiseerd mogen worden. Vooral ouderen in de leeftijdscategorie 70+ gaven aan dat er weinig activiteiten voor hun doelgroep georganiseerd worden. Om deze doelgroep bij het kulturhus te blijven betrekken, moeten meer activiteiten voor hen worden georganiseerd. Zij kwamen met ideeën zoals ouderensoos, ouderengymnastiek en spelletjesmiddagen. Daarnaast is uit het behoefteonderzoek gebleken dat inwoners van

Daarlerveen behoefte hebben aan activiteiten zoals een bingoavond, evenementen, workshops en cursussen. Inwoners gaven aan vooral interesse te hebben in creatieve workshops.

Tenslotte is uit het behoefteonderzoek gebleken dat inwoners behoefte hebben aan verruiming van de huidige openingstijden. Het kulturhus is van maandag tot en met donderdag geopend van 20.00-23.00 uur en op vrijdag en zaterdag van 11.30-00.00 uur. Ruim 70 procent van de respondenten gaf aan vooral in de zomermaanden behoefte te hebben aan verruiming van deze openingstijden. De inwoners gebruiken het kulturhus om elkaar te ontmoeten en om er een hapje te eten. Vooral als het weer mooier wordt en het terras is geopend, willen inwoners vaker gebruik kunnen maken van de faciliteiten die het kulturhus aanbiedt.

De aanbevelingen voor Plaatselijk Belang en de beheerscommissie luiden als volgt:

- Een beheerder aanstellen; op deze manier worden de vrijwilligers uit de beheerscommissie ontlast en kunnen de openingstijden worden verruimd.
- Vrijwilligers blijven betrekken bij het kulturhus
- Openingstijden verruimen
- Duidelijkheid scheppen over de verwachtingen van vrijwilligers
- Activiteitencommissie oprichten
- Activiteiten organiseren in samenwerking met andere partijen
- Meer activiteiten organiseren voor ouderen
- Meer gebruik maken van ruimten voor verhuur

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	8
1.1. Aanleiding en context van het probleem	8
1.2. Belanghebbenden	10
1.3. Doelstellingen	11
1.4. Probleemstelling en onderzoeksvragen	11
1.5. Leeswijzer	11
Hoofdstuk 2. Theoretisch kader	13
2.1. Kulturhus	13
2.1.1. Definitie	13
2.1.2. Waarom een kulturhus?	13
2.1.3. Gezamenlijke programmering	14
2.1.4. Gezamenlijk beheer	14
2.2. Participatie	14
2.2.1. Burgerparticipatie	14
2.2.2. Participatieladder Arnstein	15
2.2.3. Trigger als beginpunt van participatie	15
2.2.4. Participatiecapaciteit	15
2.2.5. Formele en informele participatie	16
2.2.6. Definitie van participatie in dit onderzoek	16
2.3. Draagvlak	17
2.3.1. Draagvlak voor vrijwilligers	17
2.3.2. Vrijwilligers in het kulturhus	17
2.3.3. Definitie van draagvlak in dit onderzoek	18
2.4. Behoeftonderzoek	18
Hoofdstuk 3. Methodologie	20
3.1. Onderzoektype	20
3.2. Dataverzameling	20
3.2.1. Literatuuronderzoek	20
3.2.2. Diepte-interview Hans Slot	20
3.2.3. Diepte-interviews andere kulturhusen	20
3.2.4. Enquêtes	21
3.2.5. De centrale probleemstelling	22
3.3. Data-analyse	22
3.3.1. Diepte-interviews	22
3.3.2. Enquêtes	22
3.4. Anonimiteit en privacy	23
3.5. Validiteit en betrouwbaarheid	24

Hoofdstuk 4. Huidige situatie 't Trefpunt.....	25
4.1. Algemeen.....	25
4.2. Beheer.....	26
4.3. Vrijwilligers.....	26
4.4. Taken beheerscommissie	27
4.5. Activiteiten en betrokkenheid.....	28
4.6. Conclusie	28
Hoofdstuk 5. Vergelijking kulturhusen in Overijssel.....	29
5.1. Faciliteiten en openingstijden	29
5.2. Beheer.....	30
5.3. Vrijwilligers.....	31
5.4. Activiteiten	33
5.5. Betrokkenheid.....	34
5.6. Conclusie	35
Hoofdstuk 6. Beleid en vergunning	36
6.1. Betrokkenheid.....	36
6.2. Accommodatiebeleid wijk- en buurtwerk.....	37
6.3. Doelgroepen en activiteiten	39
6.4. Vergunningen	39
6.5. Conclusie	40
Hoofdstuk 7. Resultaten behoefteonderzoek	41
7.1. Respons.....	41
7.2. Faciliteiten en openingstijden	41
7.3. Activiteiten en programmering	42
7.4. Vrijwilligers.....	44
7.5. Conclusie	45
Hoofdstuk 8. Conclusie.....	46
Hoofdstuk 9. Aanbevelingen	48
Literatuurlijst.....	50
Bijlages.....	52
Bijlage I: Operationalisering kulturhus.....	52
Bijlage II: Operationalisering participatie.....	53
Bijlage III: Operationalisering draagvlak	54
Bijlage IV: Contactgegevens kulturhusen in Overijssel	55
Bijlage V: Interviewvragen kulturhusen.....	56
Bijlage VI: Interviewvragen gemeente Hellendoorn	57
Bijlage VII: Interview verslag Hans Slot.....	58
Bijlage VIII: Interview verslag Jan Kock.....	61
Bijlage IX: Interview verslag Wim van Luinen	64
Bijlage X: Interview verslag Ernst Cochlovius.....	66

Bijlage XI: Interview verslag Hanny Biemolt.....	68
Bijlage XII: Interview verslag Jolanda Lohuis.....	70
Bijlage XIII: Interview verslag Bert Protzman	73
Bijlage XIV: Enquête.....	75
Bijlage XV: E-mail interview verslag	79
Bijlage XVI: Plattegrond kulturhus Daarlerveen.....	80
Bijlage XVII: Resultaten enquête	81

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt mijn afstudeerscriptie waarin een advies gegeven wordt aan Plaatselijk Belang Daarlerveen over welke activiteiten georganiseerd kunnen worden in het kulturhus in Daarlerveen en hoe zij het draagvlak voor deze activiteiten en voor de vrijwilligers kunnen vergroten. Dit onderzoeksrapport is het eindproduct van mijn afstudeerperiode van de opleiding Bedrijfskunde MER aan het Saxion in Enschede.

Deze scriptie is geschreven in opdracht van het lectoraat Gebiedsontwikkeling en Recht ten behoeve van het Plaatselijk Belang Daarlerveen. De doelstelling vanuit het lectoraat is het bevorderen van de leefbaarheid van kleine kernen. In deze scriptie staat de leefbaarheid van Daarlerveen centraal.

Ik vond deze opdracht vooral leuk omdat ik beheerders en vrijwilligers van verschillende dorpshuizen en kulturhusen heb gesproken. Zij hebben mij vol enthousiasme verteld over allerlei zaken rondom het beheer, de programmering en de betrokkenheid van de inwoners bij het kulturhus. Het was erg leuk om met zulke betrokken en enthousiaste mensen te praten over hun dorp en het kulturhus.

Daarnaast was het mooi om te zien hoe betrokken de inwoners van Daarlerveen zijn bij hun kulturhus. Er is veel respons gekomen op de enquête die in Daarlerveen verspreid is. Toen ik langskwam voor een interview en ook toen ik de enquêtes kwam ophalen uit het kulturhus, heb ik een aantal mensen gesproken die erg betrokken zijn en mij veel hebben verteld over het kulturhus.

Bij deze wil ik graag iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van deze scriptie.

Allereerst wil ik Jeroen Geerdink bedanken. Hij heeft mij tijdens het onderzoek geholpen met het benaderen van de juiste respondenten en het opstellen van de interviews en de enquête.

Daarnaast wil ik de beheerders en vrijwilligers van andere kulturhusen in Overijssel, de heer H. Slot, de heer J. Kock, de heer W. van Luinen, de heer E. Cochlovius, mevrouw H. Biemolt en mevrouw J. Lohuis bedanken voor hun tijd en enthousiaste verhalen over hun dorp en kulturhus.

Ook wil ik de heer B. Protzman, beleidsmedewerker van de gemeente Hellendoorn, bedanken voor zijn tijd en hulp. Daarnaast wil ik mijn schoolcoach Marloes ter Haar-Wiefferink bedanken voor haar hulp en feedback tijdens het schrijven van deze afstudeerscriptie. Tenslotte wil ik mijn tweede lezer, de Vincent ter Horst en begeleider bij de intervisie bijeenkomsten, mevrouw Ellis van Dooren-Wisseborn, bedanken.

Dankzij hen heb ik deze scriptie op een goede manier kunnen schrijven.

Vriezenveen, juni 2016

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Aanleiding en context van het probleem

Historie 't Trefpunt

In Daarlerveen zijn al sinds 2003 regelmatig discussies gevoerd over de mogelijkheden de leefbaarheid van Daarlerveen te bevorderen. Mede daarom is in 2004 een Daarlerveens Ontwikkelingsplan opgesteld. Een onderdeel van dit plan was het Centrumplan waarin de plannen ten behoeve van het centrum van Daarlerveen zijn beschreven. De doelstellingen van het Centrumplan waren het aanbieden van woningen ten behoeve van ouderen en zorgbehoevenden, integratie en behoud van de bibliotheek in Daarlerveen, verbetering van de havenfaciliteiten, een kiosk ten behoeve van recreanten en eigen inwoners en het bevorderen van activiteiten in Daarlerveen door middel van een nieuw dorps huis, een kulturhus. Sinds 1983 beschikt Daarlerveen al over een dorps huis. Dit dorps huis heet 't Trefpunt. Eén van de belangrijkste doelen van het Centrumplan was het beter zichtbaar maken van het dorps huis. In 2007 is daarom het project Centrumplan van start gegaan en er is een woningonderzoek gedaan binnen Daarlerveen. Na gesproken te hebben met diverse betrokken partijen zoals de bibliotheek, de woningstichting, de gemeente en de basisschool heeft bureau "Royal Haskoning" de ideeën verder uitgewerkt samen met de verschillende partijen. In 2010 is door dit bureau geconcludeerd dat het plan om een nieuw kulturhus te bouwen financieel haalbaar was, maar dat dit afhankelijk zou zijn van de te verkrijgen subsidies. Vervolgens is er bij LEADER een subsidieaanvraag opgesteld en in oktober 2010 is deze aanvraag subsidiewaardig bevonden. In december 2010 is het voorstel tot realisatie en de verdere uitwerking van het Centrumplan door het College van B&W goedgekeurd. In maart 2012 is de aanvraag voor de LEADER-subsidie definitief goedgekeurd en zijn de plannen verder uitgewerkt. Om de arbeidskosten van de bouw te drukken, is gekozen om de bouw te realiseren door middel van een "leerlingbouwplaats". Het project is daardoor geheel uitgevoerd door leerlingen van het ROC en zij-instromers. In september 2013 is gestart met de bouw van het kulturhus en op 29 augustus 2015 is het nieuwe kulturhus officieel geopend.

Figuur 1: 't "oude" Trefpunt

Figuur 2: 't "nieuwe" Trefpunt

Actief burgerschap

De maatschappelijke accommodaties in Overijssel verkeren in een fase waarin exploitaties onder druk staan en de maatschappelijke rol steeds belangrijker wordt. De rol van een kulturhus wordt daarom steeds belangrijker bij het bundelen van burgerkrachten. (Stimuland, 2016). Daarnaast wordt van burgers tegenwoordig actief burgerschap verwacht. Dit houdt in dat burgers zelf verantwoordelijkheid moeten nemen voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken in de eigen omgeving, door zelf initiatieven te organiseren (van de Maat en Veldhuysen, 2011). Dit betekent dat niet alleen de (lokale) overheid bepaald wat goed is voor de leefomgeving van de samenleving, maar dat de inwoners van de gemeenschap dit in veel gevallen zelf bepalen. De rol van de overheid bestaat hierbij vooral uit het ondersteunen en faciliteren. De overheid geeft meer ruimte aan de gemeenschappen zelf om verantwoording te

nemen voor de kwaliteit van de leefomgeving. Voor de leefbaarheid van de samenleving is het belangrijk dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en dat er een basis wordt gelegd voor nieuwe activiteiten. Een kulturhus is een goed voorbeeld van zo'n ontmoetingsplaats. Een kulturhus is een multifunctionele accommodatie waar verschillende voorzieningen aanwezig zijn en mensen uit de (directe) omgeving samenwerken op uiteenlopende manieren. (Temmink Advies, 2016).

Plaatselijk Belang en beheerscommissie

De gemeente Hellendoorn heeft ervoor gezorgd dat het kulturhus in Daarlerveen gebouwd werd. Zij zijn eigenaar van de accommodatie maar houden zich niet bezig met het beheer van het kulturhus. De uitdaging voor de gemeenschap is om te zorgen voor een gemeenschappelijke cultuur die de basis moet vormen voor voldoende en regelmatig gebruik van het kulturhus dat genoeg inkomsten genereert om te kunnen voortbestaan. Het kulturhus wordt op dit moment niet beheerd door een beheerder maar wordt draaiende gehouden door vrijwilligers. Er was in de beginfase geen geld om een beheerder aan te stellen omdat er nog geen inkomsten gegenereerd werden. De vrijwilligers zijn door Plaatselijk Belang vanaf het begin al betrokken bij de activiteiten in het kulturhus.

Een Plaatselijk Belang is een groep bewoners die zich inzet voor de omgeving. Zij zijn de 'schakel' tussen de gemeente en de overige bewoners. Het Plaatselijk Belang is belangrijk voor de mate van participatie in dorpsactiviteiten. Door via het Plaatselijk Belang zoveel mogelijk mensen te betrekken bij het opstellen van plannen voor het dorp, wordt het draagvlak vergroot. Daarnaast ontstaat er een helder en duidelijk beeld van wat de gemeenschap graag veranderd of verbeterd ziet worden in de omgeving. Dit draagt bij aan de leefbaarheid. Daarlerveen telt circa 1200 inwoners waarvan er 350 lid zijn van het Plaatselijk Belang. De inwoners van Daarlerveen zijn dus goed vertegenwoordigd. Het bestuur van Plaatselijk Belang bestaat uit elf leden. Het doel van een Plaatselijk Belang is het behartigen van de algemene belangen van de inwoners en een zo breed en representatief mogelijke afspiegeling van de inwoners zijn om op die manier de leefbaarheid in het dorp te behouden en te versterken. Op deze manier dragen zij bij aan de ontwikkelingen in de directe omgeving op verschillende gebieden.

Het Plaatselijk Belang is er voor de belangen van Daarlerveen als geheel. Hierbij kun je denken aan voorzieningen, zorg, verkeersveiligheid, sport en recreatie, toerisme, bedrijvigheid, openbare ruimtes etc. Een onderdeel binnen het Plaatselijk Belang is de beheerscommissie. Deze commissie bestaat uit een voorzitter, Hans Slot, nog een aantal leden. Zij zijn verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus en de activiteiten die daar georganiseerd worden. Daarnaast plannen zij de vrijwilligers in en sturen hen aan. Het Plaatselijk Belang blijft eindverantwoordelijk voor het kulturhus.

Druk op vrijwilligers

Naast de beheerscommissie zijn ook andere vrijwilligers verantwoordelijk voor de gang van zaken in en rondom het kulturhus. De vrijwilligersspoule bestaat in totaal uit circa honderd vrijwilligers. Dit lijken er in eerste instantie erg veel. Van deze vrijwilligers zijn echter enkele vaste vrijwilligers bijna elke dag in het kulturhus aanwezig. De druk op deze vrijwilligers is erg groot. Naast hun (meestal fulltime) baan zijn zij in de avonden en weekenden aanwezig in het kulturhus voor allerlei zaken. Op een gegeven moment is het voor hen niet meer vol te houden. Er zijn in totaal wel veel vrijwilligers, maar te weinig vrijwilligers zijn daadwerkelijk meerdere uren per week beschikbaar om het kulturhus te beheren omdat er geen betaalde beheerder is. Als er geen nieuwe vrijwilligers bij komen die zich verantwoordelijk voelen voor het beheer van het kulturhus, zijn deze vaste vrijwilligers over een tijdje genooddaakt te stoppen omdat zij het niet meer aankunnen. Dit zal een groot probleem opleveren voor de hele gemeenschap in Daarlerveen omdat het kulturhus dan niet meer kan voortbestaan. Tijdens een vergadering van het Plaatselijk Belang heeft een discussie plaatsgevonden over hoe ze dit probleem gaan oplossen. Leden kwamen met het idee de openingstijden te beperken waardoor minder vrijwilligers nodig zijn. De beheerscommissie gaf echter aan dit geen goede oplossing te vinden. Zij stellen dat als het kulturhus minder vaak geopend is, inwoners zich minder betrokken voelen

bij activiteiten die er georganiseerd worden en minder vaak naar het kulturhus gaan. Beperkte openingstijden zullen uiteindelijk ten koste gaan van de betrokkenheid bij het kulturhus.

De vraag waar Plaatselijk Belang zich de afgelopen tijd over buigt, is of er een betaalde beheerder aangesteld moet worden. Er heeft zich een commerciële partij gemeld die als beheerder wil optreden en tevens het horeca onderdeel voor zijn risico en rekening wil nemen. Aan de ene kant zorgt dit ervoor dat vrijwilligers worden ontlast. Maar hier staat tegenover dat deze commerciële partij waarschijnlijk meer gericht is op het maken van winst en minder op de maatschappelijke functie van het kulturhus. Een andere mogelijkheid is dat er een beheerder door Plaatselijk Belang wordt aangesteld. Dit is een beheerder die een salaris ontvangt, maar wel de doelen van Plaatselijk Belang borgt. Roelof Reiling, voorzitter van Plaatselijk belang, gaf aan dat zijn voorkeur uitgaat naar het blijven werken met vrijwilligers, eventueel in samenwerking met een beheerder. Er moet evenwicht ontstaan tussen het commerciële en maatschappelijke belang van het kulturhus. Het vraagstuk rondom het beheer van het kulturhus wordt in dit onderzoek niet onderzocht. Wel is het in dit onderzoek van belang het draagvlak voor vrijwilligers te vergroten. Daarom moeten er meer activiteiten georganiseerd worden waardoor het kulturhus het middelpunt van de gemeenschap wordt. Inwoners moeten het kulturhus zien als een centrale ontmoetingsplek in het dorp. Het gaat hierbij niet zozeer om de accommodatie zelf, maar om de activiteiten die er georganiseerd worden en het gemeenschapsgevoel dat wordt gecreëerd. Hoe meer activiteiten in het kulturhus georganiseerd worden, hoe meer betrokken inwoners zich voelen. Zo vertelde Jeroen Geerdink, die als projectmanager Overijsselse kulturhusen begeleidt en monitort, dat draagvlak een voorwaarde is om activiteiten te organiseren maar dat het ook juist ontstaat door die activiteiten.

1.2. Belanghebbenden

In deze paragraaf worden de betrokkenen en belanghebbenden bij het vraagstuk geïdentificeerd en hun belangen beschreven.

Gemeente Hellendoorn

Het kulturhus in Daarlerveen staat in de gemeente Hellendoorn. De gemeente heeft het mogelijk gemaakt dat het kulturhus gebouwd werd. Zij zijn eigenaar van de accommodatie maar houden zich verder niet bezig met het beheer van het kulturhus. Het kulturhus wordt verhuurd aan Plaatselijk Belang door middel van een huurovereenkomst.

Plaatselijk Belang Daarlerveen

Plaatselijk Belang is eindverantwoordelijk voor het kulturhus. De beheerscommissie zorgt ervoor dat het kulturhus wordt beheerd, maar Plaatselijk Belang is hier uiteindelijk verantwoordelijk voor. Plaatselijk Belang huurt de accommodatie van de gemeente Hellendoorn.

Vrijwilligers

De vrijwilligers zijn in de avonden en weekenden erg druk om het kulturhus draaiende te houden. Als het zo doorgaat, is dit voor hen niet meer vol te houden. Er zijn op dit moment te weinig vrijwilligers die dagelijks aanwezig kunnen zijn om het kulturhus te beheren.

Inwoners van Daarlerveen

Het kulturhus is gebouwd voor de inwoners van Daarlerveen. Als de vrijwilligers stoppen omdat zij de druk niet meer aankunnen, gaat dit ten koste van de openingstijden van het kulturhus. Het kulturhus kan dan niet langer geopend zijn en inwoners kunnen geen gebruik meer maken van het kulturhus.

Lectoraat Gebiedsontwikkeling en Recht

Het lectoraat is de opdrachtgever van dit onderzoek. De doelstelling vanuit het lectoraat is het bevorderen van de leefbaarheid in kleine kernen.

1.3. Doelstellingen

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het lectoraat Gebiedsontwikkeling en Recht ten behoeve van het Plaatselijk Belang in Daarlerveen. De doelstelling vanuit het lectoraat is het bevorderen van de leefbaarheid van kleine kernen. Kleine kernen zijn dorpen tot circa 4000 inwoners (Provincie Overijssel, 2007). In deze opdracht gaat het om de leefbaarheid van Daarlerveen.

Voor het Plaatselijk Belang is het belangrijk om te weten of er draagvlak is voor bepaalde activiteiten in het kulturhus. Daarnaast is het ook van belang te achterhalen of er draagvlak is om voldoende vrijwilligers te vinden. Daarom wordt een behoefteonderzoek uitgevoerd om in kaart te brengen aan welke activiteiten inwoners behoefte hebben in het kulturhus. De onderzoeksdoelstelling is om advies te geven aan zowel het Plaatselijk Belang als de beheerscommissie over welke activiteiten georganiseerd kunnen worden in het kulturhus en hoe zij het draagvlak voor deze activiteiten en voor vrijwilligers kunnen vergroten.

1.4. Probleemstelling en onderzoeksvragen

Naar aanleiding van de doelstellingen volgt de volgende centrale probleemstelling:

“Welke activiteiten moeten in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd worden om ervoor te zorgen dat inwoners zich betrokken voelen bij het kulturhus en er draagvlak gecreëerd wordt om vrijwilliger te worden?”

Door het formuleren van onderzoeksvragen die betrekking hebben op de probleemstelling, wordt specifiek ingegaan op de deelonderwerpen die uit de probleemstelling en doelstelling voortvloeien. Eerst moeten de onderzoeksvragen worden beantwoord om uiteindelijk een antwoord op de probleemstelling te kunnen geven.

De onderzoeksvragen luiden als volgt:

1. Welke activiteiten zijn tot nu toe in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd en hoe is het gesteld met de participatie bij deze activiteiten en het draagvlak voor vrijwilligers?
2. Welke activiteiten worden in andere kulturhusen in Overijssel georganiseerd en hoe is het daar gesteld met de participatie vanuit de gemeenschap en het draagvlak voor vrijwilligers?
3. Welke activiteiten mogen er gezien de vergunning in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd worden van de gemeente Hellendoorn?
4. Welk doel heeft de gemeente Hellendoorn met het kulturhus en wat vinden zij belangrijke activiteiten dan wel doelgroepen voor het kulturhus in Daarlerveen?
5. Aan welke activiteiten hebben de inwoners van Daarlerveen behoefte en hoe is het gesteld met het draagvlak voor de vrijwilligers?

Die kernbegrippen die hieruit voortvloeien zijn: kulturhus, participatie, draagvlak en behoefteonderzoek. Deze kernbegrippen moeten geoperationaliseerd worden om de basis te leggen voor het veldonderzoek. De operationalisering is uitgewerkt in het theoretische kader in het volgende hoofdstuk.

1.5. Leeswijzer

In deze paragraaf zal een vooruitblik van de opbouw van het rapport worden beschreven. In deze inleiding is het onderwerp van dit onderzoek gepresenteerd. Bovendien zijn de aanleiding en de relevantie van het onderzoek voor de opdrachtgever beschreven. Daarnaast zijn de praktijk- en onderzoeksdoelstelling en de probleemstelling met de daaruit voortvloeiende onderzoeksvragen beschreven. In hoofdstuk twee zijn de kernbegrippen die uit de doelstelling en probleemstelling voortvloeien, gedefinieerd aan de hand van wetenschappelijke literatuur.

De kernbegrippen die in dit hoofdstuk worden beschreven zijn: kulturhus, participatie, draagvlak en behoefteonderzoek. Hoofdstuk drie bevat een beschrijving en verantwoording van de onderzoeksopzet. Dit omvat een beschrijving en een toelichting van het gekozen onderzoektype, de dataverzamelmethode en de data-analyse. Het hoofdstuk geeft systematisch weer uit welke verschillende stappen het veldonderzoek bestaat en verantwoordt de gemaakte keuzes. Hoofdstuk vier beschrijft de huidige situatie van 't Trefpunt. In dit hoofdstuk wordt daardoor antwoord gegeven op de eerste onderzoeksvraag. In hoofdstuk vijf worden verschillende kulturhusen in Overijssel met elkaar vergeleken op de volgende punten: de faciliteiten, openingstijden, beheer, vrijwilligers, activiteiten en de betrokkenheid van inwoners bij de activiteiten en het kulturhus. Door de verschillende kulturhusen met elkaar te vergelijken en verbanden te leggen, wordt in dit hoofdstuk antwoord gegeven op de tweede onderzoeksvraag. In hoofdstuk zes zal het beleid van de gemeente Hellendoorn ten opzichte van het kulturhus in Daarlerveen beschreven worden. Daarnaast wordt beschreven wat de gemeente belangrijke activiteiten dan wel doelgroepen voor het kulturhus vindt en welke vergunningen Plaatselijk Belang moet aanvragen voor die activiteiten. Dit hoofdstuk bevat een uitwerking van de derde en vierde onderzoeksvraag. Hoofdstuk zeven geeft de resultaten van het behoefteonderzoek in Daarlerveen weer. Het geeft weer aan welke activiteiten de inwoners van Daarlerveen behoefte hebben en hoe het is gesteld met het draagvlak voor vrijwilligers. Daarmee wordt antwoord gegeven op de vijfde deelvraag. In hoofdstuk acht zal een antwoord worden gegeven op de probleemstelling in de vorm van een conclusie. Tenslotte zullen in hoofdstuk negen op basis van die conclusie een aantal aanbevelingen voor Plaatselijk Belang en de beheerscommissie worden gegeven.

Hoofdstuk 2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de kernbegrippen die voortvloeien uit de doelstelling en de probleemstelling gedefinieerd. In paragraaf 2.1 zal de definitie worden gegeven van een kulturhus en zullen de verschillende aspecten van het kulturhus-concept worden uitgelegd. In paragraaf 2.2 wordt het begrip participatie aan de hand van wetenschappelijke literatuur beschreven en geoperationaliseerd. Daarnaast zal worden uitgelegd wat in dit onderzoek wordt verstaan onder participatie. In paragraaf 2.3 wordt het begrip draagvlak beschreven en uitgelegd wat in dit onderzoek onder draagvlak wordt verstaan. In paragraaf 2.4 zal het voorgaande behoefteonderzoek in Daarlerveen, het Daarlerveens Ontwikkelingsplan, worden besproken. Dit theoretische kader biedt een basis voor de kernbegrippen om de onderzoeksvragen op een goede manier te kunnen beantwoorden.

2.1. Kulturhus

2.1.1. Definitie

Kulturhus is een Scandinavisch begrip. Een kulturhus is het centrum van de gemeenschap waar verschillende diensten en activiteiten georganiseerd worden (Stimuland, 2016). Het wordt vaak beschreven als een multifunctionele accommodatie maar het is veel meer dan dat. Een kulturhus als voorziening is een gebouw waarin meerdere diensten en mogelijkheden onder één dak zijn geplaatst in een gemeenschap. Het kulturhus-concept is de bredere gedachte achter het kulturhus. Dit concept houdt in dat er meerwaarde gecreëerd wordt uit gezamenlijke voorzieningen, programmering en beheer waardoor het behoud van maatschappelijk, sociaal en cultureel kapitaal in een woonkern langdurig gewaarborgd blijft (Veldhuizen, 2009, p16). Deze voorzieningen op het gebied van cultuur, informatie en dienstverlening worden onder één dak samengebracht. Het gebouw is in principe alleen een middel om het concept vorm te geven. Het begrip 'kulturhus' is aan de hand van de gevonden literatuur geoperationaliseerd. Deze operationalisering is uitgewerkt in bijlage I.

Kulturhus-concept

“Meerwaarde creëren uit gezamenlijke voorzieningen, programmering en beheer, waardoor het behoud van maatschappelijk, sociaal en cultureel kapitaal in een woonkern langdurig gewaarborgd blijft”

2.1.2. Waarom een kulturhus?

Er zijn verschillende redenen waarom gemeenschappen een kulturhus bouwen. Allereerst vanwege de vershraling van voorzieningen. Het voorzieningenniveau op het platteland staat erg onder druk. Veel voorzieningen verplaatsen zich van het platteland naar grotere plaatsen. Kleine kernen lopen langzaam leeg en zijn niet langer in staat om dezelfde activiteiten en mogelijkheden te bieden als jaren terug. Steeds meer jongeren verlaten hun geboortedorp om ergens anders een opleiding te volgen en werk te zoeken. Door de centralisering van voorzieningen in de grotere steden wordt het voor kleine gemeenschappen erg moeilijk om het voorzieningenbeleid in stand te houden. Om deze voorzieningen toch te behouden, biedt het kulturhus-concept een oplossing door voorzieningen te combineren. Er worden daardoor kosten bespaard omdat er gezamenlijk gebruik gemaakt wordt van één accommodatie (Veldhuizen, 2009). Een kulturhus bevordert daarnaast de leefbaarheid; het werkt versterkend en stimulerend voor bewoners. Inwoners worden vanuit het kulturhus betrokken gemaakt waardoor hen de kans wordt geboden om actief deel te nemen aan het verbeteren van de directe leefomgeving. Tenslotte zorgt de bouw van een kulturhus voor participatie vanuit de gemeenschap. Initiatiefnemers van een kulturhus richten bij het opzetten van een kulturhus vaak een werkgroep op. Op deze manier is er sprake van samenwerking waarbij de werkgroep samen gaat werken met verschillende partijen. Voorbeelden van betrokken partijen zijn (basis)scholen, het dorps huis, de kerk, de kinderopvang en het Plaatselijk Belang.

In een vroeg stadium wordt ook de gemeente betrokken bij de werkgroep. Gemeenten die een visie hebben over de voorzieningen, doelgroepen en activiteiten in de dorpen, spelen een belangrijke rol in het succes van een kulturhus (Stimuland, 2016). De gemeente is sinds 2008 de aangewezen partij om een aanvraag te doen voor een subsidie voor een kulturhus. Dit leidt tot meer betrokkenheid en samenwerking tussen de gemeente en de werkgroep. De gemeente zal dus ook moeten meedenken over de verdere ontwikkeling van het gebied waarin het kulturhus is gebouwd en de invloed die dit heeft op de omgeving (Veldhuizen, 2009).

2.1.3. Gezamenlijke programmering

Een belangrijk onderdeel van het kulturhus-concept is de gezamenlijke programmering. Dit houdt in dat niet alleen de bewoners van het kulturhus, maar ook de huurders van ruimtes en andere gebruikers van het kulturhus de inhoud bepalen van de programmering. Hierbij gaat het niet alleen om de grote lijnen van het programma. Er moet zorgvuldig gekeken worden welke verschillende activiteiten op elkaar afgestemd kunnen worden, hoe zij elkaar versterken en aan welke aanvullende activiteiten nog behoefte is. Volgens Veldhuizen (2009) kan gezamenlijke programmering worden gezien als de basis van een goede samenwerking. Voor dit gezamenlijke programma is een 'trekker' nodig. Dit zijn mensen die zich verantwoordelijk stellen voor de inhoudelijke programmering. De beheerscommissie is de 'trekker' van het kulturhus in Daarlerveen. Zij zijn enthousiast over het concept en zien kansen en mogelijkheden om activiteiten te organiseren. De basis van een gezamenlijke programmering ligt naast de beheerscommissie ook bij de inwoners zelf. Het is van essentieel belang dat ook zij bereidheid tonen en middelen, mensen en tijd kunnen en vooral willen inzetten voor het kulturhus. Gezamenlijke programmering is daarom één van de belangrijkste kenmerken. De vraag die in dit onderzoek relevant is, is of er in het kulturhus in Daarlerveen genoeg sprake is van gezamenlijke programmering en of het belang daarvan wordt onderkend en ondersteund door de inwoners van Daarlerveen.

2.1.4. Gezamenlijk beheer

Gezamenlijk beheer van het gebouw is daarnaast ook een belangrijk onderdeel van het kulturhus-concept. Burgers worden op die manier betrokken bij het kulturhus waardoor zij een band opbouwen met de instelling en de gebruikers. Daardoor ontwikkelen zij steeds meer betrokkenheid wat omgezet kan worden in participatie. Hierdoor ontstaat er volgens Van Lenteren (2005, p119) een "dit-is-van-ons-samen" gevoel.

2.2. Participatie

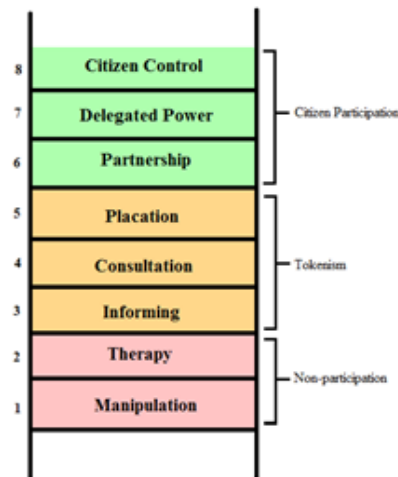
In de voorgaande paragraaf is het begrip participatie al een aantal keren genoemd. Participatie is een breed begrip en zal daarom in deze paragraaf geoperationaliseerd worden aan de hand van wetenschappelijke literatuur. Daarna zal uitgelicht worden wat in dit onderzoek onder participatie wordt verstaan.

2.2.1. Burgerparticipatie

Burgerparticipatie betekent letterlijk "de deelname van burgers in de ontwikkeling en/of uitvoering van het beleid" (Partners+Pröpper, 2016). Gemeenten hebben verschillende redenen om burgerparticipatie aan te moedigen. Ten eerste weten buurtbewoners als geen ander wat er speelt in het dorp. Een andere reden kan zijn dat er op die manier draagvlak gecreëerd wordt voor bepaalde besluiten. Volgens Wagenaar en Specht (2010) gaat het bij burgerparticipatie om de relationele dimensie van burgerschap, welke zij beschrijven als de manier waarop de relatie van de burger tot de overheid wordt begrepen en vormgegeven. Burgerschap wordt hierbij gezien in termen als activiteiten, interacties en ervaringen van mensen en organisaties. Door burgerschap als relatie te zien, kunnen activiteiten, interacties en ervaringen zowel op macroniveau (overheid-burger) als op microniveau (burger-burger) onderzocht worden (Wagenaar en Specht, 2010). Burgers moeten zich medeverantwoordelijk voelen voor de programmering en het beheer van het kulturhus. Op die manier ontstaat meer draagvlak voor de activiteiten die er georganiseerd worden doordat inwoners zich meer betrokken voelen.

2.2.2. Participatieladder Arnstein

Met het oog op burgerparticipatie moeten de inwoners van Daarlerveen zoveel mogelijk deelnemen in de ontwikkeling en uitvoering van het beleid van de gemeente Hellendoorn. Als burgers hebben zij zelf het beheer en de programmering van het kulturhus in handen. Het is belangrijk om te weten hoeveel invloed ze hier precies in krijgen. Het gaat er dus om op welk niveau de inwoners kunnen participeren. De Amerikaanse bestuurskundige Sherry Arnstein heeft in 1969 de eerste participatieladder ontwikkeld. Haar artikel "A ladder of Citizen Participation" wordt tegenwoordig nog steeds gebruikt. Volgens Arnstein is burgerparticipatie vooral van belang voor minderheidsgroepen omdat het voor hen minder vanzelfsprekend is om te participeren. Zij komt tot de conclusie dat participatie in de praktijk acht verschillende vormen kent. Hiermee komt ze tot een participatieladder met acht verschillende treden van burgerinvloed (Arnstein, 1969). De eerste twee treden zijn non-participatie. De burgers hebben geen invloed op de overheid. De overheid heeft ook niet het doel om burgers te laten participeren maar om ze te manipuleren en ze iets te leren. De drie daaropvolgende treden zijn de eerste treden van participatie waarbij burgers een beetje invloed kunnen hebben op het resultaat. Burgers worden geïnformeerd en kunnen ook ongevraagd advies uitbrengen. De overheid heeft echter nog steeds de macht en bepaald of er iets met het advies gedaan wordt. Bij de drie bovenste treden is duidelijk sprake van participatie. De adviezen van burgers kunnen door de overheid vanaf dit moment niet meer aan de kant worden gezet. Om een kulturhus met een gemeenschap draaiende te houden, moet de participatie van bewoners zeker op trede acht staan. Zij moeten zich actief bezighouden met de programmering en het beheer van het kulturhus.

Figuur 3: Participatieladder Arnstein (1969)

2.2.3. Trigger als beginpunt van participatie

Wagenaar en Specht (2010) stellen dat er een 'trigger' nodig is om mensen te doen handelen. Een trigger is het omslagpunt waarop mensen besluiten dat er iets gedaan moet worden, het is het beginpunt van participatie. Een trigger is echter geen eenmalig punt maar ontwikkelt zich gaandeweg. Uit het gedrag van mensen kan beter worden afgeleid wat hen beweegt en wat hun idealen zijn dan wat mensen zeggen. Gedrag wordt immers geleid door handelingslogica. Handelingslogica komt voort uit de drang van mensen om concrete problemen in de directe omgeving op te lossen. Vanuit deze invalshoek wordt onderzocht hoe inwoners van Daarlerveen zichzelf organiseren in hoeverre zij participeren bij het beheer en programmering van het kulturhus. Het samenwerken van burgers is van essentieel belang voor het ontstaan van een participatie-initiatief.

2.2.4. Participatiecapaciteit

Participatiecapaciteit bestaat volgens Wagenaar en Specht (2010) uit de wil tot participeren en het vermogen tot participeren. De wil tot participeren leidt volgens hen vanzelf tot het vermogen tot participeren als mensen ontdekken dat ze dingen in beweging kunnen brengen en verandering kunnen bewerkstelligen. Zij raken dan vanzelf gemotiveerd om door te gaan. Met andere woorden: participeren doet participeren. De wil tot participeren moet groeien. Burgers moeten de tijd en ruimte krijgen om dit vermogen tot participeren te ontwikkelen. Participatiecapaciteit bestaat uit drie samenhangende elementen:

- Vaardigheden van bewoners: zowel persoonlijke als collectieve vaardigheden.
- Een gemeenschap: gedeelde waarden, overtuigingen en vertrouwen. Er moet sprake zijn van een gedeelde identiteit.
- Middelen om iets tot stand te brengen: materiële, sociale, organisatorische en intellectuele middelen. (Wagenaar en Specht, 2010).

Daarnaast is vertrouwen een belangrijke grondslag voor participatie in een gemeenschap. Hierbij gaat het zowel om het vertrouwen dat burgers in elkaar hebben als het vertrouwen van de overheid in de gemeenschap. Gaandeweg in het participatieproces ontstaat dit vertrouwen. Participatie verloopt vaak met veel tegenslagen en het is voor actieve inwoners een uitdaging om die lange tijd gemotiveerd te blijven. Het is belangrijk om nauwkeurig te kijken waaruit de motivatie van de inwoners ontstaat.

2.2.5. Formele en informele participatie

Volgens Rus et al. (2010) kan onderscheid gemaakt worden tussen formele en informele participatie. Het is belangrijk dit onderscheid te maken omdat deze vormen van participatie verschillende doelgroepen aantrekken. Er is sprake van formele participatie wanneer gebruik gemaakt wordt van een formele vergaderstructuur welke aan regels onderhevig is. Een voorbeeld van formele participatie is bijvoorbeeld de ledenvergadering van het Plaatselijk Belang. Het doel van formele participatie is het meedenken met plannen en het beleid. Om een grotere doelgroep te betrekken bij het kulturhus, moet er sprake zijn van een informelere vorm van participatie om participatie laagdrempeliger te maken dat meer gericht is op de bewoners. Door middel van informele participatie worden ook doelgroepen bereikt die niet aanwezig zijn bij de formele vergadering. Bij informele participatie gaat het vooral om het activeren en bijeenbrengen van buurtbewoners. Informele participatie heeft een maatschappelijkere insteek dan formele participatie en is daarom heel belangrijk bij het betrekken van inwoners bij het kulturhus.

Participatie

“De deelname van bewoners aan activiteiten die direct of indirect invloed hebben op het beheer van en de activiteiten rondom het kulturhus”.

2.2.6. Definitie van participatie in dit onderzoek

Participatie kan in het kader van dit onderzoek vanuit twee invalshoeken bekeken worden. Ten eerste: participatie onder burgers. Hierbij wordt gekeken naar de sociale cohesie, betrokkenheid bij het verbeteren van de leefomgeving, welzijn en de betrokkenheid bij vrijwilligerswerk (Van Harperen, 2014). De tweede invalshoek is participatie bij het kulturhus. Hierbij wordt gekeken naar de betrokkenheid van burgers bij het kulturhus. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen burgers die betrokken zijn in de hoedanigheid als klant en burgers die zich betrokken voelen bij het beheer van het kulturhus. Burgers die zich betrokken voelen bij het beheer van het kulturhus, steunen het kulturhus ook met tijd en moeite. In dit onderzoek gaat het vooral om de tweede invalshoek: participatie bij het kulturhus. Daarom zal participatie in dit onderzoek beschreven worden als *“de deelname van inwoners aan activiteiten die direct of indirect invloed hebben op het beheer van en de activiteiten rondom het kulturhus”*. Wagenaar en Specht (2010) stellen dat uit het gedrag van mensen beter afgeleid kan worden wat hen beweegt en wat hun idealen zijn dan wat mensen zeggen omdat gedrag wordt geleid door handelingslogica. Daarom is het volgens hen belangrijk om de participatie van inwoners te meten door het participatiegedrag te bestuderen. Om participatiegedrag te bestuderen moeten de inwoners van Daarlerveen geobserveerd worden. Toch worden de inwoners in dit onderzoek ondervraagd door middel van een enquête in plaats van geobserveerd. Er wordt onderzocht wat men zegt te doen in plaats van wat inwoners daadwerkelijk doen om te participeren bij het kulturhus. Een verantwoording van deze keuze is beschreven in het volgende hoofdstuk. Om participatie te kunnen meten, is het begrip aan de hand van gevonden literatuur geoperationaliseerd. De operationalisering is uitgewerkt in bijlage II. Aan de hand van deze operationalisering worden de vragen voor de interviews en de enquête samengesteld.

2.3. Draagvlak

2.3.1. Draagvlak voor vrijwilligers

Draagvlak is een abstract begrip. Volgens de taalkundige betekenis is het draagvlak *“de groep die iets ondersteunt of nastreeft”* (Hoekman, 2004, p.11). Er is veel literatuur te vinden over draagvlak. Deze literatuur gaat echter vooral over draagvlak van werknemers bij organisatieveranderingen. In dit onderzoek gaat het over draagvlak voor vrijwilligers. Zoals in het eerste hoofdstuk beschreven, worden de vrijwilligers die dagelijks aanwezig zijn in het kulturhus en zich bezighouden met het beheer, overbelast. Om deze vrijwilligers te ontlasten, is de beheerscommissie op zoek naar meer vrijwilligers.

Doordat er tegenwoordig sprake is van burgerparticipatie, wordt van burgers verwacht dat zij steeds meer deelnemen in de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Burgers dienen daarom beter aan te sluiten bij het zelf organiserend vermogen van de samenleving. Zij maken steeds vaker deel uit van maatschappelijke verbanden waarin men met elkaar samenwerkt en elkaar ondersteunt (Devilee, 2004). Vanuit deze invalshoek moet het vrijwilligersbeleid versterkt worden. In steeds meer organisaties wordt namelijk een schaarste van vrijwilligers ervaren. Vooral organisaties die afhankelijk zijn van de inzet van gezamenlijke leden, zoals dorpshuizen, scholen, kerken en sportverenigingen hebben hier last van. Devilee (2004) stelt dat er een viertal mogelijke oorzaken voor het gebrek aan vrijwilligers zijn:

- Ontkerkelijking: het aantal Nederlanders dat zich betrokken voelt bij de kerk is sinds de jaren zestig sterk afgenomen. Kerkelijke betrokkenen zijn vaker vrijwilliger dan andere betrokkenen en dit heeft invloed op de beschikbaarheid van het totale aantal vrijwilligers.
- Tijdsgebrek: mensen zijn tegenwoordig steeds drukker, vooral werkenden. Daarom is men minder vaak bereid vrijwilligerswerk te doen.
- Levensfase: mensen krijgen in een bepaalde levensfase meer tijd waardoor zij pas later in hun leven deel gaan nemen aan vrijwilligerswerk. Op latere leeftijd zijn de belemmeringen van het zorgen voor een gezin en een carrière vaak niet meer aanwezig.
- Mentaliteit: er is een verschil in mentaliteit tussen jongere en oudere generaties door socialisatieverschillen. Oudere mensen zien vrijwilligerswerk als een soort ‘burgerplicht’. Zij willen het dorp in stand houden en voelen zich hier verantwoordelijk voor. Jongeren worden eerder vrijwilliger omdat het hen iets oplevert. Zij doen vrijwilligerswerk om ervaring op te doen waar zij later iets aan hebben.

Onderzoek van Dekker en De Hart (2001) wijst uit dat de mate waarin mensen bereid zijn om vrijwilligerswerk te doen, ook afhangt van het dorp waarin zij wonen. Over het algemeen kan geconcludeerd worden dat het percentage vrijwilligers in kleinere gemeenten groter is dan in gemeenten met een groter inwonersaantal. Dit verschil is te verklaren door sociaal vertrouwen, gedeelde normen en sociale netwerken die in kleinere dorpen vaker aanwezig zijn dan in grotere gemeenten. Volgens ander onderzoek van Dekker en De Hart (2001) blijkt dat er tegenwoordig meer vraag naar vrijwilligers is dan vroeger. Als gevolg van de vergrijzing en de economische crisis is er vaker vraag naar onbetaalde arbeid. Daarnaast zijn mensen steeds meer gaan sporten, waardoor ook bij sportverenigingen meer vraag is naar vrijwilligers.

2.3.2. Vrijwilligers in het kulturhus

Volgens Geerdink is de dorpsidentiteit ook een goede voorspeller van de bereidwilligheid van inwoners om vrijwilligerswerk te doen. In hechte gemeenschappen zijn mensen eerder bereid vrijwilligerswerk te doen dan in minder hechte gemeenschappen. In kleine kernen met weinig inwoners, zoals in Daarlerveen, zijn burgers zich vaak bewuster van het belang van hun eigen rol dan in grotere dorpen. Een dorpsidentiteit is echter geen vaststaand gegeven. Die identiteit kan versterken als er open ontmoetingsplekken zijn zoals een kulturhus, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar activiteiten georganiseerd worden. Roelof Reiling gaf aan dat een nadeel van een klein dorp is dat het moeilijker is om vrijwilligers te vinden met de juiste vaardigheden en competenties. Het kulturhus in Daarlerveen beschikt over een grote

professionele keuken, maar er zijn niet voldoende vrijwilligers die weten hoe zij hierin moeten werken. Vrijwilligers moeten bijvoorbeeld beschikken over een taplicentie en Sociale Hygiëne. Het gaat bij draagvlak voor vrijwilligers daarom niet alleen om het aantal vrijwilligers maar ook om de competenties van deze vrijwilligers.

Ondanks de bezuinigingen stelt Marijke Vos, bestuursvoorzitter van MOgroep¹, dat er naast vrijwilligers altijd een professionele coördinator betrokken moet blijven bij het kulturhus. Deze professional moet op de hoogte zijn van de wetten en regels waaraan voldaan moet worden. Daarnaast is ook de steun van de gemeente van groot belang bij de voortzetting van het kulturhus.

2.3.3. Definitie van draagvlak in dit onderzoek

Het doel van dit onderzoek is om het draagvlak voor vrijwilligers te vergroten. Het gaat hierbij zowel om het draagvlak voor vaste vrijwilligers als oproepvrijwilligers. Vaste vrijwilligers zijn vrijwilligers die regelmatig aanwezig zijn in het kulturhus en zich bezighouden met het beheer. Oproepvrijwilligers zijn vrijwilligers die af en toe een bardienst draaien of helpen schoonmaken. Zij zijn incidenteel aanwezig en houden zich voor een korte periode bezig met een specifieke taak.

De vrijwilligers moeten ook kwalitatief geschikt zijn om te helpen in het kulturhus. Zoals hierboven uitgelegd, gaat het niet alleen om het aantal vrijwilligers maar ook om de competenties en vaardigheden van deze vrijwilligers. Niet alle vrijwilligers kunnen alle taken uitvoeren. De operationalisering van draagvlak in dit onderzoek is uitgewerkt in bijlage III.

Uit onderzoek voor de Commissie Vrijwilligersbeleid (Zuidam en Bouwmeester, 2004) is gebleken dat vrijwilligers bij de aanpak van een tekort aan vrijwilligers een oplossing zien in het scheppen van meer duidelijkheid aan potentiële vrijwilligers. Er moet duidelijkheid komen over de verwachtingen van de vrijwilligers, zodat men weet wat van hen gevraagd wordt. Dit kan meegenomen worden door de beheerscommissie van het kulturhus. Het is de taak van de beheerscommissie om deze behoeften en verwachtingen op papier te zetten en op die manier duidelijkheid te verschaffen over wat er van vrijwilligers verwacht wordt.

2.4. Behoeftesonderzoek

Daarlerveens Ontwikkelingsplan

Binnen het bestuur van Plaatselijk Belang zijn al in 2003 regelmatig discussies gevoerd over de mogelijkheden de leefbaarheid van Daarlerveen te bevorderen. Om deze reden heeft het bestuur zich toen laten informeren over de ontwikkelingsmogelijkheden en de gemeente Hellendoorn heeft ingestemd met een dorpsplan. De belangrijkste onderdelen in het dorpsplan waren het achterhalen van de behoeften van de inwoners en het bevorderen van de leefbaarheid van het dorp (Plaatselijk Belang, 2005). Om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren en het plan binnen een redelijke termijn te kunnen ontwikkelen, heeft het Plaatselijk Belang een werkgroep ingesteld die bestond uit vijftien leden. Deze werkgroep heeft gekozen voor een werkwijze waarbij door middel van brainstormavonden met een representatieve groep inwoners van Daarlerveen de gelegenheid is gegeven zich uit te spreken over de leefbaarheid in het dorp. Alle ideeën zijn verzameld en besproken zodat voor de werkgroep duidelijk was wat er mee bedoeld werd. In november 2004 zijn deze resultaten, via een nieuwsbrief van Plaatselijk Belang, huis aan huis verspreid met de vraag de lijst betreffende de leefbaarheidsthema's aan te vullen. Daarnaast hebben de kinderen van de groepen vijf tot en met acht in november 2004 tekeningen gemaakt met hun wensen en behoeften over hoe zij Daarlerveen in de toekomst zien. In december 2004 en januari 2005 zijn deze uitkomsten zorgvuldig verwerkt tot het Daarlerveens Ontwikkelingsplan.

¹ MOgroep is een werkgeversorganisatie voor de branche welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Deze organisatie zet zich in voor sociaal werk, gericht op versterking van de positie van kwetsbare mensen, participatie, activering en brede preventie.

Het hoofddoel van een dorpsplan is het vergroten van de betrokkenheid van bewoners. Om dit doel te bereiken is een subsidieregeling van kracht om integrale dorpsplannen te ontwikkelen. In Overijssel worden dit ook wel Dorps Ontwikkelingsplannen (DOP) genoemd. Er zijn een aantal voorwaarden waaraan voldaan moet worden voordat de subsidie verstrekt mag worden:

- Het dorpsplan heeft betrekking op een kleine kern (tussen de 500 en 4000 inwoners);
- Het resultaat van het DOP is een korte ontwikkelingsvisie inclusief een uitvoeringsprogramma;
- Het betreft een integrale aanpak, waarbij de sociale, economische en fysieke pijlers in kaart gebracht zijn;
- Er wordt specifieke expertise ingezet voor het aanpakken van knelpunten en kansen uit elk van de drie pijlers;
- Gedurende vijf jaar of tot de uitvoering van het uitvoeringsplan is afgerond, wordt er een aantoonbare inspanning geleverd om het uitvoeringsplan uit te voeren. (Provincie Overijssel, 2007).

Een dorpsplan komt vaak niet vanuit de burgers zelf. De reden hiervoor is dat de gemeente de subsidieaanvraag voor een dorpsplan moet doen (Provincie Overijssel, 2007). Inwoners kunnen wel het initiatief nemen tot een DOP en daarom aankloppen bij de gemeente.

De doelstelling van dit onderzoek is om te achterhalen aan welke activiteiten de inwoners van Daarlerveen behoefte hebben om ervoor te zorgen dat inwoners zich betrokken voelen bij het kulturhus en er draagvlak gecreëerd wordt om vrijwilliger te worden. Om dit te achterhalen kan het DOP uit 2005 als basis gebruikt worden om het behoefteonderzoek vorm te geven.

Hoofdstuk 3. Methodologie

Dit hoofdstuk geeft een methodologische verantwoording van de opzet en uitvoering van het veldonderzoek en de daarbij gemaakte keuzes. De dataverzamelmethode en de manier waarop de data is geanalyseerd, wordt per onderzoeksvraag beschreven. In paragraaf 3.1 wordt het onderzoektype toegelicht. In paragraaf 3.2 zijn de dataverzamelmethoden per onderzoeksvraag uitgelegd. In paragraaf 3.3 is beschreven op welke manier de verzamelde data geanalyseerd is. Paragraaf 3.4 gaat over de manier waarop is omgegaan met de privacy van de betrokkenen in dit onderzoek. Tot slot is in paragraaf 3.5 beschreven op welke manier is gestreefd de validiteit en betrouwbaarheid van dit onderzoek te waarborgen.

3.1. Onderzoektype

Voor het uitvoeren van onderzoek kan onderscheid gemaakt worden tussen kwantitatief en kwalitatief onderzoek. In dit onderzoek ligt de nadruk op kwalitatief onderzoek. Dit soort onderzoek is gericht op het verkrijgen van informatie over wat er leeft binnen een bepaalde doelgroep en waarom. In dit onderzoek staan de inwoners van Daarlerveen centraal. Er wordt onderzocht aan welke activiteiten de inwoners behoefte hebben en waarom. Deze vraag kan alleen beantwoord worden door middel van kwalitatief onderzoek.

3.2. Dataverzameling

3.2.1. Literatuuronderzoek

De kernbegrippen die voortvloeien uit de doelstelling en de probleemstelling zijn uitgelegd door gebruik te maken van literatuuronderzoek. Dit soort onderzoek wordt gebruikt om bestaande kennis over een probleemstelling te verzamelen. In dit onderzoek is het belangrijk de kernbegrippen kulturhus, participatie, draagvlak en behoefteonderzoek uit te leggen en te operationaliseren. Deze begrippen zijn beschreven in het theoretische kader in hoofdstuk twee en zijn als basis gebruikt om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

3.2.2. Diepte-interview Hans Slot

Om de eerste onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, heeft een diepte-interview met de voorzitter van de beheerscommissie plaatsgevonden. Hans Slot is al sinds de bouw van het kulturhus betrokken bij allerlei zaken rondom het beheer van het kulturhus. Het doel van dit interview was een beeld te verkrijgen van de huidige situatie binnen het kulturhus wat betreft de activiteiten, betrokkenheid vanuit het dorp en de situatie betreft de vrijwilligers. Het interview met Hans Slot is van belang omdat op deze manier de beginsituatie van het kulturhus wordt geschetst. Het doel van dit onderzoek is om de situatie betreft de betrokkenheid bij de activiteiten en het draagvlak voor de vrijwilligers zoveel mogelijk te verbeteren.

3.2.3. Diepte-interviews andere kulturhusen

Om de tweede onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, zijn diepte-interviews afgenomen met contactpersonen van verschillende kulturhusen in Overijssel. Deze contactpersonen zijn geselecteerd met hulp van Jeroen Geerdink. De lijst met ontvangen contactgegevens staat in bijlage IV. Er is gestreefd om alle contactpersonen te interviewen. De contactpersonen zijn daarom allemaal telefonisch benaderd. Het doel van dit onderzoek is met hen besproken en daarna is hen gevraagd een afspraak in te plannen voor een interview. Helaas bleek het niet mogelijk om een interview af te nemen met alle contactpersonen. In verband met krappe personeelsbezetting en drukte was het bij het kulturhus in Borne helaas niet mogelijk een interview af te nemen. Daarnaast bleek het Zinin in Nijverdal geen goed vergelijkingsmateriaal met de andere kulturhusen en daarom is ook dit interview niet doorgegaan. De penningmeester van het Sportorant in Haarle was helaas ook niet bereikbaar. Tijdens het afnemen van de interviews bij de overige kulturhusen werd het kulturhus in Hoge Hexel meerdere keren genoemd door respondenten. Daarom is na afloop van de interviews contact opgenomen met Jeroen om ook contactgegevens van het kulturhus in Hoge Hexel te ontvangen. Uiteindelijk heeft

ook een interview bij het kulturhus in Hoge Hexel plaatsgevonden om voldoende kulturhusen met elkaar te kunnen vergelijken.

De interviews zijn mondeling afgenomen en hiervan zijn interviewverslagen gemaakt. De interviewverslagen staan in bijlage VII tot en met XII. Er is gekozen voor diepte-interviews omdat deze gesprekken specifiek gericht zijn op het achterhalen van motivaties, redenen en gedachten over het te bespreken onderwerp. Door gebruik te maken van gestructureerde interviewvragen is ervoor gezorgd dat alle aspecten van het vraagstuk zijn belicht. De interviewvragen staan in bijlage V en zijn exact dezelfde vragen als ook aan Hans Slot gesteld zijn. Door dezelfde vragen te stellen, kunnen de kulturhusen het beste met elkaar vergeleken worden. Het doel van de interviews is om te achterhalen hoe verschillende contactpersonen aankijken tegen vraagstukken rondom het beheer, de gezamenlijke programmering en samenwerking, de activiteiten en de participatie bij het kulturhus. De interviews zijn daarom opgedeeld in deze verschillende onderwerpen. Op deze manier is het gemakkelijker om de interviews met elkaar te vergelijken. Tijdens de diepte-interviews is doorgevraagd naar achterliggende redenen en ideeën. Daardoor is gedetailleerde informatie verkregen over de betrokkenheid van de inwoners bij de activiteiten en het draagvlak voor vrijwilligers. De uitkomsten van de diepte-interviews zijn gebruikt als input om de enquêtes voor het behoefteonderzoek in Daarlerveen vorm te geven.

Gemeente Hellendoorn

Voordat de enquêtes voor het behoefteonderzoek zijn verspreid in Daarlerveen, is eerst contact opgenomen met Bert Protzman om onderzoeksvraag drie en vier te kunnen beantwoorden. Bert Protzman is beleidsmedewerker maatschappelijke ontwikkeling binnen de gemeente Hellendoorn. Er is telefonisch contact met hem opgenomen om een afspraak met hem te maken. Het gesprek met de gemeente Hellendoorn is van belang om te achterhalen welke activiteiten in het kulturhus georganiseerd mogen worden gezien het beleid en de vergunning die daarvoor is afgegeven. De beheerscommissie mag geen activiteiten organiseren in het kulturhus die in strijd zijn met de regelgeving. Het gesprek met de gemeente is ingepland na afloop van de interviews met de contactpersonen van andere kulturhusen. De reden hiervoor is dat als bleek dat er activiteiten zijn die in andere kulturhusen wel georganiseerd mogen worden maar in Daarlerveen niet, de reden hiervan gevraagd kon worden aan de gemeente Hellendoorn. De gemeente heeft een bepaald beleid met betrekking tot accommodaties zoals kulturhusen en dorpshuizen en heeft een idee over de te organiseren activiteiten en doelgroepen. Daarom is ook gevraagd welk doel de gemeente heeft met het kulturhus en wat zij de belangrijkste activiteiten dan wel doelgroepen vinden. De interviewvragen met de gemeente zijn te vinden in bijlage VI. Nadat het interview heeft plaatsgevonden, heeft Bert enkele beleidsstukken gemaild die gebruikt zijn om de visie en het beleid van de gemeente goed te kunnen uitwerken.

3.2.4. Enquêtes

Voor het in kaart brengen van de behoeften van de inwoners van Daarlerveen en daardoor antwoord te geven op de laatste onderzoeksvraag, is een behoefteonderzoek gehouden. Dit behoefteonderzoek is gedaan aan de hand van enquêtes. De enquête staat in bijlage XIV. Volgens Wagenaar en Specht (2010) gaat het bij participatie vooral om participatiegedrag en niet zozeer om wat mensen zeggen. Toch is ervoor gekozen om een enquête te versturen in plaats van een observatieonderzoek te houden. Op die manier worden alle inwoners van Daarlerveen bij het onderzoek betrokken. Het is namelijk onmogelijk om alle inwoners te observeren. Dit is omslachtig en er gaat veel tijd in zitten. Om het kulturhus draaiende te houden en van meerwaarde te laten zijn voor de gemeenschap, is het van belang dat inwoners zelf gevraagd wordt hun mening te geven, ervaringen te uiten en op die manier mee te laten denken over hun binding met het kulturhus. Door het in kaart brengen van de behoeften van de inwoners, kan op die behoeften worden ingespeeld door de beheerscommissie. Het is belangrijk dat niet alleen de behoeften van de huidige participanten van het kulturhus worden onderzocht, maar juist die van alle inwoners van Daarlerveen. De behoeften van de huidige participanten zijn wel duidelijk omdat zij hierover praten als zij aanwezig zijn in het kulturhus. Door juist ook de rest van de

inwoners te ondervragen, worden de nog niet in kaart gebrachte behoeften aangegeven. Deze nieuwe ideeën kunnen worden gebruikt voor een eventuele nieuwe of aanvullende programmering in het kulturhus. De uitkomsten van de diepte-interviews met de contactpersonen van andere kulturhusen en het gesprek met Bert Protzman zijn als input gebruikt voor de enquêtes. De enquêtes hebben vooral als doel inzicht te krijgen in de behoeften van de inwoners en om ze te attenderen op het belang van participatie bij het kulturhus.

Optimale respons

Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen de enquête zouden invullen, is de enquête huis aan huis verspreid bij alle inwoners van Daarlerveen. Daarnaast is de enquête ook neergelegd in het kulturhus, de kiosk en de bibliotheek om op die manier zoveel mogelijk inwoners te bereiken en zoveel mogelijk respons te krijgen. Het doel en het belang van het behoefteonderzoek is kort in de enquête beschreven. De enquête is verspreid door middel van een verspreidingsbureau in Daarlerveen. In eerste instantie zouden de enquêtes per e-mail verstuurd worden naar de 350 leden van Plaatselijk Belang zodat zij via een linkje in de e-mail de enquête konden invullen. Helaas had het bestuur van Plaatselijk Belang geen e-mailadressen beschikbaar van de leden en daarom zijn de enquêtes verstuurd via de post. De inwoners kregen de enquête thuisgestuurd met een linkje die zij konden intypen op internet zodat zij de enquête alsnog online konden invullen. Daarnaast is ook verwezen naar de facebook pagina van het kulturhus. Op de facebook pagina stond dit onderzoek ook vermeld met daarbij een linkje naar de enquête. De inwoners die geen internet hebben of de enquête niet via internet wilden invullen, hebben de enquête handmatig ingevuld en ingeleverd bij het kulturhus zodat ook deze respons is meegenomen in het onderzoek. De handmatig ingevulde enquêtes zijn uiteindelijk overgetypt in het dataverwerkingsprogramma waardoor ook deze data online geanalyseerd kon worden.

3.2.5. De centrale probleemstelling

Aan de hand van de antwoorden op alle onderzoeksvragen, is uiteindelijk een antwoord gegeven op de centrale probleemstelling. In de conclusie wordt een overzicht gegeven van activiteiten die in het kulturhus georganiseerd kunnen worden om ervoor te zorgen dat inwoners zich betrokken voelen bij het kulturhus en draagvlak gecreëerd wordt om vrijwilliger te worden. Daarnaast worden aanbevelingen gegeven aan de beheerscommissie en Plaatselijk Belang over hoe zij het beste kunnen handelen om de betrokkenheid van de inwoners bij het kulturhus te vergroten en op welke manier zij het beste vrijwilligers kunnen aantrekken.

3.3. Data-analyse

3.3.1. Diepte-interviews

Nadat de interviews met de contactpersonen van verschillende kulturhusen zijn afgenomen, zijn de antwoorden per deelonderwerp in verhaalvorm uitgetypt in een interviewverslag. De interviewverslagen zijn te vinden in bijlage VII tot en met XII. Van al deze verslagen is een databestand gemaakt met daarin een overzicht van de verkregen informatie per deelonderwerp. Per deelonderwerp zijn de antwoorden van de respondenten onder elkaar vermeld. Op die manier zijn antwoorden gemakkelijk met elkaar te vergelijken. Op basis van het databestand zijn bepaalde resultaten en verbanden zichtbaar geworden. De gevonden resultaten zijn in hoofdstuk vijf toegelicht.

Ook van het gesprek met de beleidsmedewerker van de gemeente Hellendoorn is een interviewverslag gemaakt. Dit verslag staat in bijlage XIII. Naar aanleiding van een grondige analyse van dit verslag en de ontvangen beleidsstukken zijn de resultaten in hoofdstuk zes beschreven.

3.3.2. Enquêtes

De enquêtes zijn verstuurd per post en zijn zowel online als handmatig ingevuld door de inwoners van Daarlerveen. Een nadeel van enquêtes is dat er vooral gesloten vragen gesteld zijn waardoor deze onderzoeksmethode minder kwalitatief is. De reden van deze manier van onderzoeken is tijdsdruk. Omdat voorafgaand aan de enquête al meerdere interviews zijn

gehouden, was er te weinig tijd om daarnaast ook een representatieve groep inwoners te interviewen. Daar staat echter wel tegenover dat de uitkomsten van de interviews met contactpersonen van andere kulturhusen als input zijn gebruikt voor het opstellen van de enquête waardoor gerichte vragen gesteld zijn met betrekking tot het kulturhus in Daarlerveen. Achterliggende ideeën en motivaties zijn al uit de interviews naar voren gekomen en hoeven daarom niet nogmaals door middel van een enquête in Daarlerveen onderzocht te worden.

Het voordeel van de enquête is dat deze is verspreid onder alle inwoners van Daarlerveen en dus de gehele onderzoekspopulatie is meegenomen in het onderzoek. Een belangrijk punt waar bij de data-analyse van de enquêtes echter wel rekening mee dient te worden gehouden is dat het afnemen van een enquête een zekere selectie met zich meebrengt. Hoewel het invullen van een enquête relatief weinig tijd en moeite kost, zullen lang niet alle inwoners de moeite nemen om deze in te vullen. Er zijn ook bewoners die weinig tot geen belang hechten aan het onderzoek omdat zij tevreden zijn en geen reden zien om aan te geven welke activiteiten zij in het kulturhus zouden willen. Er valt dus ook te verwachten dat de bewoners die erg betrokken zijn bij het kulturhus oververtegenwoordigd zullen zijn in de steekproef. Het is van belang dat dit gegeven wordt meegenomen wanneer u de conclusie en aanbevelingen van dit onderzoek leest.

Er is gestreefd zoveel mogelijk respons te krijgen op de enquête door deze huis aan huis te verspreiden in Daarlerveen. Er zijn 700 enquêtes gedrukt waarvan er circa 550 huis aan huis zijn verspreid. De rest van de enquêtes zijn neergelegd in het kulturhus, de kiosk en de bibliotheek zodat inwoners deze konden invullen als zij aanwezig waren in het kulturhus. Zij konden de enquête handmatig invullen en inleveren in een doos die in het kulturhus stond. De inwoners hadden twee weken de tijd om de enquêtes in te vullen. Daarna zijn de uitkomsten geanalyseerd met behulp van een dataverwerkingsprogramma. Er zijn tabellen en diagrammen gemaakt om de uitkomsten zo duidelijk mogelijk te maken. Het rapport met de uitkomsten staat in bijlage XVII.

3.4. Anonimiteit en privacy

In een onderzoek moet altijd rekening gehouden worden met de anonimiteit en privacy van de betrokkenen. Tijdens de interviews met contactpersonen van verschillende kulturhusen hebben meerdere respondenten de vraag gesteld of zij de resultaten van dit onderzoek na afloop mogen inzien. Daarnaast wilden de respondenten de interviewverslagen van andere kulturhusen graag lezen zodat zij wat van elkaar kunnen leren. Om rekening te houden met de anonimiteit en privacy van deze respondenten is in de e-mail met het interviewverslag aan elke respondent gevraagd of zij problemen hebben met het publiceren van het interviewverslag. Een voorbeeld van deze e-mail staat in bijlage XV. Geen van de respondenten gaf aan hier moeite mee te hebben en zij wilden graag hun eigen en elkaars verslagen teruglezen in dit onderzoek.

Om de privacy van de inwoners van Daarlerveen te waarborgen, zijn de enquêtes anoniem ingevuld. Van de inwoners werd slechts hun leeftijd gevraagd omdat tijdens het literatuuronderzoek naar voren kwam dat vooral oudere mensen vrijwilligerswerk zouden doen. Meer informatie over de inwoners was niet van belang en daarom niet gevraagd.

Om onderzoeksvraag drie en vier te kunnen beantwoorden, zijn beleidsstukken en andere (vertrouwelijke) informatie van de gemeente Hellendoorn ontvangen. Het was van belang om hier vertrouwelijk mee om te gaan. Daarom is voordat deze onderzoeksvragen definitief zijn uitgewerkt, eerst toestemming gevraagd aan Bert Protzman om bepaalde informatie te mogen publiceren.

3.5. Validiteit en betrouwbaarheid

Het is belangrijk de validiteit en betrouwbaarheid in dit onderzoek te waarborgen. Hieronder wordt uitgelegd op welke manier dit is gebeurd.

Literatuuronderzoek

Om het theoretische kader op een goede manier uit te kunnen werken, is gebruik gemaakt van wetenschappelijke informatie. Omdat meerdere objectieve bronnen zijn gebruikt en deze met elkaar zijn vergeleken, is de informatie op een betrouwbare manier verkregen.

Diepte-interviews

Om de eerste onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, heeft een interview plaatsgevonden met Hans Slot. Hans is al enkele jaren voorzitter van de beheerscommissie en verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. Omdat hij al jaren betrokken is bij het beheer en de programmering van het kulturhus is hij de meest voor de hand liggende persoon om te benaderen over de huidige situatie van het kulturhus. Nadat het gesprek heeft plaatsgevonden, is een interviewverslag uitgewerkt. Dit verslag is na afloop van het interview ter controle naar hem teruggestuurd met de vraag te controleren of het verslag inhoudelijk correct is en of er belangrijke informatie mist. Een voorbeeld van een e-mail die naar alle respondenten is verstuurd, staat in bijlage XV. Op deze manier is de betrouwbaarheid van de informatie geborgd.

Om de tweede, derde en vierde onderzoeksvraag te beantwoorden, zijn diepte-interviews afgenomen met contactpersonen van verschillende kulturhusen en met een beleidsmedewerker van de gemeente Hellendoorn. Deze personen zijn vooraf geselecteerd door Jeroen Geerdink. Jeroen is projectmanager bij Stimuland en heeft veel contact met gemeenten en met beheerders en programmeurs van verschillende kulturhusen en dorpshuizen. Hij weet exact wat er speelt bij de kulturhusen en op basis daarvan zijn door hem verschillende kulturhusen geselecteerd. De interviewvragen zijn vooraf ook met Jeroen besproken om de validiteit van de interviews te vergroten. Nadat de interviews zijn afgenomen, zijn interviewverslagen opgesteld en ter controle naar de respondenten teruggestuurd. Pas toen zij akkoord gingen met de inhoud van het verslag, is de informatie gebruikt voor dit onderzoek om geanalyseerd te worden. Naar aanleiding van de analyse zijn resultaten en verbanden naar voren gekomen over de verschillende deelonderwerpen die aan bod kwamen tijdens de interviews. Omdat de interviewverslagen eerst zijn goedgekeurd door de respondenten, is de betrouwbaarheid van de interviews gewaarborgd.

Enquêtes

Om de laatste onderzoeksvraag te beantwoorden, zijn enquêtes verspreid onder alle inwoners van Daarlerveen. Om de validiteit van de enquêtes te vergroten zijn de enquêtevragen vooraf afgestemd met de afstudeerbegeleider en met Jeroen Geerdink. De vragen en stellingen zijn neutraal geformuleerd zodat er zo min mogelijk sociaal wenselijke antwoorden zijn gegeven door de respondenten. Dit zorgt ervoor dat de validiteit van de enquête is vergroot.

De centrale probleemstelling

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden, is de verkregen data uit de vijf onderzoeksvragen gebruikt. Daarnaast heeft regelmatig overleg met de opdrachtgever plaatsgevonden en zijn er intervisiebijeenkomsten georganiseerd om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen.

Hoofdstuk 4. Huidige situatie 't Trefpunt

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie wat betreft het kulturhus in Daarlerveen beschreven. Daarmee wordt antwoord gegeven op de eerste onderzoeksvraag: *“Welke activiteiten zijn er tot nu toe in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd en hoe is de participatie vanuit het dorp bij deze activiteiten?”* De informatie over het kulturhus in Daarlerveen is verkregen door een interview af te nemen met de voorzitter van de beheerscommissie. Het interviewverslag van dit gesprek is te vinden in bijlage VII.

In paragraaf 4.1 wordt een algemene indruk gegeven van het kulturhus en de aangeboden faciliteiten. Paragraaf 4.2 gaat over de manier waarop het kulturhus beheerd wordt. In paragraaf 4.3 wordt de gang van zaken wat betreft de vrijwilligers toegelicht. In paragraaf 4.4 zijn de taken van de beheerscommissie beschreven. Paragraaf 4.5 gaat over de verschillende activiteiten die georganiseerd zijn en de betrokkenheid van de inwoners bij deze activiteiten. Tenslotte wordt in paragraaf 4.6 de conclusie van dit hoofdstuk uiteengezet.

4.1. Algemeen

Daarlerveen is een klein en gemoedelijk dorp met circa 1200 inwoners. Al sinds 1983 staat in Daarlerveen een dorps huis waar gebruik van wordt gemaakt om activiteiten voor het dorp te organiseren. Het dorps huis is in 2013 verbouwd en in augustus 2015 was de opening van het nieuwe kulturhus. Tijdens de verbouwing is een stuk bij het dorps huis aan gebouwd aan de kant van het kanaal waardoor het kulturhus meer zichtbaar is geworden. Jong en oud kunnen hier samenkomen om kennissen en vrienden te ontmoeten. De multifunctionele accommodatie leent zich voor allerlei activiteiten die door de beheerscommissie georganiseerd worden. Ook verenigingen en andere gebruikers kunnen een ruimte in het kulturhus huren voor vergaderingen en andere bijeenkomsten. Hier wordt echter nog niet veel gebruik van gemaakt. Inwoners kunnen het dorps huis ook afhuren voor een feestje of het organiseren van een workshop en dergelijke. Het kulturhus beschikt over verschillende faciliteiten:

- Kiosk
De kiosk is er voor zowel de inwoners als voor toeristen, waaronder bootrecreanten die het dorp bezoeken. In de kiosk worden voornamelijk lang houdbare kruidenierswaren verkocht. Ook worden er fiets- en wandelkaarten verkocht met routes in de omgeving. De kiosk is van maandag tot en met vrijdag geopend van 10.00-12.00 uur en van 14.00-17.00 uur en op zaterdag van 10.00-12.00 uur. De kiosk wordt draaiende gehouden door twintig vrijwilligers.
- ZININ bibliotheek
Eén van de doelstellingen van het Centrumplan was integratie en behoud van de bibliotheek in Daarlerveen. Daarom is de bibliotheek sinds de verbouwing in het nieuwe kulturhus gevestigd. Er zijn bibliotheekmedewerkers aanwezig voor hulp en advies.
- Professioneel uitgeruste keuken met snackbar
Voordat de bouw van het nieuwe kulturhus van start is gegaan, is de voormalige snackbar in Daarlerveen compleet afgebrand. Om toch een snackbar en eetgelegenheid te behouden, is een professionele keuken in het kulturhus gebouwd. De keuken is op vrijdag en zaterdag geopend van 11.30-20.00 uur.
- Sporthal
De sporthal wordt geëxploiteerd door de gemeente Hellendoorn maar is wel gevestigd in het kulturhus. De volleybalvereniging maakt wekelijks gebruik van de sporthal.
- Café
Het kulturhus beschikt over een bar waaraan inwoners kunnen zitten om elkaar te ontmoeten en een hapje te eten. Het café is van maandag tot en met donderdag geopend van 20.00-23.00 uur en op vrijdag en zaterdag van 11.30-00.00 uur.
- Diverse ruimten voor verhuur
Verenigingen en inwoners kunnen diverse ruimten huren voor vergaderingen, activiteiten, feestjes en dergelijke.

- Havenfaciliteiten
De havenfaciliteit met een hardhouten steiger beschikt over een watertappunt en een oplaadpunt voor elektriciteit. Daarnaast kunnen bootrecreanten tegen betaling gebruik maken van douches, een wasmachine en wasdroger.

Uit de hierboven genoemde faciliteiten blijkt dat het kulturhus functioneert zoals het begrip in het theoretische kader beschreven is. Het kulturhus is het centrum van de gemeenschap waar verschillende diensten en activiteiten georganiseerd worden. De voornaamste doelen van een kulturhus in Daarlerveen zijn het bevorderen van de leefbaarheid en het behoud van voorzieningen in de gemeenschap. De bibliotheek en kiosk zijn voorbeelden van voorzieningen die behouden zijn gebleven dankzij het kulturhus-concept. Deze voorzieningen zouden er niet geweest zijn als het kulturhus niet bestond.

4.2. Beheer

De beheerscommissie is verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. Deze commissie bestaat uit acht vrijwilligers. Plaatselijk Belang is eindverantwoordelijk voor de exploitatie van het kulturhus, maar houdt zich in principe niet bezig met het beheer. De beheerscommissie is een op zichzelf staand orgaan, zowel organisatorisch als financieel. Deze commissie moet wel verantwoording afleggen aan Plaatselijk Belang, maar in principe zijn zij er zelf verantwoordelijk voor dat zij de exploitatie rondkrijgen. Voor uitgaven boven de 2500 euro moeten zij toestemming vragen aan het bestuur van Plaatselijk Belang. Het kulturhus wordt beheerd door alleen vrijwilligers. Door de beheerscommissie wordt echter wel gekeken naar mogelijkheden voor een betaalde beheerder, maar hier is tijdens dit onderzoek nog geen definitieve beslissing over genomen. Tijdens de bouw was er geen geld voor een betaalde beheerder en tot op heden is dit de reden om alleen met vrijwilligers te werken. Plaatselijk Belang buigt zich al geruime tijd over de vraag welke partij eventueel het beheer van het kulturhus op zich zou kunnen nemen. Er heeft zich een commerciële partij gemeld die als beheerder wil optreden en tevens het horeca onderdeel voor zijn risico en rekening wil nemen. Volgens Plaatselijk Belang houdt een commerciële partij zich echter teveel bezig met het maken van winst waardoor het gevaar ontstaat dat er voorbij wordt gegaan aan het maatschappelijke doel van de accommodatie. Het is daarom de taak van Plaatselijk Belang om een beheerder te vinden die zich bezighoudt met zowel het genereren van voldoende omzet alsook het maatschappelijke doel van het kulturhus en ervoor zorgt dat het kulturhus laagdrempelig blijft voor alle inwoners van Daarlerveen.

4.3. Vrijwilligers

Het kulturhus wordt draaiende gehouden door een vrijwilligerspoole van circa honderd vrijwilligers. Deze vrijwilligers zijn als volgt opgedeeld:

Taak	Aantal vrijwilligers
Beheer	8
Horeca (keuken en bediening)	30
Kiosk	20
Stagelopers voortgezet onderwijs	2
Schoonmaak en overig	40
Totaal	100

Tabel 1: Schema vrijwilligers Daarlerveen

Het beheer van het kulturhus zou in eerste instantie geen problemen moeten opleveren als de taken verdeeld worden over honderd vrijwilligers. Toch loopt de beheerscommissie tegen problemen aan. Naast hun (meestal fulltime) baan zijn zij in de avonden en in de weekenden vaak aanwezig in het kulturhus voor uiteenlopende zaken. Er zijn in totaal wel veel vrijwilligers, maar deze overige vrijwilligers zijn slechts enkele uren per maand of tijdelijk beschikbaar. Omdat er geen betaalde beheerder is, wordt de druk op de beheerscommissie erg groot om het kulturhus draaiende te houden.

Volgens Hans Slot is de ideale situatie met betrekking tot het beheer een betaalde beheerder in combinatie met vrijwilligers. Om de kwaliteit te borgen moeten er volgens hem vooral in het horecagedeelte niet teveel vrijwilligers zijn, omdat elke vrijwilliger taken op zijn of haar eigen manier uitvoert. Vooral in de keuken is het in verband met hygiëne en efficiëntie belangrijk om een eenduidige manier van werken te hebben. De ideale situatie is daarom een aantal vaste vrijwilligers te hebben die precies weten wat er van hen verwacht wordt. Het kulturhus is in de avonduren van 20.00-23.00 uur geopend en op vrijdag en zaterdag van 11.30-00.00 uur. Het doel is om in ieder geval van april tot en met oktober dagelijks vanaf 10.00 uur geopend te zijn. Dit is nu niet mogelijk omdat het kulturhus alleen geopend kan zijn wanneer er voldoende vrijwilligers aanwezig zijn. Omdat de meeste vrijwilligers overdag aan het werk zijn, kunnen zij niet aanwezig zijn in het kulturhus.

Het blijft lastig om vrijwilligers te vinden die over de juiste competenties beschikken om in het horecagedeelte te werken. Deze vrijwilligers moeten beschikken over een taplicentie en over Sociale Hygiëne. Op vrijdag en zaterdag zijn er in het horecagedeelte zes vrijwilligers nodig van 17.00 tot 20.00 uur. Drie vrijwilligers werken dan in de keuken en de andere drie achter de bar of in de bediening. Daarnaast zijn er nog vrijwilligers nodig om de keuken en het café na afloop schoon te maken. Er zijn dus (vooral in het weekend) veel vrijwilligers nodig. Vooral omdat de doelstelling is om in de zomermaanden al vanaf 10.00 uur geopend te zijn, moeten er vrijwilligers bij komen.

4.4. Taken beheerscommissie

Beheertaken

In eerste instantie is de beheerscommissie verantwoordelijk voor de algemene beheertaken. Zij moeten verantwoording afleggen aan Plaatselijk Belang. Daarnaast moet contact worden onderhouden met de gemeente, de inwoners en alle overige betrokkenen van het kulturhus. De gemeente is eigenaar van de accommodatie en verantwoordelijk voor het onderhoud van de buitenkant van het gebouw. Daarvoor heeft de gemeente Hellendoorn een onderhoudsplan opgesteld. De beheerscommissie is verantwoordelijk voor het onderhoud van de binnenkant van het gebouw. Denk hierbij aan het schilderwerk, onderhoud aan de keuken en het inventaris. De inventaris en alle overige benodigdheden voor het kulturhus worden aangeschaft en onderhouden door de beheerscommissie.

Bestellingen horecagedeelte

Daarnaast moeten bestellingen gedaan worden voor het horecagedeelte. Het gaat hierbij om de voedsel- en drankvoorraad. In het weekend zit het café zit vol met inwoners die een hapje komen eten. Ook in de avonduren is het dorps huis geopend voor sporters die na het sporten nog even blijven hangen. De beheerscommissie is verantwoordelijk voor genoeg voorraad.

Activiteiten organiseren

De beheerscommissie is ook verantwoordelijk voor het organiseren van de activiteiten in het kulturhus. In het verleden was er een activiteitencommissie die zich bezighield met het organiseren van de activiteiten. Deze is echter opgeheven omdat Hans op een gegeven moment van de activiteitencommissie is overgestapt naar de beheerscommissie. Er waren toen nog te weinig vrijwilligers om de activiteitencommissie voort te zetten.

Werven en inplannen vrijwilligers

Elke maand maakt de beheerscommissie een vrijwilligersschema met daarop de dagen en tijdstippen wanneer vrijwilligers nodig zijn. Vooral voor de bar- en schoonmaakdiensten is dit belangrijk. De vrijwilligers kunnen zichzelf inschrijven voor bepaalde tijdstippen wanneer zij kunnen. Het is daarom erg verschillend hoeveel tijd vrijwilligers aanwezig zijn in het kulturhus. Sommigen draaien wekelijks een vaste avond bardienst terwijl een ander eens in de vier weken een dagdeel helpt met het schoonmaken van het kulturhus.

4.5. Activiteiten en betrokkenheid

Activiteiten

Om inwoners zoveel mogelijk bij het kulturhus te betrekken, worden verschillende activiteiten in het kulturhus georganiseerd. Voorbeelden van activiteiten zijn:

- Après ski party
- Fietstocht op Koningsdag
- Darttoernooi
- Jaarlijks buurtvolleybaltoernooi
- Cup cake wedstrijd
- Filmavond (basisschool)
- Slaapavond (middelbare school)
- Pannenkoekenmiddag
- EET MEE

Inwoners kunnen ook zelf activiteiten organiseren. De Cup cake wedstrijd is bijvoorbeeld georganiseerd door een familie uit Daarlerveen. Tijdens die middag was er één persoon aanwezig van de beheerscommissie om te kijken of alles goed verliep. Verder had de beheerscommissie hier geen werk mee. Activiteiten die georganiseerd worden in het kulturhus, worden aangekondigd via de facebook pagina. Daarnaast wordt er in de Nieuwsbrief ook aandacht besteed aan de activiteiten in het kulturhus.

Betrokkenheid en participatie

Hans gaf aan dat inwoners steeds meer betrokken zijn bij het kulturhus en de activiteiten die er georganiseerd worden. Vooral op vrijdag- en zaterdagmiddag zit het café vol en wordt er veel gebruik gemaakt van het horecagedeelte. Ook 's avonds na de volleybaltraining blijven sporters vaak nazitten in het kulturhus. Inwoners zijn steeds vaker aanwezig in het kulturhus en het draait erg goed.

4.6. Conclusie

Het kulturhus in Daarlerveen beschikt over een divers aanbod van faciliteiten en functioneert als een multifunctionele accommodatie waarin meerdere diensten en mogelijkheden onder één dak worden aangeboden. Daardoor wordt meerwaarde gecreëerd uit de gezamenlijke voorzieningen waardoor het behoud van voorzieningen in de woonkern langdurig gewaarborgd kunnen blijven. Dit biedt veel mogelijkheden voor de inwoners van Daarlerveen. Zij kunnen gebruik blijven maken van voorzieningen die zonder het kulturhus-concept niet zouden blijven bestaan.

De beheerscommissie is verantwoordelijk voor de exploitatie en het beheer van het kulturhus. Daarnaast zijn zij ook verantwoordelijk voor het organiseren van activiteiten. Er worden regelmatig activiteiten georganiseerd voor jong en oud en inwoners zijn erg betrokken bij deze activiteiten. Voorbeelden van activiteiten die georganiseerd worden, zijn: pannenkoekenmiddag, EET MEE, filmavonden, darttoernooi, fietstocht, buurtvolleybaltoernooi en après ski party. Daarlerveen telt circa 1200 inwoners. Van deze inwoners zijn er honderd die vrijwilligerswerk doen in het kulturhus. Hieruit blijkt ook dat de inwoners van Daarlerveen erg betrokken zijn. Zij nemen deel aan activiteiten die direct en indirect invloed hebben op het beheer van en de activiteiten rondom het kulturhus. Daarom kan geconcludeerd worden dat er sprake is van een hoge mate van participatie bij het kulturhus.

Hoofdstuk 5. Vergelijking kulturhusen in Overijssel

In dit hoofdstuk worden verschillende kulturhusen in Overijssel met elkaar vergeleken. Er wordt daardoor antwoord gegeven op de tweede onderzoeksvraag: *“Welke activiteiten organiseren andere kulturhusen in Overijssel en hoe is het daar gesteld met de participatie vanuit de gemeenschap en het draagvlak voor vrijwilligers?”*. De informatie voor deze vergelijkingen is verzameld door zes interviews af te nemen met beheerders en vrijwilligers van verschillende kulturhusen in Overijssel. Het gaat om de volgende kulturhusen: Kulturhus 't Trefpunt in Daarlerveen, Erve Kampboer in Geesteren, Kulturhus Kruidenwijk in Nijverdal, Kulturhus Trefpunt in Heeten, Cultuurhuus Braakhekke in Bathmen en Kulturhus Hoge Hexel. De uitgebreide interviewverslagen van de interviews zijn te vinden in bijlage VII tot en met XII.

In paragraaf 5.1 wordt een overzicht gegeven van de faciliteiten en openingstijden van de verschillende kulturhusen. In paragraaf 5.2 wordt het beheer van de kulturhusen besproken. Paragraaf 5.3 gaat over de rol en taken van de vrijwilligers. In paragraaf 5.4 is een overzicht gegeven van de verschillende activiteiten die georganiseerd worden. Paragraaf 5.5 gaat over de factoren die belangrijk zijn voor betrokkenheid bij het kulturhus. Tenslotte wordt in paragraaf 5.6 de conclusie van dit hoofdstuk uiteengezet.

5.1. Faciliteiten en openingstijden

In tabel 2 zijn de faciliteiten per kulturhus weergegeven. Uit deze tabel komt duidelijk naar voren dat het kulturhus in Daarlerveen de meeste faciliteiten aanbiedt. Alle kulturhusen beschikken over een zaal met een bar en diverse ruimten voor verhuur. Uit de interviews kwam naar voren dat de kulturhusen in Geesteren, Nijverdal, Heeten en Bathmen het grootste gedeelte van de omzet genereren door de verhuur van diverse ruimten. Deze ruimten worden verhuurd aan plaatselijke verenigingen voor wekelijkse activiteiten en vergaderingen. Denk hierbij aan een bridgeavond, muziekles, yoga, koersbal, inloopspreekuur van de gemeente en dergelijke. In tabel 3 zijn de openingstijden per kulturhus in een tabel weergegeven. In de kulturhusen die voornamelijk omzet genereren door de verhuur van diverse ruimten zijn de openingstijden beperkt. Inwoners kunnen daar geen gebruik maken van het kulturhus om elkaar te ontmoeten. Op het moment dat er ruimten worden afgehuurd door bepaalde gebruikers, hoeft er in principe niet altijd een beheerder of vrijwilliger aanwezig te zijn. Vaak hebben gebruikers zelf een sleutel en de mogelijkheid om koffie en thee te zetten. Op sommige momenten is er wel een beheerder of vrijwilliger aanwezig om de ruimten gereed te maken, de deur open te doen en koffie te zetten. De kulturhusen die veel ruimten verhuren aan verenigingen, generen dus wel omzet terwijl er geen beheerder of vrijwilliger aanwezig hoeft te zijn. Dit heeft als gevolg dat de openingstijden beperkt kunnen blijven.

Faciliteiten					
Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
Café met bar	Grote zaal met bar	Café met bar	Café met bar	Dorpshuis met bar	Grote zaal met bar
Diverse ruimten voor verhuur	Diverse ruimten voor verhuur	Diverse ruimten voor verhuur	Diverse ruimten voor verhuur	Diverse ruimten voor verhuur	Diverse ruimten voor verhuur
Sporthal	Peuterspeelzaal	Sporthal		Theaterzaal	Sporthal
Bibliotheek	IJssalon				Peuterspeelzaal
Kiosk	Slaapzaal				
Keuken met snackbar					
Havenfaciliteiten voor bootrecreanten					

Tabel 2: Faciliteiten

Openingstijden					
Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
Maandag tot en met donderdag van 20.00-23.00 uur. En op vrijdag en zaterdag van 11.30-00.00 uur.	Alleen geopend voor verhuur ruimten of activiteiten. In zomermaanden geopend van 14.00-20.00 uur.	Alleen geopend voor verhuur ruimten of activiteiten.	Alleen geopend voor verhuur ruimten of activiteiten.	Alleen geopend voor verhuur ruimten of theater.	Maandag tot en met zaterdag van 19.00-23.00 uur.

Tabel 3: Openingstijden

Het kulturhus in Hoge Hexel is van maandag tot en met zaterdag geopend van 19.00-23.00 uur. Tijdens deze uren is de beheerder aanwezig samen met een aantal vrijwilligers. De beheerder gaf aan dat inwoners geen behoefte hebben aan verruiming van deze openingstijden. Als Hexelaren gebruik willen maken van het kulturhus, maken zij een afspraak of reserveren een ruimte. Naast het kulturhus zijn er in Hoge Hexel geen andere ontmoetingsplaatsen en voorzieningen. Dit zorgt ervoor dat Hexelaren zich realiseren dat het kulturhus erg belangrijk is voor het behoud van voorzieningen zoals de sporthal en de peuterspeelzaal. Wagenaar en Specht (2010) stellen in hun theorie dat inwoners zich daardoor medeverantwoordelijk voelen voor het kulturhus. Inwoners realiseren zich immers dat als het kulturhus niet meer kan blijven bestaan, zij voor bepaalde voorzieningen moeten wijken naar andere omliggende dorpen. Er ontstaat daardoor meer draagvlak voor de programmering en activiteiten.

Het kulturhus in Daarlerveen heeft de meest ruime openingstijden. Inwoners kunnen dagelijks in het kulturhus terecht om elkaar te ontmoeten. Dit kulturhus is een ontmoetingsplaats voor inwoners. De keuken is op vrijdag en zaterdag geopend van 11.30-20.00 uur. Tussen 16.00 en 20.00 uur is het op die dagen daarom erg druk omdat er dan veel gebruik gemaakt wordt van het horecagedeelte. Het is een multifunctionele accommodatie waar meerdere diensten en activiteiten onder één dak worden georganiseerd. In tegenstelling tot de andere kulturhusen, is het kulturhus in Daarlerveen een echte ontmoetingsplaats zoals in de theorie wordt beschreven. In de andere kulturhusen wordt de accommodatie voornamelijk gebruikt door plaatselijke verenigingen die er wekelijks een ruimte huren. Deze inwoners zien de accommodatie als een gebouw waarvan zij gebruik kunnen maken met een vereniging of stichting voor uiteenlopende activiteiten.

5.2. Beheer

In tabel 4 staat beschreven op welke manier de kulturhusen worden beheerd. Behalve in Daarlerveen en Geesteren, worden alle kulturhusen beheerd door een betaalde beheerder. Het kulturhus in Geesteren werd tot juni 2014 beheerd door een fulltime beheerder. Omdat subsidies werden geminimaliseerd en de kosten zijn gestegen, kreeg de toenmalige beheerder de exploitatie niet meer rond. Daarom is ervoor gekozen afscheid te nemen van de beheerder en het kulturhus enkel met vrijwilligers draaiende te houden. Jan Kock is vrijwilliger en bestuurslid van het kulturhus in Geesteren en heeft op dit moment de regie in handen. Hij heeft inzicht gekregen in de bezettingsgraad van het kulturhus en is van daaruit tot de conclusie gekomen dat er geen beheerder nodig is omdat het kulturhus voornamelijk gebruikt wordt door plaatselijke verenigingen en een zorginstelling die diverse ruimten huren. Op die momenten hoeft er geen beheerder of vrijwilliger aanwezig te zijn.

De reden waarom gekozen wordt voor een bepaalde manier van beheer hangt naast de aangeboden faciliteiten, bezettingsgraad en openingstijden af van verschillende factoren. Het kulturhus in Nijverdal wordt door de gemeente bijvoorbeeld verplicht dat het beheerd wordt door twee beheerders (1,5 FTE). De reden hiervan is de grote sporthal die in hetzelfde gebouw gevestigd is. Het kulturhus en de sporthal zijn eigendom van de gemeente Hellendoorn en de gemeente is verantwoordelijk voor de exploitatie van de sporthal. De gemeente betaalt de

beheerders voor het grootste deel, samen met de Wijkvereniging en Stichting Kulturhus. Een andere reden waarom kulturhusen kiezen voor het wel of niet aanstellen van een betaalde beheerder heeft te maken met de kosten. De reden waarom het kulturhus in Daarlerveen niet wordt beheerd door een betaalde beheerder is omdat hier tijdens de bouw van het kulturhus nog geen geld voor was. Het kulturhus in Bathmen wordt nog wel beheerd door twee betaalde beheerders maar ook zij gaan waarschijnlijk over op meer vrijwilligers. Dit heeft net als in Geesteren te maken met de hoge kosten die een betaalde beheerder met zich meebrengt. Het voorstel in Bathmen is om de uren van de beheerder te verminderen naar slechts tien uren per week en vrijwilligers meer taken te laten uitvoeren om op die manier kosten te besparen.

Beheer					
Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
Geen beheerder, slechts een beheerscommissie	Geen beheerder, slechts vrijwilligers	2 beheerders, 1,5 FTE	1 FTE beheerder + assistent beheerder	2 beheerders, bijna 1 FTE	1 FTE beheerder

Tabel 4: Beheer

De keerzijde van het werken met alleen vrijwilligers is echter dat niet één persoon verantwoordelijk is voor het beheer. Het is belangrijk om één beheerder te hebben die het overzicht houdt en mensen aanstuurt. De theorie in hoofdstuk twee sluit hier bij aan. Vos (2013), bestuursvoorzitter van MOgroep, stelt namelijk dat er naast vrijwilligers altijd een professionele coördinator betrokken moet zijn bij het kulturhus. Deze professional moet op de hoogte zijn van de wetten en regels waaraan voldaan moet worden. Tijdens het interview met de beheerder van het kulturhus in Heeten bleek ook dat het erg belangrijk is om je als beheerder alleen te focussen op het beheer zonder daarnaast veel andere taken te hebben. Deze beheerder heeft zelf enige tijd als beheerder gewerkt naast dat hij een eigen bedrijf had. Naar aanleiding daarvan gaf hij aan dat een andere baan naast het beheer niet te doen is. Dit gaat ten koste van de motivatie en energie van een van de twee. Daarom heeft hij na een tijdje besloten zijn eigen bedrijf op een laag pitje te zetten en zich fulltime bezig te houden met het beheer van het kulturhus. De beheerders van de kulturhusen in Bathmen en Hoge Hexel gaven aan het met hem eens te zijn en ook zij focussen zich alleen op het beheer van het kulturhus. Het kulturhus in Daarlerveen wordt echter beheerd door meerdere vrijwilligers van de beheerscommissie. Zij zijn naast hun eigen baan verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. Zoals hierboven toegelicht, is dit niet wenselijk.

5.3. Vrijwilligers

Aantal vrijwilligers

In tabel 5 is een overzicht gegeven van het aantal vrijwilligers per kulturhus en de taken die zij hebben. Uit de tabel blijkt dat het kulturhus in Daarlerveen beschikt over de meeste vrijwilligers en Geesteren over het minst aantal vrijwilligers. Hieruit blijkt dat er geen verband bestaat tussen het aantal vrijwilligers en het feit of het kulturhus beheerd wordt of niet. Het zou logisch zijn als de kulturhusen met een beheerder minder vrijwilligers zouden hebben dan de kulturhusen die niet worden beheerd door een beheerder. Dit is echter niet het geval. Het kulturhus in Geesteren heeft geen beheerder en wordt draaiende gehouden met maar twaalf vrijwilligers. Een ander voorbeeld is Hoge Hexel. Dit kulturhus wordt beheerd door een betaalde beheerder maar heeft daarnaast ook nog zestig vrijwilligers. Dit heeft twee redenen. Ten eerste zijn er in Hoge Hexel twintig van de zestig vrijwilligers verantwoordelijk voor oud ijzer. Deze vrijwilligers zijn echter alleen tijdens de oud ijzer actie actief als vrijwilliger. De rest van het jaar doen zij geen vrijwilligerswerk in het kulturhus. Daarnaast wordt het kulturhus in Hoge Hexel wel beheerd door een beheerder, maar deze beheerder houdt zich vooral bezig met het organiseren en voorbereiden van feestjes. Daarom zijn er toch nog twintig vrijwilligers werkzaam in de horeca. In Nijverdal is wel duidelijk te zien dat het kulturhus beheerd wordt door een betaalde beheerder. Er zijn geen vrijwilligers in de horeca en ook de schoonmaak komt voor de rekening van de beheerder. Alleen voor het helpen bij activiteiten zijn vrijwilligers nodig.

Aantal vrijwilligers					
Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
30 horeca	5 horeca	0 horeca	12 horeca	15 horeca	20 horeca
8 beheers-commissie	5 vaste avonden	45 activiteiten	12 vaste avonden	15 VVV infobalie	6 schoonmaak
40 schoonmaak	2 schoonmaak	0 schoonmaak	3 schoonmaak	0 schoonmaak	10 schoonmaak
2 stagelopers					20 oud ijzer
20 kiosk					6 podiumploeg
100 totaal	12 totaal	45 totaal	27 totaal	30 totaal	60 totaal

Tabel 5: Aantal vrijwilligers

Draagvlak voor vrijwilligers

Naast het aantal vrijwilligers is het ook van belang het draagvlak voor vrijwilligers te onderzoeken. In tabel 6 zijn enkele bevindingen met betrekking tot het draagvlak voor de vrijwilligers schematisch weergegeven. Zo blijkt dat zowel het kulturhus in Daarlerveen als in Geesteren moeite heeft met het vinden van kwalitatief goede vrijwilligers. Uit de interviews bleek dat dit voornamelijk komt door het horecagedeelte. Het kulturhus in Daarlerveen beschikt over een grote professionele keuken en heeft vrijwilligers nodig voor in de keuken, achter de bar en in de bediening. De vrijwilligers moeten beschikken over een taplicentie en over Sociale Hygiëne. Deze eisen maken het moeilijker om kwalitatief goede vrijwilligers aan te trekken. Ook het kulturhus in Geesteren heeft moeite met het vinden van vrijwilligers met de juiste competenties voor het horecagedeelte.

Draagvlak vrijwilligers						
	Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
Moeite met het vinden van voldoende vrijwilligers	x					
Moeite met het vinden van kwalitatief goede vrijwilligers	x	x				
Vrijwilligers worden persoonlijk benaderd	x	x	x			x
Vrijwilligers bieden zichzelf aan				x	x	
Vrijwilligers krijgen een vrijwilligersvergoeding		x			x	
Vrijwilligers hebben veel verantwoordelijkheid	x	x				

Tabel 6: Draagvlak vrijwilligers

Daarnaast blijkt dat vrijwilligers op verschillende manieren worden geworven. De beheerders in Heeten en in Bathmen houden zich niet bezig met het werven van vrijwilligers omdat deze zichzelf aanbieden. De beheerder in Heeten gaf aan dat inwoners erg betrokken en enthousiast zijn en graag deel willen uitmaken van het kulturhus. Bij de andere kulturhusen worden de vrijwilligers persoonlijk benaderd en gevraagd om te helpen in het kulturhus. Dat vrijwilligers persoonlijk benaderd moeten worden, wijst er niet meteen op dat zij minder betrokken zijn. Zo bleek uit het interview met de beheerder van het kulturhus in Hoge Hexel dat Hexelaren behoorlijk afwachtend zijn. Vaak willen inwoners wel helpen maar zij bieden zichzelf niet snel aan. De theorie sluit hier gedeeltelijk bij aan. Onderzoek van Dekker en De Hart (2001) wees namelijk uit dat de mate waarin mensen bereid zijn vrijwilligers werk te doen, afhangt van het dorp waarin zij wonen. Dit heeft te maken met sociaal vertrouwen, gedeelde normen en sociale netwerken die in kleine dorpen veelal aanwezig zijn. Daarnaast moet ook rekening gehouden worden met de individuele kenmerken van inwoners, zoals spontaniteit of terughoudendheid.

In Geesteren krijgen twee van de twaalf vrijwilligers een vrijwilligersvergoeding. Deze vrijwilligers hebben wel extra taken zoals het schoonmaken van de peuterspeelzaal en de was voor het kulturhus. In Bathmen kregen vrijwilligers voorheen allemaal een vergoeding. Hier zijn

ze in het kader van kostenbesparing echter mee gestopt. Dit was voor twee vrijwilligers de reden om te stoppen. In andere kulturhusen is geen sprake van een vergoeding voor de vrijwilligers. Wel worden er regelmatig vrijwilligersavonden georganiseerd en krijgen vrijwilligers op een andere manier erkenning. Tenslotte blijkt uit de interviews dat de vrijwilligers uit Daarlerveen en Geesteren veel verantwoordelijkheden hebben. Omdat deze kulturhusen niet worden beheerd door een vaste beheerder, zijn de vrijwilligers verantwoordelijk voor het beheer. De vrijwilligers in andere kulturhusen hebben eenvoudigere taken omdat er een beheerder is die bepaalde taken op zich neemt.

5.4. Activiteiten

In tabel 7 zijn de activiteiten per kulturhus weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat er vanuit het kulturhus in Bathmen geen activiteiten georganiseerd worden. Ook het kulturhus in Hoge Hexel legt de nadruk niet op het organiseren van activiteiten. Zij hebben wel een activiteitencommissie maar deze is nog in de opstartfase waardoor er weinig activiteiten georganiseerd worden. Vooral in Daarlerveen en Nijverdal ligt vanuit het kulturhus de nadruk op het organiseren van activiteiten voor de inwoners. Deze kulturhusen beschikken over een gezamenlijke programmering van activiteiten, wat volgens Veldhuizen (2009) een belangrijk onderdeel is van het kulturhus-concept. Bij deze kulturhusen wordt zorgvuldig bekeken welke activiteiten op elkaar afgestemd kunnen worden, hoe zij elkaar versterken en aan welke aanvullende activiteiten nog behoefte is. Gezamenlijke programmering kan volgens Veldhuizen (2009) worden gezien als de basis van een goede samenwerking tussen de gebruikers van het kulturhus.

Activiteiten					
Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
Après ski party	Kindercarnaval	Kinderdisco	Bierproeverij	Geen	Pinkstermarkt
Fietstocht op Koningsdag	September muziekmaand	Kindermiddag	Festival 'Vier de vrijheid'		Sinterklaas
Darttoernooi	Kerstmarkt	Filmavond	Concert		
Buurtvolleybal	Sinterklaas	Soepele Pas	Workshops		
Cup-cake wedstrijd	Wandel4daagse	Bloemschikken	Bingoavond		
Filmavond	Palmpasen optocht	Koken voor ouderen	Filmavond		
Slaapavond	Koningsdag sterrit	Haakcafé			
Pannenkoeken-middag		WeeWeecafé			
EET mee		Bingo			
		Rommelmmarkt			

Tabel 7: Activiteiten

De activiteiten die georganiseerd worden in andere kulturhusen zijn gebruikt als input voor het behoefteonderzoek in Daarlerveen. Het bleek echter niet alleen van belang om te analyseren welke activiteiten georganiseerd werden, maar vooral wie verantwoordelijk is voor het organiseren van de activiteiten. In tabel 7 staat daarom schematisch weergegeven wie verantwoordelijk is voor de organisatie van de activiteiten. In Geesteren worden de activiteiten georganiseerd door de activiteitenvereniging Geesteren (hierna AVG). Deze vereniging is verantwoordelijk voor alle activiteiten die in Geesteren georganiseerd worden. Er is een goede samenwerking met het kulturhus en andere commissies om de activiteiten zo goed mogelijk te kunnen organiseren. De AVG maakt een overkoepelend programma met activiteiten voor heel Geesteren en het bestuur van het kulturhus sluit zich in overleg aan bij sommige activiteiten waarin zij iets kunnen betekenen. Dit is andersom ook het geval. Op die manier wordt het hele dorp betrokken bij de activiteiten en het kulturhus. Als het kulturhus activiteiten wil organiseren, stellen zij vaak zelf commissies samen die verantwoordelijk zijn voor de organisatie hiervan.

Ook het kulturhus in Nijverdal maakt gebruik van commissies om activiteiten te organiseren. Voorbeelden van deze commissies zijn de disco-commissie, de Kulturhus commissie en de kindercommissie. Deze commissies bestaan uit vrijwilligers en één bestuurslid. Vrijwilligers worden gevraagd door de Wijkvereniging en kiezen dan zelf in welke commissie zij ingezet willen worden. Voor wekelijkse en andere vaste activiteiten zijn ook commissies in het leven geroepen zodat dezelfde vrijwilligers aanwezig zijn bij dezelfde activiteiten.

Organisatie activiteiten					
Daarlerveen	Geesteren	Nijverdal	Heeten	Bathmen	Hoge Hexel
Beheerscommissie. Inwoners kunnen zelf ook initiatief nemen om activiteiten te organiseren.	Vrijwilligers in samenwerking met AVG. Daarnaast zijn er commissies voor jaarlijkse activiteiten.	Beheerder in samenwerking met commissies.	Beheerder in samenwerking met 2 vrijwilligers.	Stichting Bathmen Promotie. Het kulturhus organiseert zelf geen activiteiten.	Beheerder in samenwerking met de activiteitencommissie.

Tabel 8: Organisatie van de activiteiten

Uit tabel 8 wordt duidelijk dat de activiteiten in Daarlerveen veelal georganiseerd worden door de beheerscommissie. In vergelijking met de taken van de beheerders en vrijwilligers van andere kulturhusen, heeft de beheerscommissie van het kulturhus in Daarlerveen erg veel taken en verantwoordelijkheden. Het is daarom niet gek dat de beheerscommissie dit niet meer kan volhouden.

5.5. Betrokkenheid

De geïnterviewde beheerders en vrijwilligers gaven allemaal aan dat inwoners erg betrokken zijn bij het kulturhus en de activiteiten die er georganiseerd worden. Tijdens het interview met de beheerder van het kulturhus in Hoge Hexel kwam naar voren dat sinds de bouw van het kulturhus het gemeenschapsgevoel is veranderd. Hoge Hexel beschikt pas sinds 2009 over een kulturhus. Daarvoor hadden inwoners geen centrale ontmoetingsplaats om elkaar te ontmoeten. Naast het kulturhus zijn er in Hoge Hexel geen andere ontmoetingsplaatsen en voorzieningen. Daardoor zijn Hexelaren zich ervan bewust dat het kulturhus moet blijven bestaan om deze voorzieningen te behouden. Als het kulturhus niet meer kan blijven bestaan, moeten de inwoners voor een sporthal, peuterspeelzaal en ontmoetingsplaats uitwijken naar Wierden en andere omliggende dorpen. Dit is voor de inwoners van Hoge Hexel de belangrijkste reden waarom zij zo betrokken zijn bij het kulturhus. Voordat er in Hoge Hexel een kulturhus gebouwd was, waren er weinig tot geen verenigingen in het dorp. Door het kulturhus-concept te introduceren, zijn verschillende sportverenigingen ontstaan. Dit is in overeenstemming met de theorie van Geerdink (2013). Hij stelt dat een dorpsidentiteit geen vaststaand gegeven is en dat deze identiteit kan versterken als er een ontmoetingsplaats is zoals een kulturhus, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar activiteiten georganiseerd worden. Het kulturhus heeft daardoor een maatschappelijke waarde.

Ook uit het volgende voorbeeld blijkt de invloed van een kulturhus op de samenleving. De plaats waar het kulturhus is gevestigd, is namelijk ook belangrijk voor de betrokkenheid van inwoners. Een voorbeeld hiervan is het kulturhus in Geesteren. Erve Kampboer ligt aan het Kulturplein. Dit Kulturplein zorgt voor een vloeiende overgang tussen het kulturhus, het schoolplein van de basisschool en de bibliotheek. Het plein is de bindende factor tussen de verschillende voorzieningen. Daarnaast sluit het aan op het centrum van het dorp. Naast het kulturhus is een bejaardenlocatie met permanente zorg gevestigd. Sinds de aanleg van het Kulturplein is er sprake van een mooi geheel van voorzieningen voor jong en oud. Het zorgt ervoor dat het kulturhus het middelpunt van het dorp is. Ook het kulturhus in Daarlerveen is na de verbouwing beter zichtbaar geworden. Het is goed zichtbaar vanaf het kanaal en is daarom ook voor toeristen aantrekkelijk.

5.6. Conclusie

Uit de analyse van de faciliteiten en openingstijden is gebleken dat het belangrijk is eerst de bezettingsgraad van een kulturhus in kaart te brengen. De openingstijden en het beheer moeten worden afgestemd op de aangeboden faciliteiten en de bezettingsgraad om te kijken wanneer er daadwerkelijk een beheerder of vrijwilliger nodig is. Als het gaat om het beheer van een kulturhus moeten verschillende afwegingen worden gemaakt. Enerzijds moet rekening gehouden worden met de kosten die een betaalde beheerder met zich meebrengt. Anderzijds moet ook het belang van een vaste beheerder niet onderschat worden. Eén iemand moet overzicht houden en verantwoordelijk zijn voor de gang van zaken.

Uit de analyse van het aantal vrijwilligers is gebleken dat er geen verband bestaat tussen het aantal vrijwilligers en het feit of het kulturhus beheerd wordt of niet. Het aantal vrijwilligers wordt meer beïnvloedt door het aantal faciliteiten en de openingstijden dan het feit of het kulturhus beheerd wordt of niet. Het is daarom niet gek dat het kulturhus in Daarlerveen over zoveel vrijwilligers beschikt. Omdat het kulturhus dagelijks geopend is en ook de keuken op vrijdag en zaterdag bijna de hele dag open is, zijn vooral in het horecagedeelte veel vrijwilligers nodig. De vrijwilligers achter de bar en in de keuken moeten aan specifieke eisen voldoen, zoals het behalen van een taplicentie en Sociale Hygiëne. Dit maakt het moeilijker om kwalitatief goede vrijwilligers te vinden. De inwoners van Daarlerveen zijn erg betrokken bij het kulturhus. Ondanks dat vrijwilligers geen vrijwilligersvergoeding krijgen, beschikt het kulturhus over honderd vrijwilligers terwijl het dorp maar uit 1200 inwoners bestaat.

Het kulturhus in Daarlerveen functioneert zoals het begrip in het theoretische kader is beschreven en beschikt over een gezamenlijke programmering van activiteiten. Dit is volgens Veldhuizen (2009) één van de belangrijkste kenmerken van het kulturhus-concept. Er moeten voldoende activiteiten georganiseerd worden, wat bijdraagt aan de betrokkenheid van inwoners bij het kulturhus. Draagvlak is een voorwaarde om activiteiten te organiseren maar dit ontstaat uit ook juist door het organiseren van activiteiten. Andere kulturhusen maken op een andere manier gebruik van gezamenlijke programmering. Er worden minder activiteiten georganiseerd maar in plaats daarvan worden er diverse ruimten verhuurd aan allerlei participanten van het kulturhus. Dit vergt ook een goede programmering, maar op een andere manier dan voor activiteiten.

Een kulturhus is van grote meerwaarde voor een samenleving omdat het ervoor zorgt dat voorzieningen op één plaats gevestigd zijn en inwoners één centrale ontmoetingsplaats hebben om elkaar te ontmoeten. De plaats waar het kulturhus gevestigd is ook van invloed op de betrokkenheid van inwoners. Een kulturhus moet centraal en dichtbij andere voorzieningen gevestigd zijn zodat er een geheel ontstaat waar inwoners graag komen.

Tenslotte kan geconcludeerd worden dat elk kulturhus zijn eigen identiteit heeft en daarom erg van elkaar verschillen. Dit verschil komt door de participanten die betrokken zijn bij het kulturhus. Zij bepalen het aanbod van diensten en het publiek dat daar op afkomt. Een kulturhus met een ouderenwelzijn stichting, een apotheek en een fysiotherapeut krijgt een heel ander type klanten dan een kulturhus met een peuterspeelzaal en een café/restaurant. Door deze faciliteiten zoveel mogelijk te combineren, wordt het kulturhus aantrekkelijk voor iedereen.

Hoofdstuk 6. Beleid en vergunning

In dit hoofdstuk wordt het beleid van de gemeente Hellendoorn met betrekking tot wijk- en buurtwerk toegelicht. Kulturhusen en dorpshuizen vallen onder dit accommodatiebeleid. Er wordt antwoord gegeven op de derde en vierde onderzoeksvraag: *“Welke activiteiten mogen er gezien de vergunning in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd worden van de gemeente Hellendoorn?”* en *“Welk doel heeft de gemeente Hellendoorn met het kulturhus en wat vinden zij belangrijke activiteiten dan wel doelgroepen voor het kulturhus in Daarlerveen?”* De informatie om deze onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is verkregen door een interview af te nemen met Bert Protzman. Hij is beleidsmedewerker maatschappelijke ontwikkeling bij de gemeente Hellendoorn. Daarnaast zijn beleidsstukken gebruikt om het accommodatiebeleid wijk- en buurtwerk toe te lichten.

In paragraaf 6.1 wordt uitgelegd wat de rol van de gemeente Hellendoorn is bij het kulturhus. In paragraaf 6.2 wordt de visie en het beleid van de gemeente Hellendoorn met betrekking tot het kulturhus beschreven. In paragraaf 6.3 wordt uitgelegd wat de gemeente Hellendoorn belangrijke doelgroepen dan wel activiteiten vindt voor het kulturhus. Paragraaf 6.4 gaat over de vergunning met betrekking tot het organiseren van activiteiten. Tenslotte wordt in paragraaf 5.6 de conclusie van dit hoofdstuk uiteengezet.

6.1. Betrokkenheid

De gemeente Hellendoorn werd al ruim voor de verbouwing in 2013 betrokken bij het kulturhus in Daarlerveen. Dat de gemeente al in een vroeg stadium betrokken werd bij het kulturhus, is van belang. Gemeenten die een visie hebben over de voorzieningen, doelgroepen en activiteiten in een dorp spelen immers een belangrijke rol in het succes van een kulturhus (Stimuland, 2016). Ook Veldhuizen (2009) stelt dat het voor het succes van een kulturhus belangrijk is dat de gemeente meedenkt over de ontwikkeling van het gebied waarin het kulturhus is gebouwd en die invloed heeft op de omgeving.

De gemeente Hellendoorn is eigenaar van het kulturhus. De accommodatie wordt door middel van een huurovereenkomst verhuurd aan Plaatselijk Belang. Plaatselijk Belang is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van het gehele kulturhus, met uitzondering van de sporthal. In bijlage XVI staat de plattegrond van het kulturhus. Op deze plattegrond is te zien welk deel van het kulturhus onder de verantwoordelijkheid valt van Plaatselijk Belang en welk deel onder de gemeente Hellendoorn. De gemeente is slechts verantwoordelijk voor het onderhoud van de buitenkant van het gebouw. Daarvoor heeft de gemeente een onderhoudsplan opgesteld.

Met ingang van 2012 is er een gebruiksvergoeding vastgesteld voor alle dorpshuizen en kulturhusen in de gemeente Hellendoorn. In de periode 2012-2015 heeft het kulturhus in Daarlerveen echter in de verbouwing gezeten. Daarom zijn geen maatregelen genomen om deze gebruiksvergoeding in te bedden. Overigens moet voor het kulturhus binnenkort een nieuwe gebruiksvergoeding worden vastgesteld omdat het bruto vloeroppervlak vanwege de verbouwing is toegenomen.

Het kulturhus wordt op dit moment beheerd door de beheerscommissie. De exploitatie verloopt zelfs zo goed dat het met alleen vrijwilligers niet meer goed op te vangen is. Vooral het horecagedeelte en de kiosk voorzien in de behoefte van de inwoners en hier wordt veel gebruik van gemaakt. Omdat vrijwilligers het op den duur niet meer kunnen opvangen, wordt naar een alternatief gezocht in de vorm van een commerciële partij die het beheer op zich wil nemen. Plaatselijk Belang is samen met de gemeente Hellendoorn hiervoor een uitwerking aan het maken. Als het kulturhus op den duur beheerd wordt door een commerciële beheerder, zijn er minder vrijwilligers nodig. Dit is in eerste instantie gunstig omdat de vrijwilligers op deze manier worden ontlast. Later zullen deze vrijwilligers wel weer nodig zijn in verband met het organiseren van activiteiten. Bert gaf aan dat het erg belangrijk is de gemeenschap en de huidige

vrijwilligers te blijven betrekken bij het kulturhus. Het risico is aanwezig dat vrijwilligers het gevoel krijgen dat als er een commerciële beheerder komt, zij niet meer nodig zijn. Als zij later weer gevraagd worden om weer vrijwilligerswerk te komen doen, kunnen zij zich tweede keus voelen en zich daarom minder betrokken voelen bij het kulturhus. Voorop staat daarom de maatschappelijke functie van het gebouw, dat van en voor de gemeenschap is en ook moet blijven. De meerwaarde van een commerciële partij is een verruiming van de openingstijden, niet alleen van het café maar ook van de kiosk en van de bibliotheek.

Een ander punt waar de gemeente rekening mee dient te houden als het kulturhus commercieel wordt (onder)verhuurd, is de huurprijs. Het kulturhus wordt nu verhuurd voor een maatschappelijk bedrag aan Plaatselijk Belang. Indien Plaatselijk Belang het kulturhus gaat doorverhuren aan een commerciële partij voor een commerciële prijs, betekent dit dat Plaatselijk Belang hierdoor inkomsten heeft. De gemeente onderzoekt nu of dit op basis van de Wet Markt en Overheid en andere wet- en regelgeving is toegestaan.

6.2. Accommodatiebeleid wijk- en buurtwerk

Integraal accommodatiebeleid

In 2006 heeft de gemeente Hellendoorn het accommodatiebeleid voor wijk- en buurtwerk vastgesteld. Kulturhusen en dorpshuizen vallen onder dit accommodatiebeleid. De doelstelling van dit beleid is het huisvesten van activiteiten die de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten bevorderen (Gemeente Hellendoorn, 2011). De doelstelling van dit accommodatiebeleid is door de gemeente als volgt geformuleerd:

“De gemeente bevordert de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten, door wijkverenigingen en plaatselijke belangen te subsidiëren voor activiteiten die zijn gericht op het versterken van de sociale samenhang en leefbaarheid. De gemeente draagt zorg voor een basisvoorziening, zodat binnen elke dorpskern tenminste één accommodatie beschikbaar is waar deze activiteiten georganiseerd kunnen worden. Besturen die eigenaar zijn of worden van een wijk- of dorpsaccommodatie kunnen voor investeringen in nieuwbouw of renovatie een subsidie ontvangen ter hoogte van een derde deel van de kosten”. (Gemeente Hellendoorn, 2011, p3).

Het accommodatiebeleid gaat uit van de volgende vijf punten:

1. De jaarlijkse subsidiëring van activiteiten die door wijkverenigingen en plaatselijke belangen worden uitgevoerd.
2. Een basisinfrastructuur van accommodaties, die bestaat uit de zorg voor de dorpshuizen die in gemeentelijk eigendom zijn.
3. Een mogelijkheid voor besturen die eigenaar zijn of worden van een wijk- of dorpsaccommodatie om subsidie aan te vragen voor investeringen in nieuwbouw of renovatie, ter hoogte van een derde van de investeringskosten. Als voorwaarde geldt een maximaal multifunctioneel gebruik van de accommodaties.
4. Een taakstelling voor zelfwerkzaamheid indien men wil komen tot een nieuwe accommodatie of renovatie van een bestaand gebouw.
5. De eigen verantwoordelijkheid van instellingen voor het bouwen, onderhouden, beheren en exploiteren van accommodaties die in particulier eigendom zijn. (Gemeente Hellendoorn, 2011, p3).

Ad 1: De jaarlijkse subsidiëring van activiteiten die door wijkverenigingen en plaatselijke belangen worden uitgevoerd.

Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van activiteiten en het coördineren en stimuleren van behoeften ten aanzien van in de wijk aanwezige voorzieningen (Gemeente Hellendoorn, 2011).

Ad 2: Een basisinfrastructuur van accommodaties, die bestaat uit zorg voor de dorpshuizen die in gemeentelijk eigendom zijn.

De gemeente Hellendoorn heeft de volgende kulturhusen en dorpshuizen in eigendom:

- 't Trefpunt in Daarlerveen
- Kadiëk in Daarle
- Noaberhuus in Hellendoorn
- Kruud'nhuus in de Kruidenwijk
- Sion in Hulsen
- Huis voor Cultuur en Bestuur in Nijverdal

De gemeente zorgt voor kwalitatief goede accommodaties voor maatschappelijke activiteiten als belanghebbende organisaties daartoe niet voldoende in staat zijn. Met de zorg voor basisinfrastructuur wordt bedoeld dat elke dorpskern beschikt over tenminste één multifunctionele accommodatie voor activiteiten (Gemeente Hellendoorn, 2011). De kulturhusen en dorpshuizen worden allemaal beheerd en geëxploiteerd door een beheerscommissie. Zoals in voorgaande paragraaf genoemd, zorgt de gemeente als eigenaar voor het groot onderhoud. De beheerscommissie is verantwoordelijk voor het overige onderhoud. Deze verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de gebruiksovereenkomst.

Ad 3: Een mogelijkheid voor besturen die eigenaar zijn of worden van een wijk- of dorpsaccommodatie om subsidie aan te vragen voor investeringen in nieuwbouw of renovatie, ter hoogte van een derde deel van de investeringskosten. Als voorwaarde geldt een maximaal multifunctioneel gebruik van de accommodaties.

Of de accommodatie multifunctioneel gebruikt is, wordt getoetst bij de aanvraag. De achterliggende gedachte bij deze voorwaarde is dat de bezetting van een gebouw een zo hoog mogelijk rendement heeft. De subsidie kan nooit meer bedragen dan een derde deel van de goedgekeurde kosten, met een maximum van 100.000 euro (Gemeente Hellendoorn, 2011).

Ad 4: Een taakstelling voor zelfwerkzaamheid indien men wil komen tot een nieuwe accommodatie of renovatie van een bestaand gebouw.

Onder zelfwerkzaamheid wordt verstaan de bij een nieuwbouw of renovatie van een accommodatie bespaarde loon- en/of materiaalkosten, door de inzet van bijvoorbeeld vrijwilligers. Onder zelfwerkzaamheid wordt niet alleen het zelf verrichten van werkzaamheden verstaan, maar ook fondsenwerving of het op andere manieren inzamelen van geld (Gemeente Hellendoorn, 2011, p6). Om voor deze regeling in aanmerking te komen, moeten aanvragers eerst aantonen dat tenminste een derde van de kosten uit eigen middelen kan worden bijgedragen. Zelfwerkzaamheid wordt door de meeste subsidieontvangers als zeer waardevol ervaren, het versterkt namelijk de saamhorigheid in een gemeenschap (Gemeente Hellendoorn, 2011).

Ad 5: De eigen verantwoordelijkheid van instellingen voor het bouwen, onderhouden, beheren en exploiteren van accommodaties die in particulier eigendom zijn.

De gemeente is niet verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van gebouwen die in particulier eigendom zijn (Gemeente Hellendoorn, 2011).

Woonservicegebieden

De gemeente Hellendoorn bestaat uit vijf woonservicegebieden, namelijk:

- Marle, Daarle, Daarlerveen
- Nijverdal Noord, Hulsen
- Nijverdal Zuid
- Haarle
- Hellendoorn, Hancate, Egede, Eelen & Rhaan

Deze dorpskernen worden sinds begin dit jaar formeel geen woonservicegebieden meer genoemd. Het zijn echter nog steeds dezelfde gebieden welke eerder woonservicegebieden genoemd werden en ook het beleid blijft erop gericht dat elk gebied een goed

voorzieningenniveau heeft en behoud. Daarom zal in dit onderzoek de term woonservicegebied gewoon gebruikt worden. Deze woonservicegebieden zijn een in omvang afgebakend gebied waarin de mogelijkheden voor ouderen en voor mensen met een beperking om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen, zijn geoptimaliseerd (Gemeente Hellendoorn, 2011). Om dit te bereiken, worden ontmoeting en activiteiten op een bereikbare locatie aangeboden voor inwoners. Een woonservicegebied bestaat uit een sociale, fysieke en een organisatorische infrastructuur. De sociale infrastructuur is van belang voor het versterken van de sociale samenhang en het kunnen deelnemen aan de samenleving. Het gaat hierbij om een onzichtbaar netwerk over het gebied, waarin mensen 'omkijken naar elkaar' door middel van mantelzorg, 'noaberschap', vrijwilligerswerk en participatie. De fysieke infrastructuur bestaat uit een toegankelijke woonomgeving, geschikte woningen en een multifunctionele accommodatie voor ontmoeting en activiteiten. (Gemeente Hellendoorn, 2011). Een kulturhus valt dus onder fysieke infrastructuur. Organisatorische infrastructuur betekent dat er functies van wonen, welzijn en zorg georganiseerd en beschikbaar moeten zijn in het gebied.

De visie met betrekking tot woonservicegebieden luidt als volgt:

"Er dient op een bereikbare locatie gelegenheid te zijn voor ontmoeting en activiteiten. In elk woonservicegebied is een multifunctionele accommodatie (Gemeente Hellendoorn, 2011, p11).

6.3. Doelgroepen en activiteiten

Volgens de gemeente zijn de doelgroepen voor het kulturhus zowel toeristen als inwoners van Daarlerveen. Toeristen kunnen aanmeren in Daarlerveen en gebruik maken van de havenfaciliteiten. De inwoners van Daarlerveen zijn de grootste en belangrijkste doelgroep van het kulturhus. Voorbeelden van belangrijke doelgroepen volgens de gemeente zijn: sporters, kinderen, jeugd, ouderen en eigenlijk alle inwoners van Daarlerveen. Elke groep uit de samenleving moet gebruik kunnen maken van het kulturhus. Daarom moet de accommodatie multifunctioneel zijn.

Bert gaf tijdens het interview enkele voorbeelden van activiteiten die in en rondom het kulturhus georganiseerd kunnen worden, zoals: evenementen, kunst, puzzeltochten, bibliotheek, sociale ontmoetingsplaats, recreatie, cultuur, sport, huiskamer idee, scholing en cursussen. In Nijverdal is een taalpunt waar mensen die slecht kunnen lezen door vrijwilligers ondersteund worden bij het verbeteren en het beheersen van de Nederlandse taal. Dit soort activiteiten kan ook georganiseerd worden in het kulturhus in Daarlerveen om ervoor te zorgen dat ook deze laag van de bevolking geholpen en betrokken wordt bij het kulturhus. De activiteiten kunnen eventueel georganiseerd en ondersteund worden in samenwerking met Stichting de Welle.

Stichting de Welle is een welzijnsorganisatie in de gemeente Hellendoorn. Deze stichting organiseert activiteiten voor zowel de jeugd als voor ouderen en kan Plaatselijk Belang goed ondersteunen bij het organiseren van activiteiten door samen gebruik te maken van het kulturhus. Het wordt vanuit de gemeente dan ook aangemoedigd om waar mogelijk samen te werken met deze stichting.

6.4. Vergunningen

Het kulturhus heeft een maatschappelijke functie en bestemming. Voor het organiseren van bepaalde activiteiten moet daarom een vergunning worden aangevraagd. Daarnaast moet rekening gehouden worden met geluidsnormen in verband met de bovenwoningen. In principe mogen er allerlei activiteiten georganiseerd worden in het kulturhus, zolang het Activiteitenbesluit wordt nageleefd (Gemeente Hellendoorn, 2014). Als gevolg van de Wet milieubeheer valt het kulturhus namelijk onder het Activiteitenbesluit.

Hieronder staan enkele milieuaspecten uit het Activiteitenbesluit waar rekening mee dient te worden gehouden:

- Bodem: ieder die handelingen verricht die de bodem kan verontreinigen of aantasten, dient maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevergd.
- Afval: het ontstaan van afvalstoffen moet zoveel mogelijk worden beperkt. Afvalstoffen die toch ontstaan, moeten worden gescheiden.
- Geluid: geluidshinder moet in de omgeving voldoende worden voorkomen of beperkt. Deze normen gelden in de regel op de gevel van woningen van derden of andere geluidsgevoelige bestemmingen.
- Activiteiten met betrekking tot het bereiden van voedingsmiddelen: hierbij moet rekening gehouden worden met art. 3.131 Activiteitenbesluit over vuilwaterriool. Daarnaast moet bij het bereiden van voedingsmiddelen rekening gehouden worden met het tot aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder.
- Veiligheid: dit aspect krijgt in toenemende mate aandacht. Bij veel aspecten van de bedrijfsvoering speelt de veiligheid een rol. Plaatselijk Belang en de beheerscommissie dienen hiervan op de hoogte te zijn.
- Maatwerkvoorschriften: het Activiteitenbesluit biedt de gemeente de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen. (Gemeente Hellendoorn, 2014).

Hieronder staan de maatwerkvoorschriften voor het kulturhus in hoofdlijnen beschreven. Deze maatwerkvoorschriften zijn ontleend aan het akoestisch onderzoek en het gemeentelijk geluidbeleid dat in 2009 is vastgesteld.

- In het horecagedeelte van het kulturhus mag het geluidsniveau als gevolg van muziek in de perioden van 07.00-19.00, 19.00-23.00 en 23.00-07.00 uur respectievelijk niet meer dan 85, 80 en 75 decibel bedragen.
- Er dienen geluidswerende voorzieningen getroffen te worden die overeenkomen met het akoestisch onderzoek.
- Deuren en ramen van het kulturhus moeten gesloten worden tijdens zowel muziek en zang, als tijdens het afspelen van geluidsapparatuur. De deuren mogen alleen geopend worden voor onmiddellijk doorlaten van personen of goederen.
- De luchttoevoer en afvoer van een mechanische ventilatie van het kulturhus dienen geluid gedempt uitgevoerd te worden. (Gemeente Hellendoorn, 2014).

6.5. Conclusie

De gemeente Hellendoorn is erg betrokken bij het kulturhus in Daarlerveen. De gemeente is eigenaar van de accommodatie. Deze wordt door middel van een huurovereenkomst verhuurd aan Plaatselijk Belang. De gemeente heeft ten behoeve van kulturhusen en dorpshuizen een accommodatiebeleid voor wijk- en buurtwerk vastgesteld. Elk woonservicegebied dient volgens dit beleid te beschikken over een multifunctionele accommodatie zoals een kulturhus met als doel het huisvesten van activiteiten die de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten bevorderen.

De belangrijkste doelgroepen zijn volgens de gemeente alle inwoners van Daarlerveen. Elke laag uit de samenleving moet gebruik kunnen maken van het kulturhus. Belangrijke activiteiten zijn: evenementen, kunst, puzzeltochten, bibliotheek, sociale ontmoetingsplaats, recreatie, cultuur, sport, huiskamer idee, scholing en cursussen. De gemeente raadt aan deze activiteiten waar mogelijk in samenwerking met Stichting de Welle te organiseren. Voor bepaalde activiteiten moet een vergunning aangevraagd worden. Het kulturhus heeft immers een maatschappelijke functie en bestemming. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de geluidsnormen die in het Activiteitenbesluit vermeldt staan.

Hoofdstuk 7. Resultaten behoefteonderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het behoefteonderzoek kort toegelicht. Er wordt daardoor antwoord gegeven op de laatste onderzoeksvraag: *“Aan welke activiteiten hebben de inwoners van Daarlerveen behoefte en hoe is het gesteld met het draagvlak voor de vrijwilligers?”* De informatie om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is verkregen door een enquête af te nemen onder de inwoners van Daarlerveen. Het complete overzicht van de uitkomsten staat in bijlage XVII.

In paragraaf 7.1 wordt de respons van de enquêtes kort besproken. In paragraaf 7.2 worden de resultaten met betrekking tot de faciliteiten en openingstijden toegelicht. In paragraaf 7.3 worden de resultaten met betrekking tot de activiteiten beschreven. Paragraaf 7.4 geeft de resultaten over het draagvlak voor de vrijwilligers weer. Tenslotte wordt in paragraaf 7.5 de conclusie van dit hoofdstuk uiteengezet.

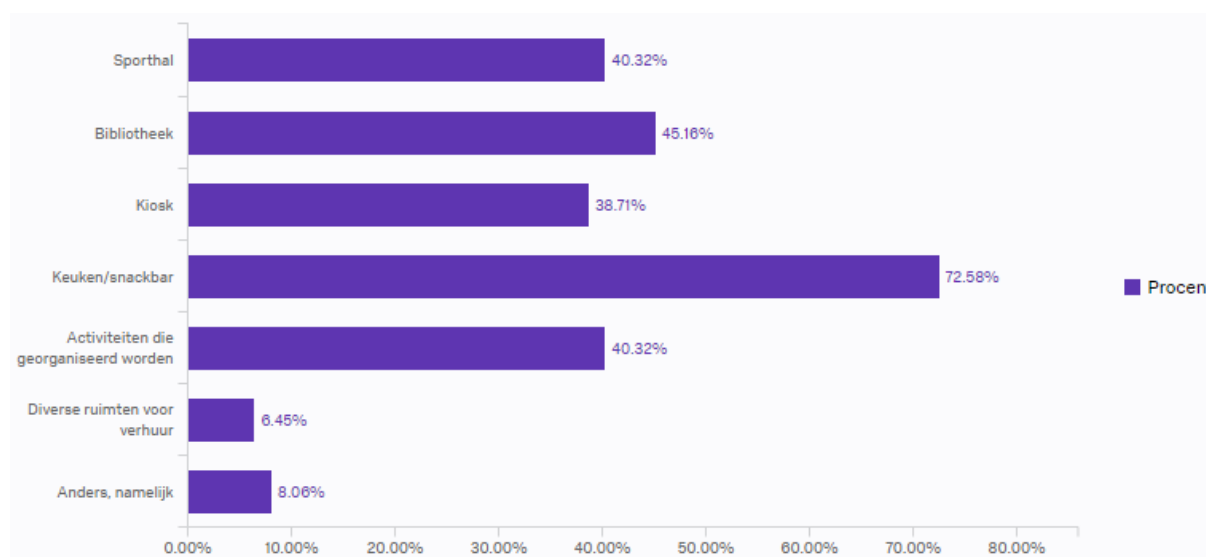
7.1. Respons

In totaal zijn 59 enquêtes volledig ingevuld teruggestuurd. Er zijn 21 enquêtes handmatig ingevuld en ingeleverd bij het kulturhus. De overige 38 enquêtes zijn online ingevuld. Dit is een respons van bijna 11 procent van de in totaal 550 verstuurdde enquêtes. Tijdens het onderzoek zijn geen herinneringsbrieven meer verstuurd vanwege de beperkte tijd. Het was opvallend dat in de vragen waar inwoners een open antwoord konden geven, veel uitgebreide antwoorden stonden. Dit geeft aan dat inwoners erg betrokken zijn bij het kulturhus. In totaal hebben 69 inwoners de enquête ingevuld. Hiervan heeft echter een deel maar enkele vragen van de enquête ingevuld. Als inwoners bij vraag twee aangaven niet bekend te zijn met het kulturhus, werden zij automatisch naar het einde van het interview verwezen omdat de rest van de vragen dan niet relevant waren. Ook dit is een reden waarom het respons per vraag wisselt.

7.2. Faciliteiten en openingstijden

Faciliteiten

Uit de resultaten blijkt dat er regelmatig gebruik gemaakt wordt van het kulturhus. Bijna 46 procent van de respondenten geeft aan wekelijks aanwezig te zijn in het kulturhus. De keuken is met 73 procent de meest gebruikte voorziening. Dit komt overeen met de resultaten van vraag zes. Deze vraag gaat over het doel waarom respondenten gebruik maken van het kulturhus. Bijna 41 procent van de respondenten geeft aan dat zij het kulturhus voornamelijk bezoeken voor een hapje of drankje. Ook voorzieningen zoals de kiosk, sporthal en bibliotheek worden veel gebruikt.

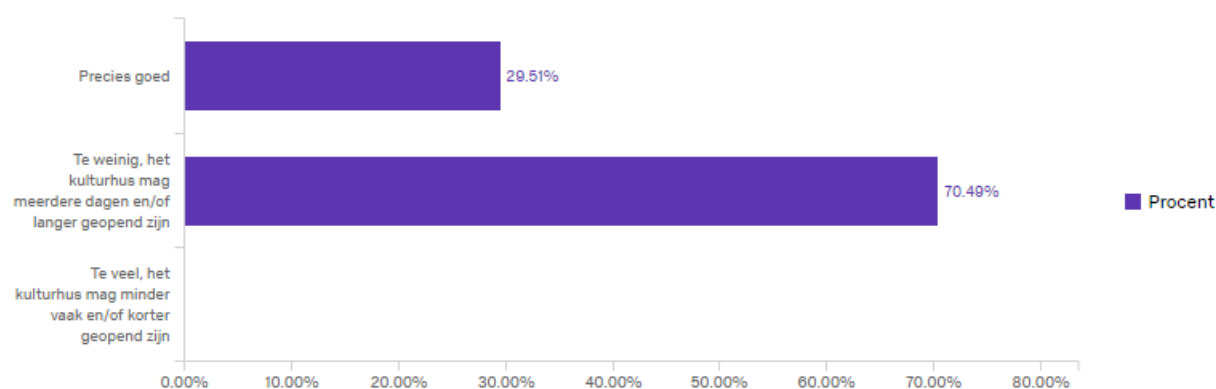
Figuur 3: Gebruik van voorzieningen

Het huren van diverse ruimten in het kulturhus doet bijna niemand. Slechts vier inwoners gaven aan hiervan gebruik te maken. Uit de opmerkingen van de respondenten blijkt dat een aantal inwoners de huurprijzen te hoog vindt. Zij gaven aan dat de huurprijzen betaalbaar moeten blijven en duidelijk op de website vermeldt moeten staan om zo meer bekendheid te geven aan de verhuur van ruimten en het kulturhus laagdrempelig te houden.

Het grootste deel van de inwoners is tevreden over het aantal faciliteiten dat in het kulturhus aangeboden wordt. Bijna 82 procent geeft aan geen faciliteiten te missen in het kulturhus.

Openingstijden

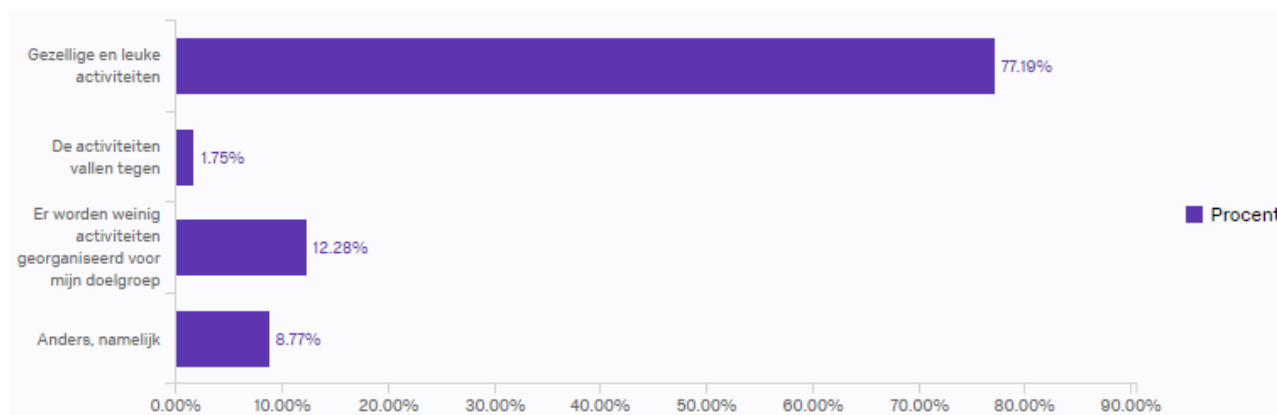
De meeste respondenten geven aan dat de openingstijden van het kulturhus te beperkt zijn. Ruim 70 procent geeft aan dat het kulturhus meerdere dagen en/of langer geopend mag zijn. De overige respondenten vinden de openingstijden van het kulturhus precies goed. Niemand gaf aan de openingstijden te ruim te vinden. Het grootste deel van de inwoners maakt dus graag gebruik van het kulturhus en wil dat het vaker geopend is. Uit de opmerkingen blijkt dat inwoners vooral in de zomermaanden behoefte hebben aan verruiming van de openingstijden in verband met vakantiegangers, toeristen en fietsers. Daarnaast kan in de zomermaanden gebruik worden gemaakt van het terras.

Figuur 4: Openingstijden

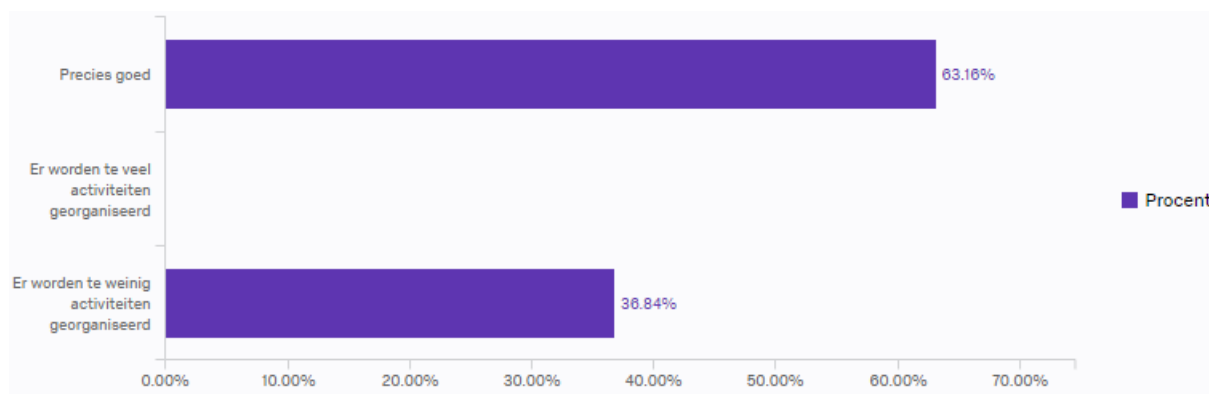
7.3. Activiteiten en programmering

De meeste inwoners worden door facebook geattendeerd op de programmering van activiteiten in het kulturhus. De inwoners zijn over het algemeen tevreden over de activiteiten die georganiseerd worden. Ruim 77 procent vindt de activiteiten leuk en gezellig. Ruim 12 procent geeft echter aan dat er te weinig activiteiten georganiseerd worden voor hun doelgroep. Dit zijn vooral inwoners in de leeftijdscategorie 70+. Zij geven aan behoefte te hebben aan spelletjesmiddagen, ouderengymnastiek en creatieve activiteiten zoals keramiek en sieraden maken.

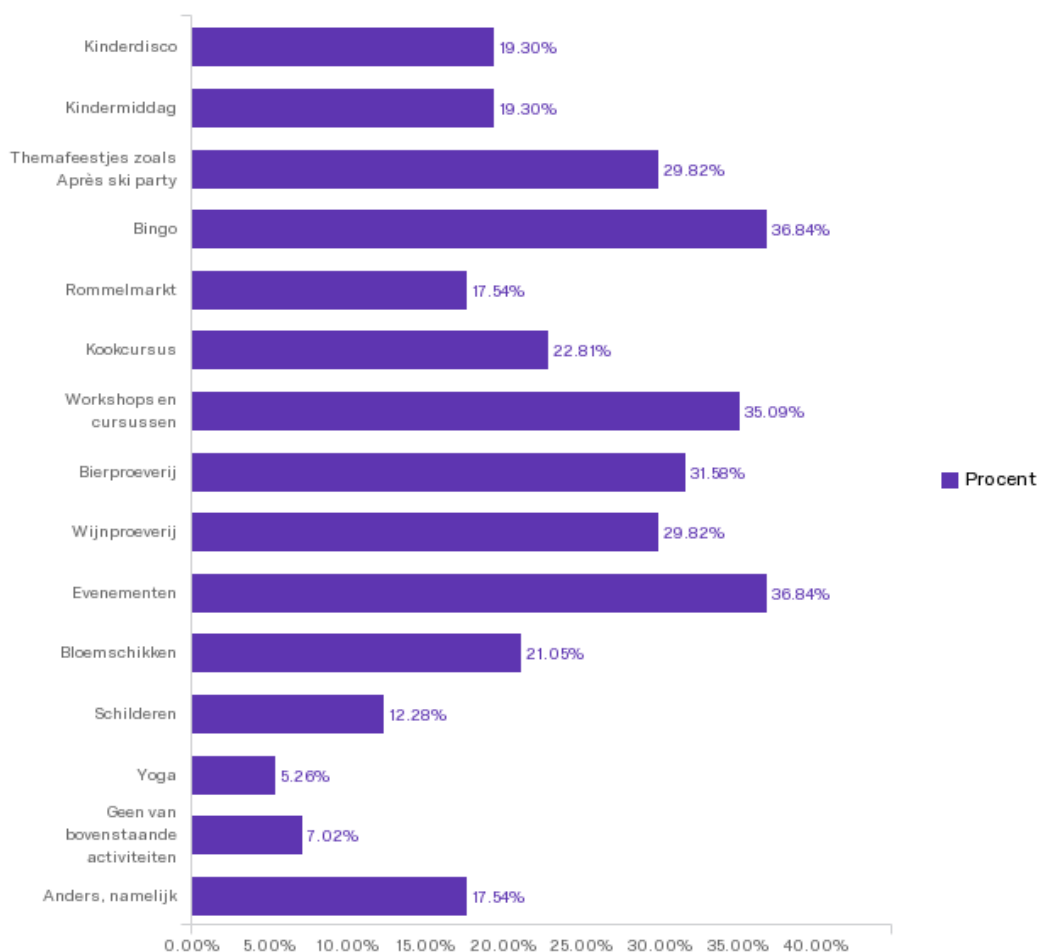
Figuur 5: Mening over de activiteiten

Inwoners zijn over het algemeen tevreden over het aantal activiteiten dat georganiseerd wordt. Bijna 37 procent vindt echter dat er meer activiteiten georganiseerd mogen worden in het kulturhus. Vooral ouderen in de leeftijdscategorie 70+ geven aan dat er te weinig activiteiten georganiseerd worden. Zoals hierboven uitgelegd, heeft dit te maken met dat zij vinden dat er niet genoeg activiteiten worden georganiseerd voor hun leeftijd.

Figuur 6: Hoeveelheid activiteiten

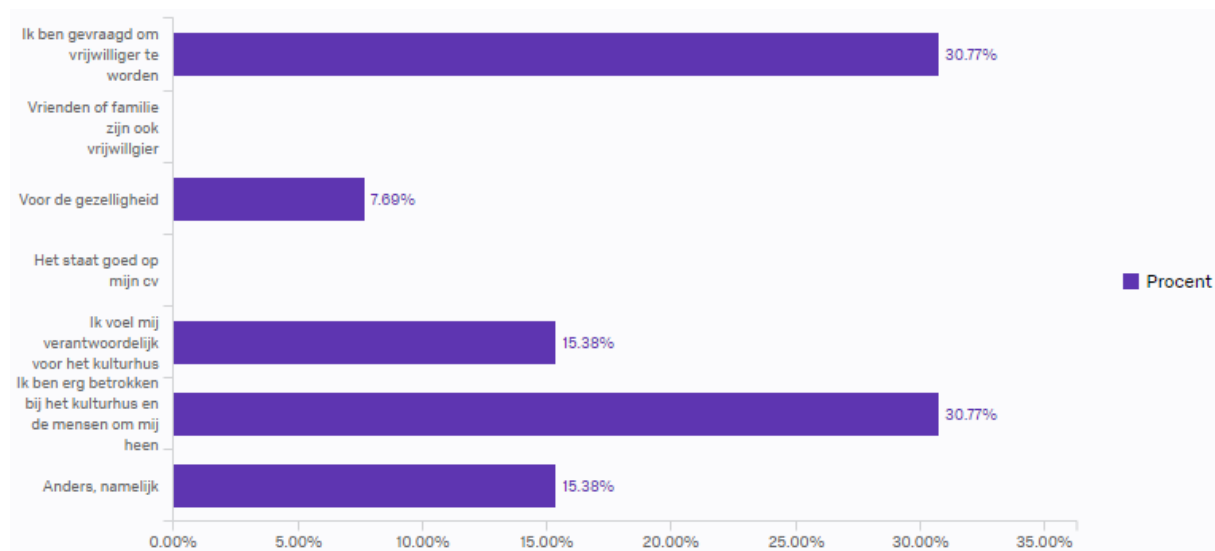
Op de vraag aan welke specifieke activiteiten inwoners interesse hebben, zijn veel verschillende antwoorden gegeven. Uit onderstaande figuur blijkt dat inwoners heeft meest behoefte hebben aan bingo, evenementen, workshops en cursussen. In de opmerkingen gaven inwoners aan vooral behoefte te hebben aan creatieve workshops. Daarnaast werden activiteiten genoemd zoals: spelletjesmiddagen voor ouderen, ouderenopvang, ouderengymnastiek, livemuziek, kinderactiviteiten, een kookclinic voor kinderen en meer activiteiten voor tieners.

Figuur 7: Interesse in activiteiten

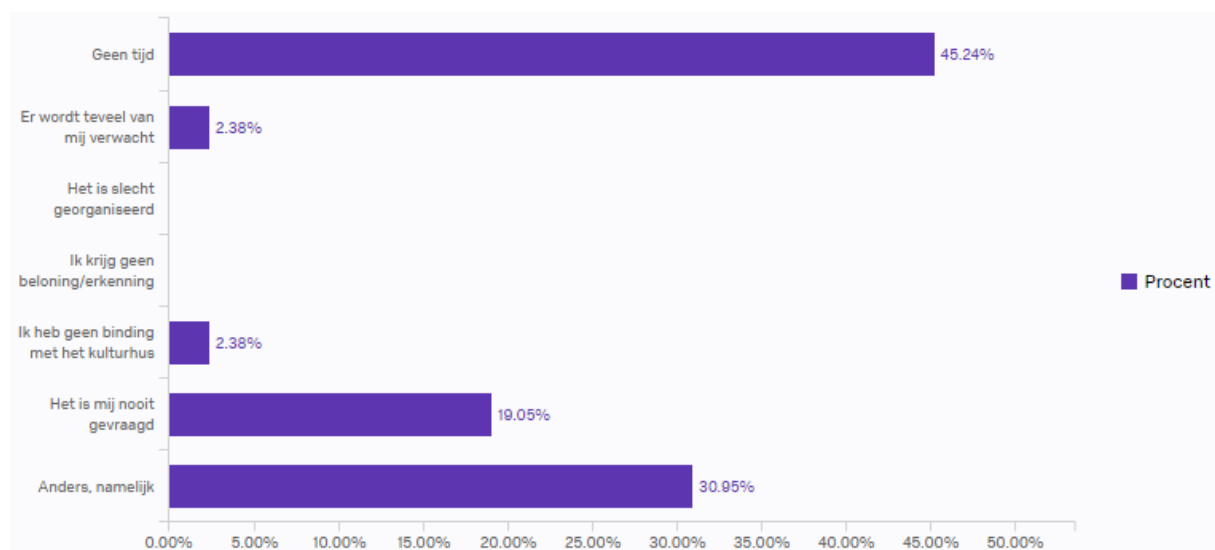
7.4. Vrijwilligers

Ruim 23 procent van de respondenten is op dit moment als vrijwilliger betrokken bij het kulturhus. Van deze vrijwilligers is 46 procent wekelijks in het kulturhus aanwezig en 31 procent minder dan eens per week maar vaker dan eens per maand. Hieruit kan geconcludeerd worden dat deze vrijwilligers erg betrokken zijn. De voornaamste redenen die zij noemden om vrijwilligerswerk te doen in het kulturhus zijn omdat zij gevraagd zijn vrijwilligerswerk te doen en omdat zij zich betrokken voelen bij het kulturhus en de mensen om hen heen. Andere redenen waarom inwoners vrijwilligerswerk doen, zijn omdat zij graag mensen helpen en om mensen te ontmoeten.

Figuur 8: Redenen waarom inwoners vrijwilligerswerk doen

De voornaamste reden waarom de overige respondenten niet als vrijwilliger betrokken zijn bij het kulturhus, is omdat ruim 45 procent hier geen tijd voor heeft. Bijna 31 procent geeft aan dat er een andere reden is waarom zij niet helpen als vrijwilliger. Deze redenen zijn voornamelijk gezondheid en te oude leeftijd. Ruim 19 procent gaf aan dat zij geen vrijwilliger zijn omdat het hen nooit gevraagd is. Van deze inwoners geeft 5 procent aan dit wel te willen als zij gevraagd zouden worden. De rest geeft aan dit in verband met tijd of andere genoemde redenen nog steeds niet te kunnen of willen.

Figuur 9: Redenen waarom inwoners geen vrijwilligerswerk doen

7.5. Conclusie

Uit de enquête is gebleken dat de inwoners van Daarlerveen betrokken zijn bij het kulturhus. Er is een respons van bijna 11 procent op de 550 verstuurde enquêtes. Daarnaast zijn de open vragen uitgebreid ingevuld met allerlei ideeën en tips. Inwoners zijn tevreden over de huidige gang van zaken in het kulturhus. De meerderheid geeft aan dat zij vooral in de zomermaanden het kulturhus vaker geopend zouden willen zien in verband met toeristen, fietsers en vakantiegangers. Inwoners maken het meest gebruik van de keuken in het kulturhus. Ook van voorzieningen zoals de bibliotheek, kiosk en sporthal wordt regelmatig gebruik gemaakt. Over het aantal activiteiten is de meerderheid van de respondenten tevreden. Ouderen in de leeftijdscategorie 70+ gaven echter aan dat zij behoefte hebben aan meer activiteiten voor hun doelgroep. Deze doelgroep kwam met ideeën zoals ouderensoos, ouderengymnastiek en spelletjesmiddagen. Om deze inwoners ook bij het kulturhus te blijven betrekken, zullen dus meer activiteiten georganiseerd moeten worden voor deze leeftijdscategorie. Daarnaast zijn bingoavonden, evenementen, workshops en cursussen ook activiteiten waaraan in Daarlerveen behoefte is. Inwoners gaven aan vooral creatieve workshops interessant te vinden.

Ruim 23 procent van de respondenten is op dit moment als vrijwilliger bij het kulturhus betrokken. Het was te verwachten dat deze inwoners oververtegenwoordigd zouden zijn in de enquête omdat juist zij erg betrokken zijn en de enquête invullen. De belangrijkste redenen waarom zij vrijwilligerswerk doen is omdat zij gevraagd zijn en omdat zij zich betrokken voelen bij het kulturhus en de mensen om zich heen. De belangrijkste redenen waarom respondenten geen vrijwilligerswerk doen is omdat zij geen tijd hebben, te oud zijn of omdat hun gezondheid dit niet toelaat.

Hoofdstuk 8. Conclusie

Aan de hand van de uitgewerkte onderzoeksvragen in de voorgaande hoofdstukken, wordt in dit hoofdstuk een antwoord gegeven op onderstaande probleemstelling.

“Welke activiteiten moeten in het kulturhus in Daarlerveen georganiseerd worden om ervoor te zorgen dat inwoners zich betrokken voelen bij het kulturhus en er draagvlak gecreëerd wordt om vrijwilliger te worden?”

Het kulturhus in Daarlerveen beschikt over een divers aanbod van faciliteiten en functioneert als een multifunctionele accommodatie waarin meerdere diensten en mogelijkheden onder één dak worden aangeboden. Het kulturhus beschikt over de volgende faciliteiten: een kiosk, bibliotheek, professionele keuken, sporthal, café, diverse ruimten voor verhuur en havenfaciliteiten voor bootrecreanten. Er wordt meerwaarde gecreëerd uit de gezamenlijke voorzieningen waardoor voorzieningen zoals de kiosk, sporthal en bibliotheek gewaarborgd kunnen blijven. Zonder het kulturhus-concept zouden deze voorzieningen niet kunnen blijven bestaan in Daarlerveen. Er wordt echter niet optimaal gebruik gemaakt van de verschillende ruimten in het kulturhus. De ruimten in het achterste deel van het kulturhus worden nauwelijks gebruikt.

De beheerscommissie is verantwoordelijk voor de exploitatie en het beheer van het kulturhus. Daarnaast zijn zij ook verantwoordelijk voor de algemene beheertaken, de bestellingen voor het horecagedeelte, het organiseren van activiteiten en het werven en inplannen van vrijwilligers. De druk op deze vrijwilligers is erg groot. Als zij binnenkort niet worden ontlast, is het voor hen niet meer vol te houden omdat zij teveel taken hebben. Beheerders van andere kulturhusen in Overijssel houden zich fulltime bezig met het beheer van het kulturhus. Daarnaast is vaak sprake van een activiteitencommissie of van andere commissies die verantwoordelijk zijn voor het organiseren van activiteiten. De leden van de beheerscommissie in Daarlerveen zijn vrijwillig naast hun baan in de avonden en de weekenden druk voor het kulturhus. Omdat zij overdag aan het werk zijn, komen de taken voor het kulturhus op een tweede plaats. Ondanks dat er in Daarlerveen honderd vrijwilligers samenwerken om het kulturhus zo goed mogelijk te beheren, hebben de leden van de beheerscommissie teveel taken en verantwoordelijkheden

Er kan geconcludeerd worden dat ondanks dat het kulturhus nog in de opstartfase zit, de inwoners erg betrokken zijn. Er wordt regelmatig gebruik gemaakt van het kulturhus. Zo gaf ruim 45 procent van de respondenten in het behoefteonderzoek aan wekelijks aanwezig te zijn in het kulturhus. Daarlerveen telt circa 1200 inwoners. Van deze inwoners zijn er honderd die vrijwilligerswerk doen in het kulturhus. Hieruit blijkt ook dat de inwoners van Daarlerveen erg betrokken zijn en dat er draagvlak is voor vrijwilligers. Zij nemen deel aan activiteiten die direct en indirect invloed hebben op het beheer van en de activiteiten rondom het kulturhus. Daarnaast is uit het behoefteonderzoek gebleken dat een aantal inwoners in principe wel vrijwilligerswerk zou willen doen in het kulturhus, maar dat dit afhangt van de frequentie en de taak die zij zouden moeten uitvoeren. Dit is voor hen onduidelijk waardoor zij op dit moment geen vrijwilliger willen worden.

Daarnaast is geconstateerd dat de beheerscommissie moeite heeft met het aantrekken van vrijwilligers met de juiste competenties en kwaliteiten voor het horecagedeelte. De keuken is op vrijdag en zaterdag geopend van 11.30-20.00 uur. Omdat het tussen 16.00 en 20.00 uur erg druk is en veel inwoners van de gelegenheid gebruik maken om een hapje te eten in het kulturhus, zijn er op deze dagen wel zes vrijwilligers nodig in het horecagedeelte. Deze vrijwilligers moeten aan specifieke eisen voldoen, zoals het behalen van een taplicentie en Sociale Hygiëne. Deze eisen maken het moeilijker om kwalitatief goede vrijwilligers aan te trekken.

Door de interviews met contactpersonen van andere kulturhusen kan geconcludeerd worden dat een kulturhus zorgt voor meerwaarde voor een samenleving omdat het ervoor zorgt dat voorzieningen op een centrale plaats gevestigd zijn en inwoners een ontmoetingsplaats hebben

om elkaar te ontmoeten. Vooral als in het kulturhus voorzieningen gevestigd zijn die zonder het kulturhus-concept niet zouden kunnen blijven bestaan, zijn inwoners erg betrokken. Daarnaast heeft ook de plaats waar het kulturhus gevestigd is, invloed op de betrokkenheid van inwoners. Het kulturhus moet centraal en dichtbij andere voorzieningen gevestigd zijn, zodat er een geheel ontstaat waar inwoners graag komen. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat geen enkel kulturhus hetzelfde is. Elk kulturhus heeft een eigen identiteit en verschillende participanten omdat er verschillende activiteiten georganiseerd worden.

De beheerscommissie is in het kulturhus in Daarlerveen verantwoordelijk voor het organiseren van activiteiten. Inwoners zijn erg betrokken bij deze activiteiten. Voorbeelden van activiteiten zijn: een pannenkoekenmiddag, EET MEE, filmavonden, darttoernooi, fietstocht, buurtvolleybaltoernooi en een après ski party. Uit het behoefteonderzoek is gebleken dat bijna 37 procent van de respondenten vindt dat er meer activiteiten georganiseerd mogen worden. Vooral ouderen in de leeftijdscategorie 70+ gaven aan dat er voor hen te weinig activiteiten worden georganiseerd. Zij kwamen met ideeën zoals ouderensoos, ouderengymnastiek en spelletjesmiddagen. Deze leeftijdscategorie moet ook betrokken blijven bij het kulturhus om de leefbaarheid van Daarlerveen te vergroten. Daarnaast is uit het behoefteonderzoek gebleken dat inwoners van Daarlerveen behoefte hebben aan activiteiten zoals een bingoavond, evenementen, workshops en cursussen. Inwoners gaven aan vooral interesse te hebben in creatieve workshops.

Omdat het kulturhus een maatschappelijke functie en bestemming heeft, moet voor bepaalde activiteiten een vergunning aangevraagd worden. Daarnaast moet tijdens feestjes en activiteiten rekening gehouden worden met de geldende geluidnormen die in het Activiteitenbesluit vermeld staan. De doelstelling van de gemeente Hellendoorn met betrekking tot een kulturhus is het huisvesten van activiteiten die de sociale samenhang in en de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten bevorderen. De gemeente gaf enkele voorbeelden van activiteiten die in het kulturhus georganiseerd kunnen worden, zoals evenementen, kunst, puzzeltochten, bibliotheek, sociale ontmoetingsplaats, recreatie, cultuur, sport, huiskamer idee, scholing en cursussen. De gemeente gaf aan dat deze activiteiten georganiseerd kunnen worden in samenwerking met Stichting de Welle. Tijdens het organiseren van activiteiten werkt de beheerscommissie tot nu toe nauwelijks samen met andere verenigingen en organisaties. De jaarlijkse fietstocht op Koningsdag wordt georganiseerd in samenwerking met de Oranjevereniging, maar de rest van de activiteiten wordt meestal georganiseerd door de commissie zelf.

Tenslotte kan geconcludeerd worden dat inwoners behoefte hebben aan verruiming van de huidige openingstijden. De meeste kulturhusen in Overijssel zijn alleen geopend als er ruimten worden verhuurd aan plaatselijke verenigingen of als er activiteiten georganiseerd worden. In vergelijking met andere kulturhusen heeft het kulturhus in Daarlerveen ruime openingstijden. Dit heeft voornamelijk te maken met de professioneel uitgeruste keuken die in het kulturhus gevestigd is. Inwoners maken regelmatig gebruik van deze keuken en daarnaast wordt het kulturhus als ontmoetingsplaats gezien voor alle inwoners uit het dorp. Naar aanleiding van het behoefteonderzoek kan geconstateerd worden dat ruim 70 procent van de respondenten behoefte heeft aan verruiming van de openingstijden. Vooral in de zomermaanden wordt meer gebruik gemaakt van het kulturhus in verband met vakantiegangers, toeristen en fietsers.

Hoofdstuk 9. Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden aan de hand van de conclusie, enkele aanbevelingen gegeven voor Plaatselijk Belang en de beheerscommissie over hoe zij ervoor kunnen zorgen dat inwoners zich betrokken (blijven) voelen bij het kulturhus en op welke manier zij het beste vrijwilligers kunnen aantrekken. Daarnaast zal advies gegeven worden over welke activiteiten georganiseerd kunnen worden in het kulturhus.

Een beheerder aanstellen

Uit het onderzoek blijkt dat de beheerscommissie teveel taken en verantwoordelijkheden heeft. De taken van de beheerscommissie komen overeen met die van een fulltime beheerder terwijl deze vrijwilligers het beheer naast hun (meestal fulltime) baan moeten uitvoeren. Daarom wordt geadviseerd een betaalde beheerder aan te stellen om de taken van de beheerscommissie over te nemen. Deze beheerder moet zich bezighouden met zowel het maken van voldoende omzet alsook het maatschappelijke belang van het kulturhus. Voorop staat de maatschappelijke functie van het gebouw, dat van en voor de gemeenschap is en ook moet blijven. Het is daarnaast belangrijk dat deze beheerder binding heeft met het dorp zodat inwoners zich betrokken blijven voelen bij het kulturhus. Ondanks de kosten van een beheerder, is het belangrijk een professionele coördinator aan te stellen die verantwoordelijk is voor het beheer. Deze beheerder moet zich volledig bezighouden met het beheer van het kulturhus, zonder daarbij andere belangrijke taken te hebben. Op die manier kunnen de vrijwilligers op een goede manier aangestuurd worden.

Vrijwilligers blijven betrekken bij het kulturhus

Het is echter wel van belang om de huidige vrijwilligers te blijven betrekken bij het kulturhus als er een beheerder wordt aangesteld. Dit klinkt logisch, maar het is toch belangrijk om dit apart te benoemen. Als vrijwilligers na het aanstellen van een beheerder aan de kant gezet worden omdat zij niet meer nodig zijn, kunnen zij zich tweede keus voelen. Dit kan ten koste gaan van de betrokkenheid en samenwerking van vrijwilligers. Het is belangrijk de vrijwilligers te blijven enthousiasmeren en om hen erkenning te geven voor wat zij doen. Door regelmatig vrijwilligersavonden te houden of ze op een andere manier erkenning te geven, zullen zij zich belangrijk en betrokken voelen bij het kulturhus. Dit stralen zij uit naar de inwoners en andere gebruikers van het kulturhus.

Openingstijden verruimen

Daarnaast wordt geadviseerd de openingstijden van het kulturhus (in de zomermaanden) te verruimen in verband met vakantiegangers, fietsers en toeristen. Uit het behoefteonderzoek is gebleken dat ruim 70 procent van de respondenten hier behoefte aan heeft. Het kulturhus in Daarlerveen wordt gezien als ontmoetingsplaats waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en een hapje kunnen eten. Vooral in de zomermaanden wanneer het terras geopend is, kan veel omzet gegenereerd worden door de openingstijden te verruimen. Dit is echter alleen mogelijk als een vaste beheerder aangesteld wordt omdat de beheerder dan overdag aanwezig moet zijn.

Duidelijkheid scheppen over de verwachtingen van vrijwilligers

Uit het behoefteonderzoek blijkt dat een aantal inwoners wel vrijwilligerswerk willen doen in het kulturhus maar dat dit afhangt van de frequentie en taak die zij moeten uitvoeren. Daarom het advies om duidelijkheid te verschaffen over de verwachtingen van de vrijwilligers zodat men weet wat er van hen gevraagd wordt. Veel inwoners kijken regelmatig op de facebook pagina van het kulturhus. Hier kan gebruik van worden gemaakt door als er vraag is naar bepaalde vrijwilligers, deze verwachtingen zo precies mogelijk te formuleren en daarbij ook contactgegevens van de persoon die zij hiervoor kunnen benaderen. Ook voor het aantrekken van vrijwilligers met de juiste competenties voor het horecagedeelte kan dit een uitkomst bieden door duidelijkheid te verschaffen over wat er van vrijwilligers verwacht wordt.

Activiteitencommissie oprichten

Daarnaast wordt geadviseerd een activiteitencommissie op te richten die verantwoordelijk wordt voor het organiseren van de activiteiten. Op deze manier wordt de beheerscommissie ontlast. Een andere mogelijkheid is het oprichten van commissies voor vaste activiteiten. Op die manier worden telkens dezelfde vrijwilligers betrokken bij dezelfde activiteiten. Ook als er een beheerder aangesteld wordt, kan alsnog een activiteitencommissie opgericht worden. Deze activiteitencommissie kan samenwerken met de beheerder.

Activiteiten organiseren in samenwerking met andere partijen

Ook wordt geadviseerd om bij het organiseren van activiteiten meer samen te werken met organisaties zoals Stichting de Welle. Deze welzijnsorganisatie in de gemeente Hellendoorn organiseert activiteiten voor zowel de jeugd als voor ouderen en kan de beheerscommissie of beheerder goed ondersteunen bij het organiseren van activiteiten door samen gebruik te maken van het kulturhus. Ook vanuit de gemeente Hellendoorn wordt aangemoedigd om waar mogelijk samen te werken met deze stichting.

Meer activiteiten voor ouderen

Uit het behoefteonderzoek is gebleken dat vooral ouderen in de leeftijdscategorie 70+ vinden dat er voor hen te weinig activiteiten worden georganiseerd. Zij kwamen met ideeën zoals ouderensoos, ouderengymnastiek en spelletjesmiddagen. Deze leeftijdscategorie moet ook betrokken blijven bij het kulturhus om de leefbaarheid van Daarlerveen te vergroten. Daarom wordt geadviseerd om regelmatig activiteiten voor deze doelgroep te organiseren.

Meer gebruik maken van ruimten voor verhuur

De ruimten in het achterste gedeelte van het kulturhus worden nauwelijks gebruikt. Deze ruimten kunnen gebruikt worden om te verhuren aan plaatselijke verenigingen voor activiteiten of vergaderingen. Er moet duidelijkheid verschaft worden over de huurprijs zodat het voor deze doelgroepen aantrekkelijk wordt om te huren. Het advies is om verschillende huurprijzen te hanteren: een maatschappelijke prijs voor inwoners uit Daarlerveen en een commerciële prijs voor andere doelgroepen. Op die manier wordt het voor inwoners uit Daarlerveen aantrekkelijk gemaakt om hiervan gebruik te maken. Op momenten dat de ruimten verhuurd worden aan een plaatselijke vereniging, hoeft niet altijd een beheerder of vrijwilliger aanwezig te zijn. Dit zorgt ervoor dat er omzet gegenereerd wordt zonder dat de beheerder of vrijwilligers belast worden.

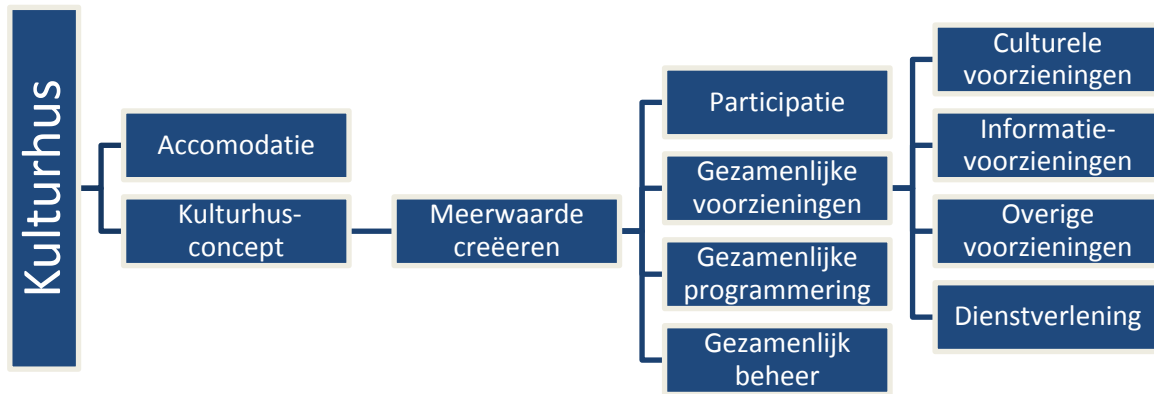
Literatuurlijst

- Arnstein, Sherry R. 'A Ladder of Citizen Participation'. JAIP, Vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216-224.
Gedownload via: http://lithgow-schmidt.dk/sherry-arnstein/ladder-of-citizen-participation_en.pdf. Geraadpleegd op 17 februari 2016.
- Dekker, P. en J. de Hart (2001). 'Vrijwilligerswerk'. In: *Noch markt, noch staat. De Nederlandse non-profitsector in vergelijkend perspectief*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau (scp-publicatie 2001/2).
- Devilee, J. (2005). 'Vrijwilligersorganisaties onderzocht. Over het tekort aan vrijwilligers en de wijze van werving en ondersteuning'. Den Haag: SCP.
- Gemeente Hellendoorn (2011). 'Evaluatie accommodatiebeleid'. Gemeente Hellendoorn.
- Gemeente Hellendoorn (2014). 'Melding Activiteitenbesluit Gerhard Nijlandstraat 1 te Daarlerveen'. Gemeente Hellendoorn.
- Harperen, S. van (2014). 'Effecten van participatie meten'. Vrije Universiteit Amsterdam.
Gedownload via:
https://www.publicspaceinfo.nl/media/uploads/files/UVA_2014_0001.pdf.
Geraadpleegd op 22 februari 2016.
- Hoekman, J. (2004). 'De meeste veren met het minste gesis: draagvlakmanagement in veranderingsprocessen'. Gedownload via:
<thesis.eur.nl/pub/3610/BSKscriptie060.pdf>. Geraadpleegd op 24 februari 2016.
- Kulturhus (2016). 'Projectomschrijving'.
<http://www.kulturhus.nl/kenniscentrum/kulturhusen-maatschappelijke-gebouwen/to-be-continued/algemeen-2/>. Geraadpleegd op 10 februari 2016.
- Lenteren, J. van (2005). 'Sleutels inleveren! Op weg naar een Kulturhus'. Zaltbommel, Aprilis, 2005, p.119.
- Maat van de J.W. en C. Veldhuysen (2011). 'Actief burgerschap een overzicht van interventies'. Utrecht Movisie. Gedownload via:
<https://www.movisie.nl/publicaties/actief-burgerschap>. Geraadpleegd op 8 februari 2016.
- MOgroep (2013). 'Buurthuizen: geen blauwdruk voor succesvolle inzet vrijwilligers'. Bibliotheekblad. Gedownload via:
<http://www.mogroep.nl/?file=7990&m=1374159589&action=file.download>.
Geraadpleegd op 24 februari 2016.
- Partners+Pröpper (2016). 'Burgerparticipatie: lust of last?' Partners+Pröpper. Gedownload via:
http://www.partnersenpropper.nl/Inspiratie/Publicaties/downloads_getfilem.aspx?id=387357. Geraadpleegd op 17 februari 2016.
- Plaatselijk Belang (2005). 'Eindrapport Daarlerveens Ontwikkelings Plan: De brug naar de toekomst'. Plaatselijk Belang: juni 2005.
- Plaatselijk Belang (2016). 'Waarom een DOP voor Daarlerveen?'
<http://www.pbdaarlerveen.nl/dorps-ontwikkelings-plan.html>. Geraadpleegd op 27 januari 2016.

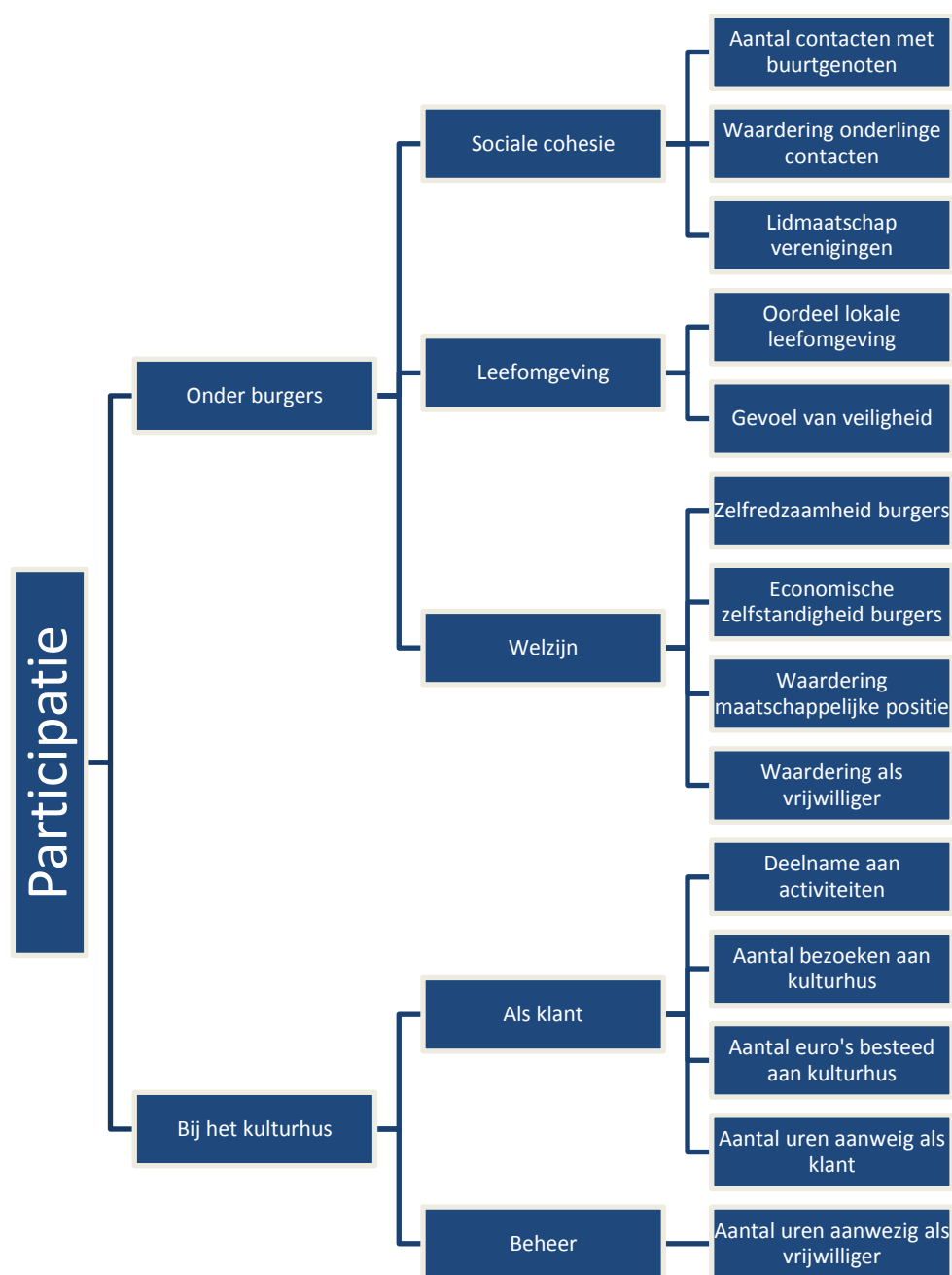
- Provincie Overijssel (2007). *'Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel'*. Gedownload via:
http://www.overijssel.nl/loket/provinciale/uitvoeringsbesluit_subsidies_2007/20081001#H48143_0_27_. Geraadpleegd op 9 februari 2016.
- Rus, A., Vellinga, J., Liebrand, F. (2010). *'Bewonersparticipatie: vastgeroest of lenig?'* In Platform Corpovenista. Delft: Platform Corpovenista
- Saxion (2016). *'Gebiedsontwikkeling en recht'*.
https://www.saxion.nl/leefomgeving/site/onderzoek/lectoraten/gebiedsontwikkeling_en_recht/. Geraadpleegd op 9 februari 2016.
- Stimuland (2016). *'Kulturhus'*. <http://www.stimuland.nl/kulturhus/>. Geraadpleegd op 10 februari 2016.
- Temmink Advies (2016). *'Verbindend resultaat: samen werken aan een leefbare, duurzame samenleving'*. <http://www.temminkadvies.nl/pages/projectleiding-en-pogrammanagement/van-passief-naar-actief-burgerschap.php>. Geraadpleegd op 8 februari 2016.
- Wagenaar, H. & Specht, M. (2010). *'Geëngageerd bewonerschap'*. Den Haag, Nicis Institute. Gedownload via:
<http://www.rotterdam.nl/COS/publicaties/MOR/072%20Ge%C3%ABngageerd%20bewonerschap.pdf>. Geraadpleegd op 11 februari 2016.
- Wolters, J. (2008). *'Zelfwerkzaamheid van bewoners'*. Universiteit Twente. Gedownload via:
<https://www.utwente.nl/az/wewi/onderzoeksrapporten/Rapporten/mens,%20maatschappij%20en%20minderheden/gepubliceerde%20rapporten/1632.Gemeente%20Emmen.pdf>. Geraadpleegd op 16 februari 2016.
- Veldhuizen, T.J. (2009). *'Het kulturhus nader bekeken: het ontdekken van meerwaarde binnen de kulturhusen'*. Gedownload via:
http://essay.utwente.nl/60677/1/BSc_T_Veldhuizen.pdf. Bachelor scriptie Universiteit Twente. Geraadpleegd op 10 februari 2016.

Bijlages

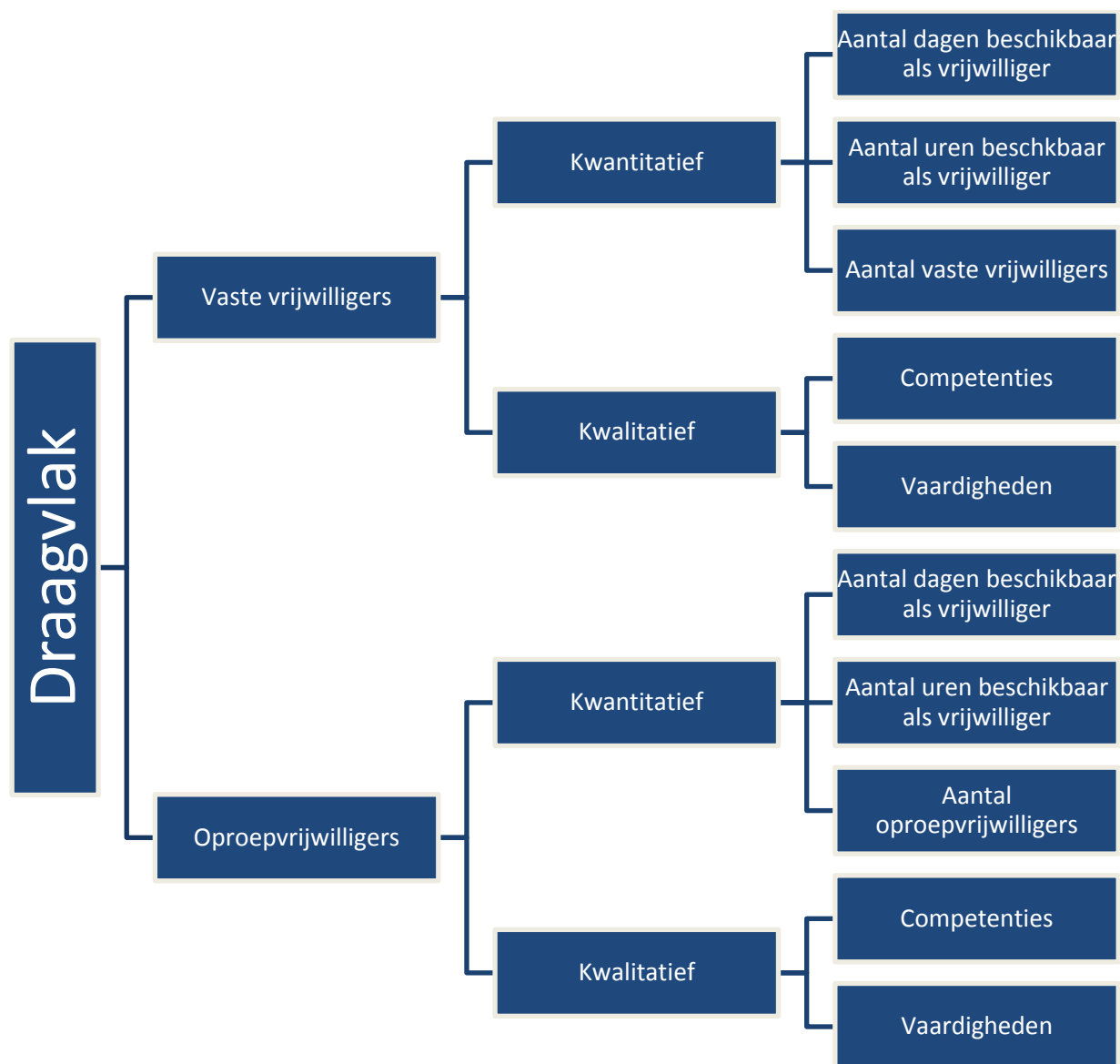
Bijlage I: Operationalisering kulturhus

Bijlage II: Operationalisering participatie

Bijlage III: Operationalisering draagvlak

Bijlage IV: Contactgegevens kulturhusen in Overijssel

1. Kulturhus 't Trefpunt, Heeten
Betaald beheerder met veel vrijwilligers: Ernst Cochlovius
info@kulturhustrefpunt.nl

2. Kulturhus Braakhekke, Bathmen
Betaalde beheerder/manager: Hanny Biemolt
info@cultuurhuusbraakhekke.nl
Hanny is maandag, woensdag en vrijdagochtend tussen 10.00 en 13.00 uur aanwezig.

3. Kulturhus Borne
Programmeur: Laura Reymer
laura.reymer@kulturhusborne.nl

Directeur: Frank Droste
Frank.droste@kulturhusborne.nl

4. Dorpshuis Erve Kampboer, Geesteren
Penningmeester: Martin Grob
martingrob@home.nl

Coördinator: Jan Kock
kock.jan@hotmail.com

5. Kulturhus Kruidenwijk, Nijverdal
Voorzitter: Jan van Luinen
jwvanluinen@hotmail.com

6. Zinin/Huis voor Cultuur en Bestuur, Nijverdal
Directeur: Chris Funk
E-mail:chrisfunk@zinin.com

7. Sportorant Haarle
Penningmeester: Jan Raamsman
jamraamsman.haarle@hetnet.nl

8. Kulturhus Hoge Hexel
Betaald beheerder: Jolanda Lohuis

Bijlage V: Interviewvragen kulturhusen

Persoonlijk

1. Hoe bent u persoonlijk betrokken geraakt bij het kulturhus?
2. Wat is uw taak binnen het kulturhus?

Algemeen

3. Hoe zou u het dorp in het kort beschrijven? (de gemeenschap)
4. Hoe lang bestaat het kulturhus-concept in dit dorp?
5. Over welke faciliteiten beschikt het kulturhus?

Beheer

6. Wie is verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus? (vrijwilligers/beheerder)
7. Waarom is er gekozen voor deze manier?
8. Waarom wel of geen vrijwilligers?
9. Hoe is de verhouding tussen vrijwilligers, medewerkers en beheerder?
10. Hoeveel uren per week/maand zijn de vrijwilligers of medewerkers aanwezig in het kulturhus?
11. In hoeverre is er vanuit de gemeenschap voldoende draagvlak om vrijwilliger te worden in het kulturhus?
12. Op welke manier worden vrijwilligers voor het kulturhus geworven?
13. Hoe ervaren jullie het werven van vrijwilligers voor het kulturhus? (zowel kwantitatief als kwalitatief (competenties))

Gezamenlijke programmering en samenwerking

14. Welke activiteiten en projecten worden er georganiseerd in het kulturhus?
15. Wie is verantwoordelijk voor het organiseren van deze activiteiten?
16. Hoe achterhalen jullie de behoeften van inwoners wat betreft de activiteiten?
17. Op welke manier wordt het programma met de inwoners gecommuniceerd?
18. Op welke wijze is er sprake van samenwerking tussen de verschillende participanten binnen het kulturhus? En hoe ervaart u deze samenwerking?
19. In hoeverre draagt u zelf bij aan de gezamenlijke programmering en samenwerking?
20. Welke voordelen worden behaald door het samen gebruik maken van de accommodatie?
21. Welke rol speelt de gemeente met betrekking tot het kulturhus?

Participatie

22. In hoeverre draagt het kulturhus bij aan de betrokkenheid bij het dorp onder de inwoners?
23. In hoeverre zijn inwoners betrokken bij de activiteiten die georganiseerd worden in het kulturhus?
24. Wat doen jullie om de inwoners zoveel mogelijk te betrekken bij het kulturhus?

Meerwaarde

25. In hoeverre is het gemeenschapsgevoel in het dorp veranderd ten opzichte van de tijd zonder kulturhus?

Bijlage VI: Interviewvragen gemeente Hellendoorn

1. Op welke manier is de gemeente Hellendoorn betrokken bij het kulturhus in Daarlerveen?
 - Welke rol speelt de gemeente? Eigenaar van de accommodatie.
2. Welke verantwoordelijkheden en verplichtingen heeft de gemeente Hellendoorn met betrekking tot het kulturhus in Daarlerveen?
 - Sporthal?
3. Welke visie en beleid heeft de gemeente ten opzichte van kulturhusen als geheel?
4. Met welk doel heeft de gemeente Hellendoorn het kulturhus in Daarlerveen laten bouwen?
 - Actief burgerschap, leefbaarheid?
5. Wat zijn volgens de gemeente Hellendoorn de belangrijkste doelgroepen voor een kulturhus?
 - Toeristen havenfaciliteit/inwoners/jeugd/ouderen
6. Wat zijn volgens de gemeente Hellendoorn activiteiten die in het kulturhus georganiseerd moeten worden?
7. Welke activiteiten mogen er volgens de vergunning in het kulturhus georganiseerd worden?
 - Feestjes(i.v.m. horeca), activiteiten, openingstijden + doel van kulturhus i.c.m. de vergunning die daarvoor is afgegeven

Bijlage VII: Interview verslag Hans Slot

Functie: voorzitter van de beheerscommissie

Datum: zaterdag 26 maart om 17.00 uur te Daarlerveen

Persoonlijk

Hans Slot was een aantal jaren geleden lid van de activiteitencommissie bij het dorps huis in Daarlerveen. De activiteitencommissie viel toen onder de beheerscommissie. Deze commissie was toen enkel verantwoordelijk voor het organiseren van de activiteiten in het dorps huis. In 2011 kreeg de bouw van het nieuwe kulturhus steeds meer vorm en hierover had hij veel ideeën. Hij kreeg destijds het voorstel om voorzitter van de beheerscommissie te worden en hij gaf aan dit graag te willen doen. De beheerscommissie bestaat op dit moment uit zeven leden. Naast zijn 'gewone' baan is Hans veel tijd bezig met taken voor de beheerscommissie. Hij is verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus en alle taken die hierbij komen kijken. Hij doet de bestellingen voor zowel het horecagedeelte als alle andere zaken voor het kulturhus. Daarnaast is hij op de achtergrond ook verantwoordelijk voor het werven en inplannen van vrijwilligers.

Algemeen

Daarlerveen is een klein dorp met ongeveer 1200 inwoners. Het dorp bestaat uit circa 530 huishoudens. Het is een klein en gezellig dorp waar veel mensen elkaar kennen. Al sinds 1983 is er in Daarlerveen een dorps huis, waar ook toen al veel gebruik van werd gemaakt. Sinds dat er in 2004 een Centrumplan is opgesteld was één van de doelstellingen om het dorps huis meer zichtbaar te maken in Daarlerveen. Sinds augustus vorig jaar staat het nieuwe kulturhus aan het kanaal in Daarlerveen. Het kulturhus beschikt over de volgende faciliteiten: een bar, een professioneel uitgeruste keuken met een snackbar, ZINiN bibliotheek, kiosk, diverse ruimten voor verhuur, toiletten en douches voor bootrecreanten en een wasmachine en wasdroger. Daarnaast zijn er in de accommodatie vier woningen gevestigd voor ouderen. Deze woningen zijn alle vier verhuurd. De havenfaciliteit met een hardhouten steiger beschikt over een watertappunt en een oplaadpunt voor elektriciteit.

Beheer

De beheerscommissie is verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. Het Plaatselijk Belang Daarlerveen is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken binnen het kulturhus maar houdt zich in principe niet bezig met het beheer. De beheerscommissie is een op zichzelf staand orgaan, zowel organisatorisch als financieel. Zij berekenen de kosten die Plaatselijk Belang maakt dan ook door aan hen. Hierbij kun je denken aan de huur van de vergaderzaal en de koffie die geschonken wordt tijdens de vergaderingen. De beheerscommissie moet wel verantwoording afleggen aan het Plaatselijk Belang maar in principe zijn zij er zelf verantwoordelijk voor dat het kulturhus goed draait. Voor uitgaven boven de €2500 moeten zij echter wel toestemming vragen aan Plaatselijk Belang. Het kulturhus draait enkel op vrijwilligers. Op dit moment wordt er gekeken naar mogelijkheden voor een betaalde beheerder (in combinatie met vrijwilligers) maar dit is nog niet rond. Eerder was er geen geld voor een betaalde beheerder en dit is de reden waarom er in het kulturhus alleen met vrijwilligers wordt gewerkt. Binnen 3 tot 4 weken komt er meer duidelijkheid over een eventuele beheerder. De vraag waar Plaatselijk Belang zich over buigt is welke partij het beheer op zich zou kunnen nemen. Een commerciële partij zou zich volgens hen teveel bezig houden met winst maken waardoor het gevaar ontstaat dat er voorbij wordt gegaan aan het maatschappelijke doel van het kulturhus. Het is daarom de taak van Plaatselijk Belang om een beheerder te vinden die zich bezighoudt met zowel het maken van omzet alsook het maatschappelijke doel van het kulturhus en ervoor zorgt dat het kulturhus laagdrempelig blijft voor alle inwoners.

Vrijwilligers

Eens per maand wordt een schema gemaakt met de dagen en tijdstippen waarop de aankomende maand vrijwilligers nodig zijn. De vrijwilligers kunnen zich voor deze tijdstippen zelf inschrijven. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat er altijd genoeg vrijwilligers aanwezig

zijn. Het is erg verschillend hoeveel tijd vrijwilligers aanwezig zijn in het kulturhus. Sommigen zijn om de week een avond aanwezig voor bijvoorbeeld een bardienst. Een ander maakt wekelijks schoon en weer een ander is bijna dagelijks aanwezig in het dorps huis. In totaal zijn er circa 100 vrijwilligers. Van deze vrijwilligers zijn er 30 werkzaam in het horecagedeelte. Twintig vrijwilligers zijn verantwoordelijk voor de werkzaamheden in de kiosk. De rest van de vrijwilligers zijn verantwoordelijk voor de schoonmaak of hebben andere taken in het kulturhus. Naast vrijwilligers zijn er ook twee stagelopers van het voortgezet onderwijs werkzaam in het kulturhus. Zij helpen bij allerlei taken in het dorps huis om op die manier ervaring op te doen. Vanuit de gemeenschap is er wel draagvlak om vrijwilliger te worden maar de meeste vrijwilligers zijn af en toe of slechts tijdelijk beschikbaar. Op dit moment is er 's avonds een buurtvolleybal toernooi in het kulturhus en zijn er genoeg vrijwilligers. De vraag is echter of deze vrijwilligers na afloop van het volleybaltoernooi (half april) nog steeds vrijwilliger blijven. Op dit moment zijn er 's avonds wel 10 vrijwilligers aanwezig i.v.m. het volleybaltoernooi. Als het toernooi is afgelopen, zijn deze vrijwilligers niet meer dagelijks nodig. De vraag is of zij dan beschikbaar blijven voor vrijwilligerswerk.

De ideale situatie met betrekking tot het beheer is een betaalde beheerder in combinatie met vrijwilligers. Om de kwaliteit te borgen moeten er volgens Hans niet teveel vrijwilligers zijn omdat elke vrijwilliger de taken op zijn of haar eigen manier uitvoert. Als er veel verschillende vrijwilligers zijn, gaat iedereen taken op verschillende manieren uitvoeren. Vooral in het horecagedeelte is het belangrijk om een eenduidige manier van werken te hebben. De ideale situatie is daarom om een aantal vaste vrijwilligers te hebben die precies weten wat er van hen verwacht wordt. Het kulturhus is nu alleen in de avonduren geopend en op vrijdag en zaterdag ook overdag vanaf 13.00 uur. Het doel is om in ieder geval van april tot en met oktober dagelijks vanaf 10.00 uur open te zijn voor inwoners of toeristen die langs willen komen voor een kopje koffie. Dit is nu niet mogelijk omdat het kulturhus nu alleen geopend kan zijn wanneer er voldoende vrijwilligers aanwezig zijn. Omdat de meeste vrijwilligers overdag aan het werk zijn, kunnen zij dan niet aanwezig zijn in het kulturhus.

Het blijft lastig om vrijwilligers te vinden die ook de competenties hebben om in het horecagedeelte te werken. Deze vrijwilligers moeten bijvoorbeeld beschikken over een taplicentie en over Sociale Hygiëne. Niet iedereen is geschikt om te werken in de keuken of de bediening. Op vrijdag en zaterdag zijn er wel 6 vrijwilligers nodig van 17.00 tot 21.00 uur. Drie daarvan werken dan in de keuken en de andere drie aan de bar of in de bediening. Daarnaast zijn er nog vrijwilligers nodig om de bar, keuken en het kulturhus na afloop schoon te maken. Al met al zijn er dus (vooral in het weekend) erg veel vrijwilligers nodig. Vooral als het kulturhus op den duur dagelijks de gehele dag open gaat.

Gezamenlijke programmering en samenwerking

De beheerscommissie is naast het beheer ook verantwoordelijk voor het organiseren van de activiteiten in het kulturhus. Eerder werd dit georganiseerd door de activiteitencommissie maar deze is opgeheven omdat er na het vertrek van Hans ook anderen gestopt zijn. Er waren toen nog te weinig vrijwilligers om de activiteitencommissie voort te zetten. Deze vrijwilligers haken nu wel weer aan als er activiteiten georganiseerd worden. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd zoals:

- Apres ski party
- Fietstocht Koningsdag (in samenwerking met Oranjevereniging)
- Darttoernooi
- Buurtvolleybal
- Cup cake wedstrijd
- Filmavond (basisschool)
- Slaapavond (middelbare school)
- Pannenkoekenmiddag
- EET MEE

Inwoners kunnen ook zelf activiteiten organiseren. Zo is de Cup cake wedstrijd georganiseerd door een familie uit Daarlerveen. Zij zorgen dat er een aankondiging op de facebookpagina van het kulturhus komt en zorgen er zelf voor dat het georganiseerd wordt. Tijdens de middag is er één persoon van de beheerscommissie aanwezig om te kijken of alles goed verloopt maar verder hebben zij hier geen werk mee. Andere activiteiten die door de beheerscommissie georganiseerd zijn, worden ook aangekondigd via de facebookpagina. Daarnaast wordt er via de Nieuwsbrief ook aandacht besteed aan de activiteiten in het dorps huis.

Gemeente

De gemeente is eigenaar van de accommodatie. Zij zijn verantwoordelijk voor alles rondom het kulturhus. Hierbij kun je denken aan de brandblussers en verlichting e.d. Alles binnen in het kulturhus is het de verantwoordelijkheid van de beheerscommissie. De relatie met de gemeente is op zich goed, vooral met Johan Coes. Wel is de communicatie met de gemeente soms wat lastig omdat beslissingen vaak erg lang op zich laten wachten.

Participatie

Inwoners voelen zich steeds meer betrokken bij het kulturhus, vooral op vrijdag en zaterdag zit het dorps huis helemaal vol en wordt er veel gebruik gemaakt van het horecagedeelte. Ook 's avonds na de volleybal en voetbaltrainingen blijven de sporters vaak nazitten in het kulturhus. De buurtbewoners komen steeds vaker in het kulturhus en het draait ook erg goed. Om inwoners zoveel mogelijk bij het kulturhus te betrekken worden er steeds meer activiteiten georganiseerd.

Bijlage VIII: Interview verslag Jan Kock

Functie: bestuurslid van Erve Kampboer

Datum: donderdag 31 maart om 10.00 uur te Geesteren

Persoonlijk

Tot 2014 werd Erve Kampboer beheerd door een betaalde beheerder die bij het dorps huis woonde. In juni 2014 is afscheid genomen van deze beheerder en nu draait het dorps huis enkel op vrijwilligers. Jan woont al zijn hele leven in Geesteren en is nu een tijdje met pensioen. Toen afscheid genomen werd van de betaalde beheerder is hij gevraagd vrijwilliger te worden. Hij is sindsdien lid van het bestuur van het dorps huis en verantwoordelijk voor de algemene zaken. Daarnaast stuurt hij de overige bestuursleden aan. Het bestuur bestaat uit 5 leden. Hij is dagelijks in het dorps huis aanwezig. Hij houdt zich bezig de bestellingen, de planning voor vrijwilligers, schoonmaakwerkzaamheden en hij verricht kleine onderhoudstaken.

Algemeen

Jan gaf aan dat Geesteren een chauvinistisch dorp is. Dit houdt in dat de inwoners van Geesteren het dorp echt als een geheel zien en willen de sociale voorzieningen daar graag in stand houden. Bij hen in Geesteren kan en is alles beter. In 1972 gaf de gemeente Tubbergen het dorp de mogelijkheid om Erve Kampboer te kopen voor één gulden. Erve Kampboer bestond uit een boerderij, woonhuis, schuur en omliggende grond. Dit was voor Plaatselijk Belang reden om Erve Kampboer te kopen en een Dorps huisstichting op te richten. De schuur is gerenoveerd tot een dorps huis voor de gemeenschap. De renovatie is gedaan met hulp van veel vrijwilligers. Het dorps huis beschikt nu over de volgende faciliteiten: een peuterzaal, vergaderzalen, een grote zaal, een slaapzaal en een ijssalon. Naast het dorps huis is een bejaardenlocatie met permanente zorg, De Aanleg. Er zijn woningen gevestigd voor ouderen met de nodige zorg. Denk hierbij aan fysiotherapie, ontspanning, een huisarts etc. Erve Kampboer ligt aan het Kulturplein. Dit Kulturplein zorgt voor een vloeiende overgang tussen Erve Kampboer, het schoolplein van de basisschool en de bibliotheek. Het plein is de bindende factor tussen de verschillende voorzieningen. Daarnaast sluit het ook aan op het centrum van het dorp.

Het dorps huis is alleen geopend als het is afgehuurd door andere partijen of als er activiteiten georganiseerd worden. Er zijn veel vaste gebruikers van het dorps huis, denk hierbij aan de schilderclub, de kaartclub, het jongerenkoor en de peuterspeelzaal. Daarnaast wordt er door dagopvang de Eeshof wekelijks gebruik gemaakt van het dorps huis en maken andere verenigingen ook regelmatig gebruik van het dorps huis. Op donderdag is het dorps huis van 9.00 tot 16.00 uur bijvoorbeeld afgehuurd voor dagopvang van de Eeshof. 's Avonds vanaf 19.00 uur is het dorps huis afgehuurd door de bridgeclub. Tijdens de dagopvang van de Eeshof is er geen vrijwilliger aanwezig, dit hoeft ook niet. 's Avonds tijdens de bridgeavond is er wel een vrijwilliger aanwezig om alles in goede banen te lijden. Tijdens de zomermaanden is het dorps huis wel de gehele dag geopend en kan er ook gebruik gemaakt worden van het terras op het plein naast het dorps huis. Dan is ook de ijssalon geopend waar een aantal medewerkers dan werkzaam zijn.

Beheer

Tot juni 2014 is het dorps huis altijd beheerd door een betaalde beheerder. In 2010 zijn de subsidies met betrekking tot kulturhusen geminimaliseerd waardoor er minder subsidies binnenkwam. Daarnaast namen de kosten toe, waardoor er een steeds groter gat gevuld moest worden om de exploitatie rond te krijgen. De beheerder werkte in opdracht van het toenmalige bestuur. Het bestuur beschikte echter niet over de juiste competenties om de beheerder op een goede manier aan te sturen. De beheerder kreeg betaald maar werd niet terug gefloten door het bestuur als het niet goed ging. De beheerder hield zich niet bezig met een MOP, Meerjaren Onderhoudsplan. Er werden geen investeringen gedaan en er was sprake van achterstallig onderhoud. Ook werd er niets afgeschreven. Met andere woorden: financieel wat het slecht geregeld. In 2014 was het zelfs zo erg dat er niet meer genoeg geld binnenkwam om de kosten te kunnen dekken. Daardoor heeft het bestuur toen besloten afscheid te nemen van de betaalde

beheerder en over te gaan op vrijwilligers. Het beheer van het dorps huis wordt op dit moment dus alleen gedaan door vrijwilligers. Er is geen geld voor een betaalde beheerder en dit is op dit moment ook niet nodig. Het dorps huis is immers alleen op afspraak geopend en in de avonduren alleen geopend voor huurders van het dorps huis. Het beheren van het dorps huis is geen fulltime bezigheid, vandaar dat het prima door vrijwilligers gedaan kan worden. Eén persoon heeft op dit moment de regie en dat is Jan Kock. Hij heeft inzicht gekregen in de bezettingsgraad van het dorps huis en van daaruit tot de conclusie gekomen dat er lang niet altijd iemand aanwezig hoeft te zijn in het dorps huis omdat er lang niet altijd bezetting is.

Vrijwilligers

Het verschilt hoeveel uren vrijwilligers aanwezig zijn in het dorps huis. Jan is zelf tussen de 15 tot 20 uur per week aanwezig in het dorps huis om de boel draaiende te houden. Er zijn 12 vrijwilligers. Twee vrijwilligers hiervan krijgen een vrijwilligersvergoeding en de andere 10 krijgen niets. De vrijwilligers die betaald krijgen hebben extra taken zoals het schoonmaken van de peuterspeelzaal (2x per week) en zij doen de was voor het dorps huis. Toen afscheid werd genomen van de betaalde beheerder was het niet moeilijk om nieuwe vrijwilligers te vinden. Vanuit het bestuur werden nieuwe vrijwilligers geworven omdat zij de vrijwilligers persoonlijk uit het dorp kennen. Vanuit verschillende lagen zijn vrijwilligers aanwezig: horeca, bouw, financieel etc. Deze vrijwilligers zijn persoonlijk benaderd en uitgelegd wat van hen werd verwacht. De vrijwilligers zijn op te delen in twee verschillende soorten: vrijwilligers voor activiteiten en feestjes en vrijwilligers voor de vaste avonden. Bij activiteiten en feestjes zijn telkens dezelfde vrijwilligers aanwezig. Voor de vaste avonden ook. Hierbij moet je denken aan kaartavonden, bridgeavonden en kooravonden. Op donderdagavond is er bijvoorbeeld bridge en hier is altijd dezelfde vrijwilliger aanwezig. Het blijft lastig om kwalitatief ook goede vrijwilligers te vinden, in verband met de horeca. Niet iedereen is geschikt om in de bediening te werken of achter de bar te staan.

Sinds een paar maanden wordt er tijdens het inplannen van de vrijwilligers gebruik gemaakt van een digitale agenda. Alle vrijwilligers kunnen in deze agenda inloggen en bekijken welke activiteiten er staan ingepland voor de aankomende week. Zij kunnen zichzelf inplannen om aanwezig te zijn tijdens deze activiteiten. Op donderdagmiddag wordt de planning rondgemaakt en uitgeprint zodat iedereen op de hoogte is van de planning voor de aankomende week. Dit levert nooit problemen op.

Gezamenlijke programmering en samenwerking

De activiteiten worden in Geesteren georganiseerd door de AVG (Activiteitenvereniging Geesteren). Deze vereniging is verantwoordelijk voor alle activiteiten die in Geesteren georganiseerd worden. Er is een goede samenwerking met het dorps huis en andere commissies om de activiteiten zo goed mogelijk te kunnen organiseren. De AVG maakt een overkoepelend programma voor heel Geesteren en het bestuur van het dorps huis sluit zich in overleg aan bij sommige activiteiten waarin het dorps huis ook iets kan betekenen. Dit is ook andersom het geval. Als het dorps huis een activiteit wil organiseren, stellen zij zelf vaak commissies samen die verantwoordelijk zijn voor de organisatie hiervan. Voor de organisatie van de wandelvierdaagse is bijvoorbeeld een speciale commissie in het leven geroepen om dit jaarlijks te organiseren. Deze activiteit wordt georganiseerd door de wandelcommissie in samenwerking met 1 bestuurslid van het dorps huis. Op die manier blijft het bestuur toch betrokken bij de organisatie maar zijn zij zelf niet teveel tijd kwijt om dit te organiseren. Er is dus een erg goede samenwerking tussen de verschillende partijen. De activiteiten worden gecommuniceerd door middel van de dorps agenda in het gemeenteblad. Daarnaast wordt voor activiteiten geflyerd waardoor de inwoners worden betrokken bij de activiteiten. Hieronder staan een aantal activiteiten die door het dorps huis georganiseerd worden:

- Kindercarnaval
- September muziekmaand
- Kerstmarkt
- Sinterklaas

- Wandelvierdaagse
- Palmpasen optocht
- Koningsdag met sterrit

Er is ook een erg goede samenwerking met de ondernemers in Geesteren. Binnen Geesteren kunnen ondernemers zich aansluiten bij de gemeenschap. Er is afgesproken om alle benodigdheden voor het dorps huis aan te schaffen bij ondernemers in Geesteren. Dit geldt voor zowel het horecagedeelte als voor alle inventaris in het dorps huis. De catering en de rest van het voedsel en de drank wordt bijvoorbeeld afgenomen bij Jan Kottink, de plaatselijke horecaonderneming. Van het horecagedeelte tot de inventaris en andere benodigdheden, alles wordt aangeschaft in Geesteren in overleg met de ondernemers. Dit draagt bij aan het draagvlak wat op die manier gecreëerd wordt. Er is sprake van een gunfactor voor elkaar en dit zorgt ervoor dat iedereen in Geesteren zich betrokken voelt bij het dorps huis en bij elkaar. Ook is afgesproken dat als verenigingen regelmatig ruimtes huren in het dorps huis, zij voor extra activiteiten die zij in het dorps huis willen organiseren, geen huur hoeven te betalen. Op die manier wordt aan elkaar tegemoetgekomen als het gaat om het gebruik van het dorps huis.

Gemeente

De gemeente speelt geen rol bij het beheer en programmering van het dorps huis. Erve Kampboer is eigendom van Stichting Erve Kampboer. Erve Kampboer is in 1974 gekocht voor destijds één gulden door de familie Kamphuis behoeve van de gemeenschap. Plaatselijk Belang heeft toen de Dorpsstichting opgericht.

In het kader van burgerparticipatie en burgerinitiatief vanuit de gemeente Tubbergen, is sinds anderhalf jaar een pilot “schoffelploeg Erve Kampboer” actief. Deze ploeg bestaat uit zeven vrijwilligers die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van het gehele Kulturplein. Op donderdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur onderhouden zij zowel het dorps huis, het plein alsook de tuinen van inwoners en andere klusjes rondom de aangrenzende huizen. Het Kulturplein heeft nu de status ‘Hotspot’ waardoor het er netjes bij moet liggen van de gemeente. De schoffelploeg is hier nu verantwoordelijk voor in het kader van burgerparticipatie. Ook dit duidt op veel betrokkenheid bij het dorp en het dorps huis vanuit de gemeenschap.

Participatie

Het dorps huis moet voor iedereen toegankelijk zijn en daarom is het belangrijk om het laagdrempelig te houden. De kosten van de huur van zalen is redelijk laag waardoor mensen eerder geneigd zijn om een ruimte in het dorps huis te huren voor feestjes. Er wordt geprobeerd om de vaste kosten van activiteiten te dekken met de entreeprijs en de rest van de kosten te dekken door het horecagedeelte. Het doel van het dorps huis is niet om winst te maken maar om de exploitatie sluitend te krijgen. De reden waarom er geen gezeur komt met de horecalegelegenheden over de vergunning om feestjes te organiseren is omdat het dorp op een goede manier met elkaar samenwerkt. Inwoners van Geesteren zijn erg betrokken bij de activiteiten in en rondom het dorps huis. Sinds de bouw van het Kulturplein is er sprake van een mooi geheel van verschillende voorzieningen voor jong en oud. Om inwoners nog meer bij het dorps huis te betrekken worden flyers opgehangen voor activiteiten waardoor er meer bekendheid wordt gecreëerd onder de inwoners.

Meerwaarde

De inwoners van Geesteren zijn steeds meer betrokken bij het dorps huis sinds het wordt beheerd door vrijwilligers. De voormalige betaalde beheerder kwam uit Wierden waardoor bij activiteiten vaak mensen werden ingeschakeld die de beheerder kende. Op dit moment bestaat het bestuur en de vrijwilligers van het dorps huis alleen maar uit mensen die uit Geesteren komen. Dit zorgt voor een bepaalde binding met het dorp. Iedereen kent elkaar en er is steeds meer sprake van betrokkenheid vanuit het dorp. Het dorps huis kan niet alleen bestaan, het moet een samenwerking zijn met het hele dorp om draagvlak te creëren.

Bijlage IX: Interview verslag Wim van Luinen

Functie: voorzitter van Wijkvereniging Kruidenwijk en Stichting Kulturhus

Datum: vrijdag 1 april om 10.00 uur te Nijverdal

Algemeen

Wim is op dit moment al acht jaar betrokken bij Wijkvereniging Kruidenwijk in Nijverdal. In eerste instantie was hij bestuurslid, daarna is hij penningmeester geweest en sinds vier jaar is hij voorzitter van Wijkvereniging Kruidenwijk en Stichting Kulturhus. Vier jaar geleden is het kulturhus gebouwd in de Kruidenwijk. Het doel van de Wijkvereniging Kruidenwijk is het behartigen van het leefmilieu in de meest ruime zin, alsmede het behartigen van de belangen van de individuele bewoners van de Kruidenwijk. De Wijkvereniging Kruidenwijk is de overkoepelende vereniging waaronder Stichting Kulturhus valt. Zij werken veel samen maar moeten wel als twee losse organisaties worden gezien. De Wijkvereniging betaalt huur aan Stichting Kulturhus om het pand te mogen gebruiken voor activiteiten. Het bestuur van Stichting Kulturhus bestaat uit vijf leden. Wim is de voorzitter van zowel Stichting Kulturhus en de Wijkvereniging. De Wijkvereniging organiseert in samenwerking met Stichting Kulturhus allerlei evenementen, zoals kinderactiviteiten, disco is het kulturhus en jaarlijkse evenementen zoals de pinkstermarkt en de kerstmarkt. De Wijkvereniging is samen met de gemeente Hellendoorn verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. Het kulturhus wordt door de Wijkvereniging gebruikt om allerlei activiteiten te organiseren. Daarnaast wordt het verhuurd aan alle verenigingen, stichtingen, organisaties en groeperingen welke op maatschappelijk, geestelijk, recreatief, educatief of cultureel gebied werkzaam zijn in de Kruidenwijk. Inwoners kunnen lid worden van de Wijkvereniging en zich aanmelden als vrijwilliger voor verschillende commissies. Het kulturhus beschikt over verschillende faciliteiten zoals vergaderruimten, zalen, een café en een sporthal. Zorgaccent en Interakt zijn twee organisaties die gevestigd zijn in het Kulturhus, zij hebben een huurovereenkomst gesloten. Ook de muziekschool huurt een ruimte in het kulturhus. Er is elke dag een beheerder of vervangend beheerder aanwezig en het is dagelijks geopend. Het is echter niet uitnodigend om overdag naar het kulturhus te gaan als er geen activiteiten worden georganiseerd.

Beheer en vrijwilligers

Het kulturhus wordt beheerd door twee betaalde beheerders (1,5 FTE). Dit heeft te maken met de sporthal die in hetzelfde gebouw gevestigd is. Het kulturhus is eigendom van de gemeente Hellendoorn en de exploitatie van de sporthal wordt dan ook gedaan door de gemeente. Dit is de reden waarom het kulturhus beheerd wordt door een betaalde beheerder. De gemeente betaalt deze beheerder voor het grootste gedeelte, in samenwerking met de Wijkvereniging en Stichting Kulturhus. Daarnaast zijn er ook circa 45 vrijwilligers die helpen bij het organiseren van de activiteiten en het beheer. Voor het organiseren van de activiteiten zijn verschillende commissies ontstaan. Voorbeelden hiervan zijn de disco-commissie, de kulturhus commissie en de kindercommissie. Deze commissies bestaan uit verschillende vrijwilligers en 1 bestuurslid. Vrijwilligers worden gevraagd door de wijkvereniging en kiezen dan waar ze als vrijwilliger kunnen worden ingezet. De beheerder is verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. De vrijwilligers hoeven alleen aanwezig te zijn bij activiteiten. Eens per jaar wordt een vrijwilligersavond georganiseerd met een hapje en een drankje voor alle vrijwilligers.

Gezamenlijke programmering en samenwerking

Het grootste gedeelte van de omzet wordt gegenereerd door het verhuren van verschillende ruimten in het kulturhus. Daarnaast wordt er ook omzet gedraaid in het café van het kulturhus. De sporthal wordt elke avond gebruikt en na het sporten wordt het kulturhus als kantine gebruikt door de sportvereniging. De Kulturhus Commissie is een onderdeel van de Wijkvereniging. Deze commissie is in samenspraak met de beheerders verantwoordelijk voor de organisatie van uiteenlopende activiteiten. Deze commissie is ook verantwoordelijk voor het inplannen van de juiste vrijwilligers bij de activiteiten. Voorbeelden van activiteiten die in het kulturhus georganiseerd worden, zijn:

- Kinderdisco

- Kindermiddag (op woensdag)
- Filmavonden voor de jeugd
- Soepele Pas (dansen voor ouderen)
- Bloemschikken
- Schilderen
- Haakcafé
- WWcafé
- Yoga
- Bingo
- Rommelmarkten
- Koken voor ouderen

De activiteiten worden kenbaar gemaakt door ze op de website van de Wijkvereniging te plaatsen. Op deze website staat een agenda met daarin alle activiteiten voor de komende tijd. De activiteiten worden ingepland door de commissies van de wijkvereniging in samenwerking met de beheerder. Er is sprake van een goede samenwerking met verschillende gebruikers van het kulturhus. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met Aveleijn. Deze mensen brengen bijvoorbeeld koffie rond op het terras in de zomer en brengen folders rond in de Kruidenwijk om de activiteiten te promoten. In ruil daarvoor maken zij gebruik van het kulturhus. Dit zorgt ervoor dat de gemeenschap zich betrokken voelt bij elkaar.

Gemeente

Er is een heel goede samenwerking met de gemeente. De gemeente is eigenaar van de accommodatie en is verantwoordelijk voor de exploitatie van de sporthal. Dit is de reden waarom de beheerders voor het grootste gedeelte betaald krijgen door de gemeente.

Participatie

Het kulturhus is gevestigd dichtbij verschillende basisscholen. Voor de kinderen van de basisschool zijn regelmatig activiteiten georganiseerd in het kulturhus. Er is goed contact met de verschillende vrijwilligers. De vrijwilligers zijn vaak moeders van de kinderen die meedoen aan de activiteiten. Doordat dit goed verloopt, heeft het een gunstige werking op de betrokkenheid vanuit de Kruidenwijk. Maar niet alleen de jeugd staat centraal bij het Kulturhus, ook voor de ouderen is het kulturhus erg actief en er zijn veel activiteiten te doen voor ouderen.

Sinds een tijdje wordt elke eerste woensdagochtend van de maand het WeeWeecafé georganiseerd in het kulturhus. Deze avond is voor alle inwoners van de gemeente Hellendoorn. Het bestuur van de Stichting Kulturhus regelt die ochtend een spreker, bijvoorbeeld een medewerker van het UWV. Daarnaast worden sprekers geregeld die uitleg geven over het opstellen van een sollicitatiebrief, een andere spreker over andere onderwerpen zoals social media, linked-in enz. Dit initiatief is sinds kort overgenomen door de gemeente Apeldoorn en de gemeente Rijssen/Holten. Op deze manier wordt er ook voor gezorgd dat mensen zich betrokken voelen bij elkaar en bij het kulturhus.

Wim vertelde dat inwoners van de Kruidenwijk zich steeds meer betrokken voelen bij het dorp en het kulturhus. De Kruidenwijk bestaat vooral uit jonge gezinnen met kinderen. De betrokkenheid kan altijd beter, maar ze zijn al goed op weg. Om de inwoners zoveel mogelijk bij het kulturhus te betrekken worden er veel activiteiten georganiseerd.

Sinds kort is er een WhatsApp-groep opgericht door de Wijkvereniging in samenwerking met de politie. Het doel van deze WhatsApp-groep is om criminaliteit aan te pakken. Via deze groep kunnen bewoners van de wijk elkaar informeren over verdachte situaties. Dit zorgt ervoor dat inwoners alert zijn en er informatie wordt verzameld die belangrijk is voor de politie. Ook dit zorgt voor betrokkenheid bij het dorp en elkaar.

Bijlage X: Interview verslag Ernst Cochlovius

Functie: fulltime beheerder van het kulturhus

Datum: maandag 4 april om 13.30 uur te Heeten

Algemeen

In de jaren 50 was het gebouw een pastorie, de ambtswoning van de pastoor. De kerk en de pastorie waren één geheel. Daarna is de pastorie omgebouwd tot een dorps huis. Al vanaf toen werden hier activiteiten voor zowel de jeugd als ouderen georganiseerd. Tien jaar geleden was er sprake van een grote inkrimping van het dorps huis. Jongeren gingen steeds vaker naar uitgaansgelegenheden buiten het dorp en kwamen niet meer in het dorps huis. Steeds minder inwoners maakten gebruik van het dorps huis totdat het op een gegeven moment verlies ging draaien. Zonde van de prachtige locatie van het gebouw. Het bestuur was het er wel over eens dat er verbouwd moest worden om het dorps huis weer te laten draaien, maar dit kostte teveel geld en dat was er niet. Door subsidies van o.a. de gemeente Raalte en allerlei andere inkomsten is er uiteindelijk 1.2 miljoen euro opgehaald om het dorps huis te verbouwen. De inwoners van Heeten waren erg betrokken bij de verbouwing van het kulturhus. Heeten bestaat uit 3600 inwoners. Door deze inwoners is in totaal 44.000 euro opgehaald voor het kulturhus door middel van collectes en obligaties. De Heetenaren zijn dus erg betrokken bij het kulturhus. Een ander punt waaruit die betrokkenheid blijkt, is het feit dat bij de bouw van het kulturhus 80 vrijwilligers hebben geholpen met allerlei taken. Dit heeft voor kostenbesparing gezorgd. Ook de Schoorlemmerstichting in Heeten heeft een groot bedrag geschonken voor de verbouwing van het kulturhus. Bij de verbouwing tot kulturhus zijn alleen de vier buitenmuren en de kap blijven staan. Vanbinnen is alles eruit gehaald, totaal gerenoveerd en opnieuw ingedeeld met verschuifbare wanden. De verschillende ruimtes zijn praktisch ingedeeld en voor diverse gebruikersgroepen optimaal bruikbaar.

Tijdens de bouw is Ernst Cochlovius gevraagd beheerder te worden van het nieuwe kulturhus. Het oude dorps huis werd beheerd door een mevrouw maar er is gekozen om afstand te doen van deze beheerder en een nieuwe beheerder aan te stellen. Ernst woonde op dat moment al een aantal jaren in Heeten, had daar zijn eigen bedrijfje en werkte als leerkracht bij de basisschool. Toen hij als leerkracht geen vaste aanstelling kon krijgen, wilde hij wel beheerder worden en deed dit in eerste instantie naast zijn eigen bedrijf. Echter, hij is van mening dat je geen twee dingen tegelijk kan doen omdat dat ten koste gaat van de motivatie en energie die je nodig hebt voor het andere. Daarom heeft hij vorig jaar besloten zijn eigen bedrijf op een laag pitje te zetten en zich fulltime bezig te houden met het beheer van het kulturhus. Van juni tot december 2015 heeft hij de hele organisatie op zich genomen en het kulturhus nieuw leven ingeblazen.

In de nieuwe accommodatie hebben vaste gebruikersgroepen een eigen ruimte met bijbehorende kasten. Een sleutelsysteem geeft toegang tot de ruimtes en de kasten. Het grootste deel van de omzet wordt verdiend door de verhuur van de verschillende ruimten en het horecagedeelte.

Beheer

Het kulturhus wordt fulltime beheerd door Ernst. Daarnaast krijgt hij veel hulp van Hermien, de assistent beheerder. Hij heeft een arbeidsovereenkomst met het bestuur van stichting 't Trefpunt. Dit bestuur is zijn werkgever. Het bestuur bestaat uit 6 personen die hem aansturen en faciliteren waar nodig. De accommodatie is eigendom van de stichting. Daarnaast wordt hij geholpen door veel vrijwilligers. In totaal zijn er 27 vrijwilligers. Drie schoonmakers en 24 vrijwilligers voor in de horeca. Van deze 24 vrijwilligers staan twaalf vrijwilligers op vaste avonden achter de bar. De andere twaalf worden alleen ingezet bij grote activiteiten die georganiseerd worden vanuit het kulturhus.

Vrijwilligers

Er zijn 24 vrijwilligers werkzaam bij het kulturhus. Elke week wordt het programma voor de aankomende week door Ernst naar alle vrijwilligers doorgemailed. Daarop staan de activiteiten voor de aankomende week en hoeveel vrijwilligers elke avond nodig zijn. De meeste vrijwilligers

hebben een vaste dag of activiteit wanneer zij aanwezig zijn. Er is vanuit het dorp veel draagvlak om vrijwilliger te worden. Zo vertelde Ernst dat er in het eerste jaar al acht vrijwilligers zichzelf hebben aangemeld omdat ze graag wilden helpen in het kulturhus. Dit laat ook zien hoe betrokken het dorp is. Er hangt een leuke sfeer in en rondom het kulturhus waardoor mensen er graag vrijwilligerswerk willen doen. Er worden regelmatig vrijwilligersavonden georganiseerd en de vrijwilligers krijgen ook regelmatig presentjes als dank voor hun inzet. De vaste vrijwilligers staan vaak één keer per week een avond achter de bar. De overige vrijwilligers helpen één keer per twee á drie weken bij een activiteit, bijvoorbeeld bij een bingoavond. Er zijn geen problemen met het aantrekken van vrijwilligers. Dit heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat het kulturhus beheerd wordt door een beheerder en dat de vrijwilligers maar één avond aanwezig hoeven te zijn voor een bardienst. Deze vrijwilligers hoeven niet te voldoen aan hoge eisen wat betreft het horecagedeelte omdat er geen grote keuken is waar eten gemaakt wordt. Mochten mensen willen eten in het kulturhus, dan wordt dit geregeld bij een plaatselijke horeca onderneming.

Gezamenlijke programmering en samenwerking

De activiteiten worden georganiseerd door Ernst in samenwerking met twee andere vrijwilligers. De overige vrijwilligers helpen wel bij de activiteiten maar houden zich niet bezig met de organisatie ervan. Er worden regelmatig activiteiten georganiseerd, zoals:

- Bierproeverij
- Festival 'Vier de Vrijheid' op Bevrijdingsdag
- Concerten
- Workshops met diverse onderwerpen
- Bingoavonden
- Filmmiddagen voor de jeugd

Er worden vanuit het kulturhus activiteiten georganiseerd, en meer en meer ligt hier de focus op. De meeste omzet wordt gegenereerd door de verhuur van de verschillende zaaltjes en de inkomsten van de horeca. Elke dag wordt er gebruik gemaakt van het kulturhus omdat het wordt afgehuurd door verschillende gebruikers. Het kulturhus is in principe niet geopend voor 'zomaar' een kopje koffie overdag.

Gemeente

In principe heeft het kulturhus weinig te maken met de gemeente Raalte. Het gebouw is eigendom van stichting 't Trefpunt en de beheerder wordt ook betaald door die stichting. Het enige waar het kulturhus rekening mee moet houden is de vergunning. Er is een vergunning afgegeven om maximaal 20 feestjes per jaar te organiseren in het kulturhus voor maximaal 35 personen per feestje. Dit is wel een struikelblok waarmee het kulturhus te maken heeft. Er zijn vorig jaar wel feestjes georganiseerd voor meer dan 35 personen, maar er is geklaagd bij de gemeente waardoor zij nu zijn teruggefloten. Daardoor kunnen er geen feestjes meer georganiseerd worden. Ernst gaf aan dit erg jammer te vinden. Feestjes voor minder dan 35 genodigden worden al gauw thuis gehouden of bij mensen in de tuin. Voor dit soort kleine feestjes wordt vaak geen ruimte afgehuurd. Het doel van het kulturhus is volgens Ernst niet het concurreren met horeca ondernemingen. Hij wil juist een aanvulling zijn en gebruik maken van de plaatselijke horecagelegenheden. De samenwerking met de horeca ondernemingen gaat erg goed.

Participatie

De inwoners van Heeten zijn erg betrokken bij het kulturhus, ondanks dat het nog geen jaar geleden gebouwd is. De catering wordt bij de plaatselijke horecagelegenheden geregeld waardoor deze ook betrokken worden bij het kulturhus. Vrijwilligers bieden zichzelf aan en er is totaal geen moeite om nieuwe vrijwilligers aan te trekken. Ernst gaf aan dat het kulturhus steeds bekender wordt in het dorp en dat hij hier erg blij mee is. Om de betrokkenheid van inwoners te vergroten worden regelmatig activiteiten georganiseerd in het kulturhus. Daardoor krijgt het kulturhus meer bekendheid en wordt er nog meer over het kulturhus gepraat.

Bijlage XI: Interview verslag Hanny Biemolt

Functie: beheerder van cultuurhuus Braakhekke

Datum: woensdag 6 april om 11.00 uur te Bathmen

Algemeen

Het dorps huis in Bathmen bestaat al erg lang. Al sinds 1956 werd het gebouw gebruikt als dorps huis en werd toen geëxploiteerd door de Boode, de plaatselijke horecaonderneming. In mei 2008 is het dorps huis verbouwd en is het een multifunctioneel gebouw geworden. In 2008 is Hanny Biemolt aangesteld als beheerder van het cultuurhuus. Zij is 24 uur per week werkzaam in het cultuurhuus en houdt zich voornamelijk bezig met de inkoop, planning, boekhouding en de programmering. Daarnaast is er nog een andere betaalde werknemer die 10 uur per week werkzaam is in het cultuurhuus. Deze mevrouw houdt zich voornamelijk bezig met de schoonmaak en de bardiensten.

Bathmen is een actief en homogeen dorp. Het dorp telt circa 6000 inwoners. Veel inwoners doen vrijwilligerswerk bij verschillende verenigingen. In het dorp staat een protestantse kerk. Verder zijn er drie openbare basisscholen. Het geloof speelt geen grote rol in het dorp.

De Heeren van Dorthzaal, de grootste zaal in het gebouw, is een volwaardige schouwburgzaal die is uitgerust met een professionele licht- en geluidsinstallatie. Deze zaal wordt regelmatig gebruikt voor theatervoorstellingen. Naast de theaterzaal zijn er nog vijf andere zalen die worden verhuurd voor vergaderingen, muzieklessen, bridgeavonden en andere activiteiten. Ook beschikt het cultuurhuus over een zaal met een bargedeelte.

Beheer

Het beheer en de exploitatie van het cultuurhuus ligt in handen van Stichting Cultuurhuus Bathmen. Het bestuur van deze stichting bestaat uit 5 leden die zich als doel hebben gesteld het cultuurhuus het kloppende hart van Bathmen te maken. Hanny wordt aangestuurd door dit bestuur en is verantwoordelijk voor het beheer van het dorps huis. Zij is 24 uur per week aanwezig in het cultuurhuus en houdt zich voornamelijk bezig met de inkoop, planning, boekhouding en de programmering. Daarnaast is er nog een andere betaalde werknemer die 10 uur per week werkzaam is in het cultuurhuus. Deze mevrouw houdt zich voornamelijk bezig met de schoonmaak en is verantwoordelijk voor de bardiensten. Er is gekozen voor een betaalde beheerder omdat het volgens Hanny erg belangrijk is één persoon verantwoordelijk te laten zijn voor het beheer. Het beheer is volgens haar geen taak voor meerdere vrijwilligers. De beheerder moet het overzicht houden en de taken verdelen.

Vorige maand is echter de mogelijkheid besproken om van een betaalde beheerder naar meer vrijwilligers te gaan. Dit heeft te maken met de kosten die een betaalde beheerder met zich meebrengt. Het voorstel is de uren van de beheerder te verminderen naar 10 uren per week en de vrijwilligers meer taken te laten uitvoeren. Dit is echter alleen nog maar een idee en dit is verder nog niet uitgewerkt. Er is ook geen haast bij omdat het nu allemaal nog prima verloopt.

Vrijwilligers

Naast de beheerder zijn er 30 vrijwilligers die helpen met de bardiensten en achter de infobalie. De infobalie is een balie voorin het dorps huis en is er gekomen ter vervanging van de VVV. Bij de infobalie kunnen inwoners en toeristen terecht met allerlei vragen over de omgeving en andere zaken. Het is heel verschillend hoeveel uren per week vrijwilligers aanwezig zijn. De ene vrijwilliger is één avond per week aanwezig terwijl een ander maar één keer in de 2/3 weken aanwezig is. Er is vanuit het dorp voldoende draagvlak om vrijwilliger te worden. Vrijwilligers komen vaak uit zichzelf naar het dorps huis en bieden zich aan als vrijwilliger. Tijdens de winterfair in november hebben zich nog enkele nieuwe vrijwilligers gemeld. Het cultuurhuus heeft nooit zelf moeten zoeken naar vrijwilligers. Wel staat er op de website altijd een link waardoor mensen zich kunnen opgeven als vrijwilliger. Eerder ontvingen vrijwilligers een vrijwilligersvergoeding, maar sinds 1 april is dit niet meer zo. Dit is voor twee vrijwilligers reden geweest om te stoppen als vrijwilliger. Eén keer per maand wordt een activiteitschema

opgesteld waarin alle activiteiten voor de aankomende maand staan en wordt aangegeven hoeveel vrijwilligers er wanneer nodig zijn. De vrijwilligers kunnen zich hier zelf voor intekenen. Dit geeft weinig problemen omdat er altijd wel iemand beschikbaar is.

Gezamenlijke programmering en samenwerking

Het grootste deel van de omzet wordt gegenereerd door de verhuur van de verschillende zalen en de theatervoorstellingen die georganiseerd worden. Er wordt jaarlijks een theaterprogramma samengesteld waarvoor inwoners een entreekaartje kunnen kopen. Vanuit het cultuurhuus worden geen andere activiteiten georganiseerd. Activiteiten in Bathmen worden veelal georganiseerd door Stichting Bathmen Promotie. Het cultuurhuus houdt zich niet bezig met de organisatie van deze activiteiten maar neemt wel het initiatief. Het cultuurhuus zorgt ervoor dat de vergaderingen plaatsvinden in een zaal van het cultuurhuus en het startpunt van de activiteit ook is het bij cultuurhuus. De verantwoordelijkheid van de organisatie blijft bij Stichting Bathmen Promotie.

Veel verenigingen en stichtingen maken wekelijks of maandelijks gebruik van de zalen in het cultuurhuus. Deze zalen worden afgehuurd. Gebruikers hebben zelf een sleutel van de zaal en de mogelijkheid om koffie of thee te zetten. Dit wordt uiteraard wel betaald aan het cultuurhuus. Als de verenigingen gebruikmaken van de zalen, hoeven de vrijwilligers en beheerder niet aanwezig te zijn. Hieronder een overzicht van de verschillende activiteiten en participanten van het cultuurhuus:

Wekelijkse activiteiten

- Muzieklessen
- Bridge
- Koersbal
- Gymnastiek voor ouderen
- Yoga
- Inloopkoffie voor alleenstaanden

Maandelijks of jaarlijkse activiteiten

- Lezingen
- Vrouwen van Nu
- Samen eten
- Filmhuis
- Toneelvoorstellingen
- Uitvoeringen basisscholen
- Vergaderingen
- Bijeenkomsten van gemeente

De activiteiten worden gecommuniceerd via de website en via de facebookpagina. Op die manier kan iedereen zien wat er in het cultuurhuus te doen is.

Gemeente

De gemeente speelt in principe geen rol bij het cultuurhuus. Het gebouw wordt gehuurd van de gemeente Deventer door Stichting Cultuurhuus Bathmen en zij hebben een beheerder aangesteld. Omdat er geen feestjes worden georganiseerd, hebben zij ook in dit opzicht weinig met de gemeente te maken.

Participatie

Het cultuurhuus zorgt ervoor dat mensen bij elkaar komen. Plaatselijke verenigingen weten zelf de weg te vinden naar het cultuurhuus en huren regelmatig een zaaltje. Daarnaast zijn inwoners erg betrokken bij de theatervoorstellingen.

Bijlage XII: Interview verslag Jolanda Lohuis

Functie: beheerder van het kulturhus

Datum: maandag 11 april om 14.00 uur te Hoge Hexel

Persoonlijk

In 2009 is Jolanda betrokken geraakt bij het kulturhus in Hoge Hexel. Ze komt zelf uit Hoge Hexel en tijdens de bouw van het kulturhus is ze gevraagd om vrijwilliger te worden. Ze werkte op dat moment in de horeca in Wierden. Omdat ze veel horecaervaring heeft, werd haar gevraagd of ze wilde helpen met het uitzoeken van het interieur en het serviesgoed voor het kulturhus. Ze raakte steeds meer betrokken bij het kulturhus en heeft toen er na een tijdje nog steeds geen beheerder was, gesolliciteerd op die functie. Sinds de opening van het kulturhus in 2009 is zij de betaalde beheerder. Zij is aangesteld door het bestuur en werkt officieel 12 uren per week in het kulturhus. Ze werkt echter vaak tussen de 30 en 40 uren in het kulturhus en krijgt deze uren wel uitbetaald. Ze houdt zich bezig met allerlei taken in en rondom het kulturhus, zoals voorraadbeheer, het organiseren van feesten en het inplannen van de vrijwilligers.

Algemeen

Hoge Hexel bestaat uit circa 1000 inwoners. Jolanda beschrijft Hexelaren als hardwerkende mensen die eigenlijk niet veel tijd hebben om naar de kroeg te gaan. Volgens Jolanda is het doel van een kulturhus het samenbrengen van de inwoners van Hoge Hexel. Daarnaast heeft het kulturhus als doel de leefbaarheid en de sociale samenhang in een kleine gemeenschap te behouden door verschillende voorzieningen veilig te stellen. Het kulturhus is voor alle inwoners van het dorp toegankelijk. Het is een multifunctionele voorziening die op allerlei verschillende manieren gebruikt kan worden. Voor 2009 hadden de Hexelaren geen centrale ontmoetingsplek. Alleen de Nederlandse Hervormden hadden een eigen ontmoetingsplek. Sinds de bouw van het kulturhus hebben alle inwoners en verenigingen één ontmoetingsplaats waar zij elkaar kunnen ontmoeten. Dit zorgt voor binding tussen de inwoners. Volgens Jolanda is dat waar het om draait bij een kulturhus: de gemeenschap moet binding hebben met elkaar en het gebouw.

Alle verenigingen in Hoge Hexel maken gebruik van het kulturhus. Naast het kulturhus zijn er geen andere ontmoetingsplaatsen of kroegen in het dorp. De kerk, de basisschool en de peuterspeelzaal zijn de hoofdgebruikers van het gebouw. Het grootste deel van de omzet wordt gegenereerd door het organiseren van feestjes en het horecagedeelte. Gemiddeld worden er wel twee feestjes per week georganiseerd in het kulturhus. Het kulturhus beschikt over een sporthal, een peuterspeelzaal, verschillende vergaderzalen en een zaal met een bar.

Het kulturhus is van maandag tot en met zaterdag geopend van 19.00-23.00 uur voor alle inwoners. Het is dus niet 'zomaar' geopend om overdag op het terras te zitten voor een hapje of een drankje. De inwoners hebben hier echter ook geen behoefte aan. Als zij gebruik willen maken van het kulturhus dan maken zij een afspraak of reserveren een ruimte.

Beheer

Jolanda is verantwoordelijk voor het beheer van het kulturhus. Zij wordt aangestuurd vanuit het bestuur. Dit bestuur bestaat uit 7 leden. Daarnaast zijn er veel vrijwilligers die helpen met allerlei zaken in en rondom het kulturhus.

Vrijwilligers

Er zijn in totaal circa 60 vrijwilligers. Er zijn 20 vrijwilligers die verantwoordelijk zijn voor de bardiensten in het kulturhus. Daarnaast zijn 10 vrijwilligers er verantwoordelijk voor dat de gehele accommodatie eens in de zes weken grondig wordt schoongemaakt. Het kulturhus wordt dagelijks ook schoongemaakt door een schoonmaakster. De podiumploeg bestaat uit 6 personen. Deze vrijwilligers houden zich bezig met de opbouw en afbouw van het verplaatsbare podium. Als laatste zijn er nog 20/30 vrijwilligers die verantwoordelijk zijn voor oud ijzer. Eens per jaar wordt er oud ijzer opgehaald bij de inwoners. Het verschilt wanneer vrijwilligers aanwezig zijn in het kulturhus. De podiumploeg is bijvoorbeeld alleen op afroep beschikbaar als het podium

opgebouwd moet worden. De barvrijwilligers zijn veel vaker in het kulturhus aanwezig omdat de bar regelmatig geopend is. De schoonmaaksters zijn eens in de zes weken aanwezig om het kulturhus schoon te maken. Vanuit de gemeenschap is er voldoende draagvlak om vrijwilliger te worden. Er zijn nooit problemen geweest om vrijwilligers te vinden. Wel vertelde Jolanda dat inwoners zich niet vanzelf aanmelden om te helpen. Hexelaren zijn wat dat betreft heel afwachtend. Je moet ze persoonlijk benaderen om vrijwilliger te worden, ze komen niet uit zichzelf. Om de behoeftes van de inwoners te achterhalen heeft ze ooit een ideeënbuis opgehangen in het kulturhus, maar hierop was geen respons. Daarom wordt de participanten nu persoonlijk gevraagd wat ze missen in het kulturhus en welke activiteiten ze graag zouden willen. Vrijwilligers zijn erg belangrijk voor het kulturhus, zonder vrijwilligers kan het kulturhus niet blijven bestaan omdat een beheerder het niet alleen kan.

Gezamenlijke programmering en samenwerking

Af en toe worden er activiteiten georganiseerd vanuit het kulturhus. Deze activiteiten worden georganiseerd door de activiteitencommissie. Deze commissie bestaat uit 6 personen. Zij organiseren jaarlijks de pinkstermarkt. Daarnaast organiseren zij in de voorjaarsvakantie en de herfstvakantie activiteiten voor de kinderen. Denk hierbij aan een knutselmiddag, karaoke en een circusvoorstelling. Ook wordt er jaarlijks een sinterklaasfeest georganiseerd. Jolanda houdt zich op de achtergrond wel bezig met de organisatie van de activiteiten, maar in principe is de activiteitencommissie hier verantwoordelijk voor. Om erachter te komen aan welke activiteiten de participanten behoefte hebben, wordt dit hen persoonlijk gevraagd. De activiteiten worden gecommuniceerd via de website van het kulturhus. Als er activiteiten in het kulturhus worden georganiseerd door verenigingen dan zorgen zij er zelf voor dat er flyers verspreid worden in Hoge Hexel of dat de activiteiten worden aangegeven op de verenigingswebsite.

Er zijn verschillende participanten die gebruikmaken van het kulturhus. Vooral de basisschool, peuterspeelzaal en de kerk maken veel gebruik van de accommodatie. De basisschool maakt dagelijks gebruik van de sportzaal voor de gymlessen. Daarnaast maken zij gebruik van het podium en de sportzaal voor de jaarlijkse musical en kerstvieringen e.d. De kerk maakt gebruik van het kulturhus voor verschillende doeleinden. Op zondag wordt er bijbelklas gegeven en is er kinderoppas geregeld. Op maandag wordt het kulturhus gebruikt voor catechisatie. Elke dinsdag en donderdagochtend huurt de peuterspeelzaal een ruimte in het kulturhus voor de kleine kinderen. De overige (vergader)zalen worden ook regelmatig verhuurd voor bijeenkomsten en vergaderingen. Er worden drie verschillende tarieven gehanteerd voor de huur van de zalen. Dit heeft te maken met de doelgroep die de zaal huurt. Een commerciële partij moet meer huur betalen dan de plaatselijke verenigingen. Dit heeft te maken met het feit dat het kulturhus laagdrempelig moet blijven voor inwoners van het dorp.

Gemeente

De gemeente is eigenaar van de accommodatie. Daarom moet het kulturhus maandelijks huur betalen aan de gemeente. De huurprijs en de subsidies vallen echter tegen elkaar weg. De huurprijs is ongeveer net zo hoog als de subsidie. Ze zijn bezig een volledige horecavergunning te krijgen van de gemeente Wierden. Dit is nog niet officieel goedgekeurd maar totdat hier een uitspraak over is gedaan, worden de feestjes die georganiseerd worden gedoogd. Jolanda gaat er vanuit dat de subsidie wordt verleend. Mocht de horecavergunning niet worden verleend, dan snijdt de gemeente Wierden zichzelf eigenlijk in de vingers. Als er geen feestjes in het kulturhus georganiseerd mogen worden, valt de grootste inkomensbron van het kulturhus weg. De gemeente is dan genoodzaakt om meer subsidie te verlenen om ervoor te zorgen dat het kulturhus kan blijven bestaan. Daarnaast zijn er in Hoge Hexel geen andere horecaondernemingen. Het kulturhus is daarom geen concurrentie voor de rest van Hoge Hexel.

Participatie

Zoals hierboven aangegeven, zijn er veel participanten die gebruik maken van het kulturhus. Denk hierbij aan de basisschool, de kerk, de peuterspeelzaal, Carint Reggeland, ouderensoos van stichting De Welle en alle verenigingen in Hoge Hexel. Vooral de verenigingen zijn erg betrokken bij het kulturhus. Er zijn geen andere sportzalen en ontmoetingsplaatsen in Hoge Hexel dus het

hele dorp maakt gebruik van het kulturhus. Hexelaren zijn erg betrokken bij het kulturhus. Zij realiseren zich dat als het kulturhus niet meer kan bestaan, zij voor alle voorzieningen en faciliteiten moeten wijken naar Wierden of andere omliggende dorpen. Om het kulturhus in stand te houden moeten zij daarom ook wel betrokken zijn bij het kulturhus.

Stichting Hexel on Wheels is de hoofdsponsor van het kulturhus. Deze stichting bestaat uit vrijwilligers van allerlei verenigingen in Hoge Hexel. De verenigingen en het kulturhus kunnen een verzoek indienen als zij financieel iets nodig hebben. De gymvereniging kan bijvoorbeeld aangeven dat zij nieuwe matten nodig hebben. Het kulturhus heeft een tijd geleden het verzoek ingediend voor een koelcel. Hexel on Wheels is een evenement dat jaarlijks georganiseerd wordt in Hoge Hexel. Dit evenement draait met hulp van vrijwilligers van de verenigingen van Hoge Hexel. Na afloop wordt besloten welk deel van de winst naar welke vereniging gaat. Zo heeft het kulturhus een aantal jaren terug een koelcel gekregen en heeft de gymvereniging nieuwe matten kunnen bestellen. Op deze manier wordt het gehele dorp betrokken bij de evenementen in Hoge Hexel. Door op een goede manier samen te werken en elkaar te steunen, wordt het hele dorp bij elkaar en bij het kulturhus betrokken.

Meerwaarde

Het gemeenschapsgevoel is heel erg veranderd sinds de bouw van het kulturhus. Voordat Hoge Hexel over een kulturhus beschikte, waren er weinig verenigingen in het dorp. Door het kulturhus-concept zijn verschillende sportverenigingen ontstaan. Ook is er in de zomer een fietsclub actief. Deze leden gaan samen een avond fietsen en blijven daarna nazitten in het kulturhus. Daarnaast is er ook een biljartvereniging ontstaan na de bouw van het kulturhus. In de centrale hal staat een biljarttafel waar inwoners 's avonds kunnen biljarten. Er zijn twee teams die regelmatig wedstrijden biljarten.

Er is een erg sterke binding tussen de inwoners en het gebouw. De gemeenschap is zich ervan bewust dat het kulturhus erg belangrijk is voor het behoud van de voorzieningen in Hoge Hexel. Als het kulturhus niet kan voortbestaan, moeten de inwoners voor alle voorzieningen naar Vriezenveen of Wierden uitwijken. Toen het kulturhus nog niet bestond, gingen alle leerlingen van de basisschool met bussen naar Wierden voor de gymles. De basisschool staat naast het kulturhus dus nu kunnen de leerlingen in de sporthal van het kulturhus gymmen. Daarnaast zijn er meerdere voorzieningen die wegvallen als het kulturhus niet kan voortbestaan. Daarom heeft het kulturhus vooral in Hoge Hexel veel meerwaarde voor de gemeenschap.

Bijlage XIII: Interview verslag Bert Protzman

Functie: beleidsmedewerker maatschappelijke ontwikkeling gemeente Hellendoorn

Datum: dinsdag 26 april om 10.00 uur te Nijverdal

Betrokkenheid

De gemeente Hellendoorn is eigenaar van het kulturhus in Daarlerveen. De accommodatie wordt door middel van een huurovereenkomst verhuurd aan Plaatselijk Belang Daarlerveen. Plaatselijk Belang is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van het gehele kulturhus, met uitzondering van de sporthal. De sporthal wordt geëxploiteerd door de gemeente, Plaatselijk Belang heeft hier niets mee te maken. De gemeente is enkel eigenaar van de accommodatie en verantwoordelijk voor het onderhoud van de buitenkant van het gebouw. Daarvoor heeft de gemeente een onderhoudsplan opgesteld.

Het kulturhus wordt op dit moment beheerd door de beheerscommissie. Er zijn echter te weinig vrijwilligers die dagelijks aanwezig zijn in het kulturhus om het te beheren. Voor deze vrijwilligers wordt het beheer op een gegeven moment teveel waardoor zij genooddaakt zijn om te stoppen. Er is sprake van om het beheer van het gebouw uit te besteden aan een commerciële partij. Dit heeft als gevolg dat het kulturhus dagelijks beheerd wordt door een vaste beheerder, waardoor er in eerste instantie veel minder vrijwilligers nodig zijn. Later zijn deze vrijwilligers wel weer nodig in verband met het organiseren van activiteiten. Volgens Bert is het erg belangrijk om de gemeenschap en de vrijwilligers te blijven betrekken bij het kulturhus. Het risico is aanwezig dat vrijwilligers het gevoel krijgen dat als er een commerciële beheerder komt, zij daarom niet meer nodig zijn. Als zij dan later wel worden gevraagd om weer vrijwilligerswerk te komen doen, kunnen zij zich tweede keus voelen en zich niet meer betrokken voelen bij het kulturhus. Een ander punt waar de gemeente rekening mee moet houden als het kulturhus commercieel wordt (onder)verhuurd, is de huurprijs. Het kulturhus wordt nu verhuurd voor een maatschappelijk bedrag aan Plaatselijk Belang. Indien Plaatselijk Belang het kulturhus gaat doorverhuren aan een commerciële partij voor een commerciële prijs, betekent dit dat Plaatselijk Belang hierdoor inkomsten heeft. De gemeente onderzoekt nu of dit op basis van de Wet Markt en Overheid en andere wet- en regelgeving is toegestaan.

Visie en beleid

Het doel van het kulturhus is het vergroten van de leefbaarheid in Daarlerveen. De gemeente Hellendoorn bestaat uit vijf woonservicegebieden:

- Marle, Daarle, Daarlerveen
- Nijverdal Noord, Hulsen
- Nijverdal Zuid
- Haarle
- Hellendoorn, Hancate, Egede, Eelen & Rhaan

Het kulturhus valt onder het woonservicegebied Marle, Daarle en Daarlerveen. Deze woonservicegebieden zijn op zichzelf staande gebieden die zelfstandig moeten blijven. Het voorzieningenniveau moet in elk woonservicegebied op peil blijven. Het kulturhus in Daarlerveen zorgt ervoor dat verschillende voorzieningen in Daarlerveen onder één dak bestaan en hier moet gebruik van gemaakt worden door middel van het organiseren van activiteiten en evenementen. Aanvulling van de visie en het beleid van de gemeente Hellendoorn wordt verkregen door de beleidsdocumenten.

Doelgroepen en activiteiten

Volgens Bert zijn er verschillende doelgroepen voor het kulturhus, zowel toeristen als inwoners van Daarlerveen. Toeristen kunnen aanmeren in Daarlerveen en gebruikmaken van verschillende havenfaciliteiten. Ook kunnen zij boodschappen doen, kleding wassen en douchen in het kulturhus. De inwoners van Daarlerveen zijn de grootste en belangrijkste doelgroep van het kulturhus. Hierbij moet je denken aan sporters van de sporthal, kinderen, jeugd, ouderen en eigenlijk alle inwoners van Daarlerveen. Elke groep uit de samenleving moet gebruik kunnen maken van het kulturhus. Daarom moet de accommodatie multifunctioneel zijn.

Bert gaf enkele voorbeelden van activiteiten die in en rondom het kulturhus georganiseerd kunnen worden, zoals: evenementen, kunst, puzzeltochten, bibliotheek, sociale ontmoetingsplaats, recreatie, cultuur, sport, huiskamer idee, scholing en cursussen. In Nijverdal wordt "Lage Lettertijd" georganiseerd voor mensen die slecht kunnen lezen. Dit soort activiteiten kunnen goed georganiseerd worden in het kulturhus om ervoor te zorgen dat ook deze laag van de bevolking geholpen wordt en wordt betrokken bij het kulturhus. De activiteiten kunnen eventueel georganiseerd en ondersteund worden in samenwerking met Stichting de Welle.

Stichting de Welle is een welzijnsorganisatie in de gemeente Hellendoorn en de gemeente Wierden waar veel vrijwilligerswerk gedaan wordt. Deze stichting organiseert activiteiten voor zowel de jeugd als voor ouderen en kan Plaatselijk Belang goed ondersteunen bij het organiseren van activiteiten door samen gebruik te maken van het kulturhus. Dit wordt vanuit de gemeente Hellendoorn dan ook erg aangemoedigd.

Vergunning

Het kulturhus heeft een maatschappelijke functie en bestemming. Er moeten voor activiteiten verschillende vergunningen worden aangevraagd. Denk hierbij aan geluidsnormen in verband met de bovenwoningen.

Aanvulling exacte vergunning met behulp van documenten inzake vergunningen.

Bijlage XIV: Enquête

Beste inwoner van Daarlerveen,

Voor u ligt een enquête over kulturhus 't Trefpunt in Daarlerveen. Voor mijn afstudeerscriptie voor de opleiding Bedrijfskunde MER aan het Saxion in Enschede ben ik bezig met een onderzoek naar de betrokkenheid van inwoners bij het kulturhus in Daarlerveen.

Voor Plaatselijk Belang Daarlerveen is het belangrijk om te weten te komen of er draagvlak is voor bepaalde activiteiten in het kulturhus. Daarnaast is het ook van belang te achterhalen of er draagvlak is om voldoende vrijwilligers te vinden. Daarom ben ik bezig met een behoefteonderzoek. Het doel hiervan is het in kaart brengen aan welke activiteiten behoefte is om op die manier de betrokkenheid bij het kulturhus te vergroten.

Via onderstaande link kunt u deze enquête ook via internet invullen. De link is ook te vinden op de facebookpagina van 't Trefpunt. U kunt onderstaande QR-code ook inscannen met uw telefoon zodat u met uw telefoon direct op de enquête pagina terecht komt. Mijn voorkeur gaat uit naar het online invullen van de enquête omdat het op die manier gemakkelijker is de data te analyseren. U kunt deze enquête natuurlijk ook handmatig invullen. U kunt de ingevulde enquête inleveren bij het kulturhus. Graag uiterlijk invullen en inleveren voor 5 juni. Alvast bedankt voor uw moeite!

Link: https://saxion.eu.qualtrics.com/SE/?SID=SV_9QVtQx19tP98PoF

QR-code:

Met vriendelijke groet,
Karin Smelt, e-mailadres: karinsmelt@hotmail.com

Algemeen

1. Wat is uw leeftijd?

.....

2. Bent u bekend met het kulturhus?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

3. Hoe vaak maakt u gebruik van het kulturhus?

- ☐ Nooit, omdat
- ☐ Minder dan eens per maand
- ☐ Maandelijks
- ☐ Minder dan eens per week
- ☐ Wekelijks
- ☐ Dagelijks

4. Van welke voorzieningen in het kulturhus maakt u het meest gebruik?

meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Sporthal
- ☐ Bibliotheek
- ☐ Kiosk
- ☐ Keuken/snackbar
- ☐ Activiteiten die georganiseerd worden
- ☐ Diverse ruimten voor verhuur
- ☐ Anders, namelijk.....

5. Zijn er voorzieningen die niet in het kulturhus worden aangeboden, maar waar u wel graag gebruik van zou willen maken?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk.....

6. Met welk doel maakt u gebruik van het kulturhus?

- ☐ Mensen ontmoeten
- ☐ Gebruik maken van kiosk en/of bibliotheek
- ☐ Deelname aan activiteiten
- ☐ Feestjes
- ☐ Voor een hapje en/of drankje
- ☐ Anders, namelijk.....

7. Op dit moment is het kulturhus op vrijdag en zaterdag geopend van 11.30 tot 00.00 uur. Wat vindt u van deze openingstijden?

- ☐ Precies goed
- ☐ Te weinig, het kulturhus mag meerdere dagen en/of vaker geopend zijn
- ☐ Te veel, het kulturhus mag minder vaak en/of korter geopend zijn

8. Wordt er in uw ogen optimaal gebruik gemaakt van het kulturhus?

- ☐ Ja
- ☐ Nee, omdat.....

Activiteiten en programmering

9. Op welke wijze wordt u erop geattendeerd dat er activiteiten in het kulturhus te doen zijn?

meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Facebook
- ☐ Flyers
- ☐ Via vrienden of familie
- ☐ Anders, namelijk.....

10. Bent u aanwezig bij de activiteiten die georganiseerd worden in het kulturhus?

- ☐ Nooit
- ☐ Soms
- ☐ Meestal
- ☐ Altijd

11. Wat vindt u van de activiteiten die georganiseerd worden?

- ☐ Gezellige en leuke activiteiten
- ☐ De activiteiten vallen tegen
- ☐ Er worden weinig activiteiten georganiseerd voor mijn doelgroep
- ☐ Anders, namelijk.....

12. Wat vindt u van het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd?

- ☐ Precies goed
- ☐ Er worden te veel activiteiten georganiseerd
- ☐ Er worden te weinig activiteiten georganiseerd

13. In welke specifieke activiteiten heeft u interesse?

meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Kinderdisco
- ☐ Kindermiddag
- ☐ Themafeestjes zoals "Après ski party"
- ☐ Bingo
- ☐ Rommelmarkt
- ☐ Kookcursus
- ☐ Workshops en cursussen
- ☐ Bierproeverij
- ☐ Wijnproeverij
- ☐ Evenementen
- ☐ Bloemschikken
- ☐ Schilderen
- ☐ Yoga
- ☐ Anders, namelijk.....

14. Zijn er verder nog activiteiten die u mist in het kulturhus?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk.....

Vrijwilligers

15. Helpt u op dit moment als vrijwilliger in het kulturhus?

- ☐ Ja, ga verder naar vraag 16 t/m 18
- ☐ Nee, ga verder naar vraag 19 en 20

16. Op welke manier bent u als vrijwilliger betrokken bij het kulturhus?

- ☐ Bardienst
- ☐ Keuken
- ☐ Bediening
- ☐ Schoonmaak
- ☐ Helpen bij het organiseren van activiteiten
- ☐ Anders, namelijk.....

17. Hoe vaak bent u in het kulturhus aanwezig als vrijwilliger?

- ☐ Alleen bij activiteiten
- ☐ Minder dan eens per maand
- ☐ Maandelijks
- ☐ Minder dan eens per week
- ☐ Wekelijks
- ☐ Meer dan eens per week
- ☐ Dagelijks

18. Wat is de belangrijkste reden waarom u als vrijwilliger betrokken bent bij het kulturhus?
meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Ik ben gevraagd om vrijwilliger te worden
- ☐ Vrienden of familie zijn ook vrijwilliger
- ☐ Voor de gezelligheid
- ☐ Het staat goed op mijn cv
- ☐ Ik voel mij verantwoordelijk voor het kulturhus
- ☐ Ik ben erg betrokken bij het kulturhus en de mensen om mij heen
- ☐ Anders, namelijk.....

19. Waarom helpt u op dit moment niet als vrijwilliger in het kulturhus?

- ☐ Geen tijd
- ☐ Er wordt teveel van mij verwacht
- ☐ Het is slecht georganiseerd
- ☐ Ik krijg geen beloning/erkenning
- ☐ Ik heb geen binding met het kulturhus
- ☐ Het is mij nooit gevraagd
- ☐ Anders, namelijk.....

20. Als u persoonlijk benaderd zou worden om als vrijwilliger te helpen in het kulturhus, zou u dit dat willen?

- ☐ Ja
- ☐ Misschien, dit hangt af van.....
- ☐ Nee, omdat.....

21. Hebt u nog ideeën of tips voor het kulturhus?

.....

.....

.....

.....

Bedankt voor het invullen!

Bijlage XV: E-mail interview verslag

Beste Jan,

Hierbij het verslag van ons gesprek op 31 maart. Om de betrouwbaarheid van mijn onderzoek te waarborgen stuur ik alle respondenten een interview verslag zodat op die manier gecontroleerd wordt of ik alles goed begrepen heb. Mochten er dingen zijn die ik niet goed begrepen heb of mocht je nog aanvullingen hebben dan hoor ik dat graag.

Er is mij door meerdere respondenten gevraagd of zij de resultaten van de vergelijkingen met andere kulturhusen mochten ontvangen. Is het goed dat ik dit verslag en de uitkomsten van het vergelijkende onderzoek deel met andere kulturhusen?

Met vriendelijke groet,
Karin Smelt

Bijlage XVI: Plattegrond kulturhus Daarlerveen

Bijlage XVII: Resultaten enquête

Q1 – Wat is uw leeftijd?

69

34

54

74

66

68

16

15

39

70

57

83

42

40

74

34

48

54

59

65

83

44

52

29

22

42

61

31

24

48

69

56

57

20

62

25

59

41

38

33

50

43

32

76

31

58

47

61

44

25

70

23

42

33

42

35

40

18

26

36

57

27

41

34

35

17

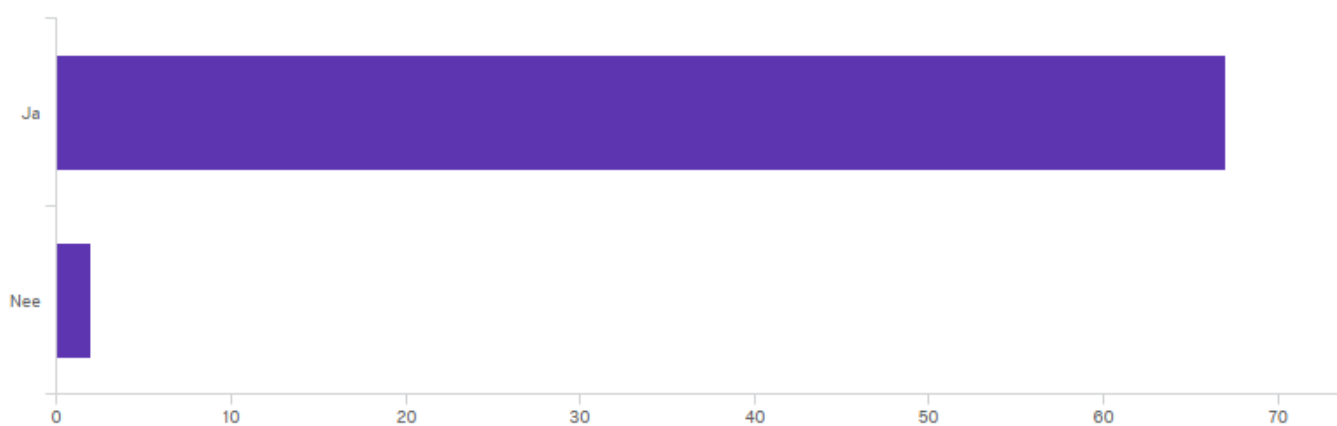
40

27

25

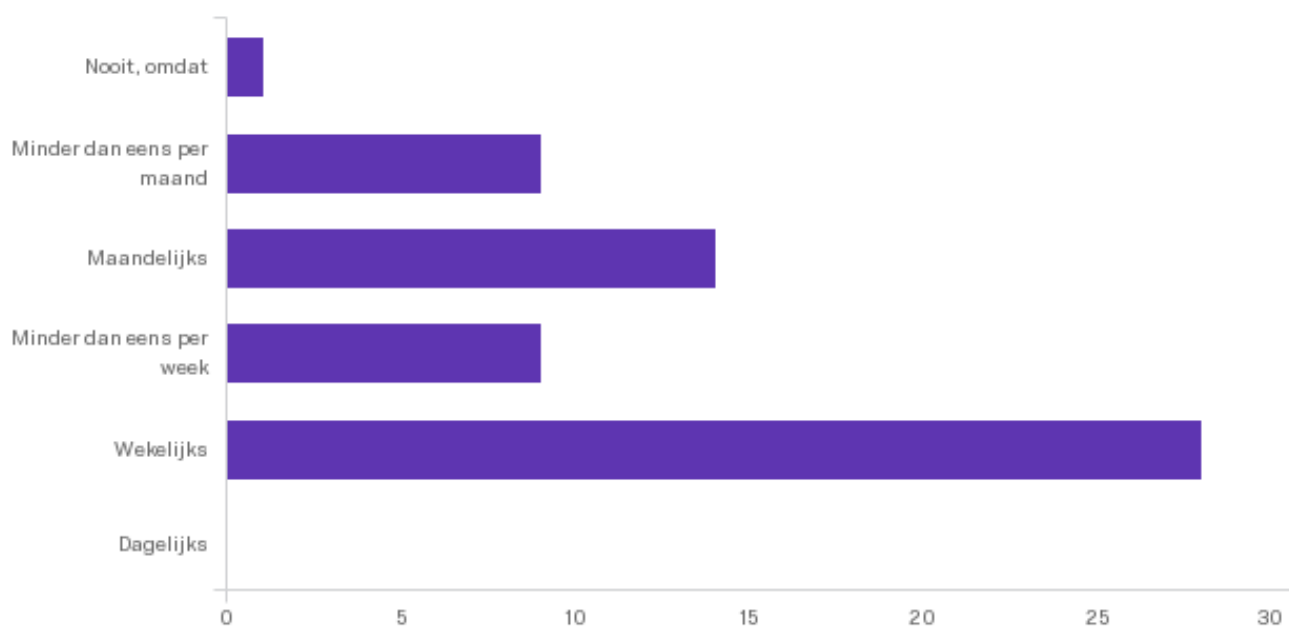
Q2 - Bent u bekend met het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Ja	97.10%	67
Nee	2.90%	2
Totaal	100%	69

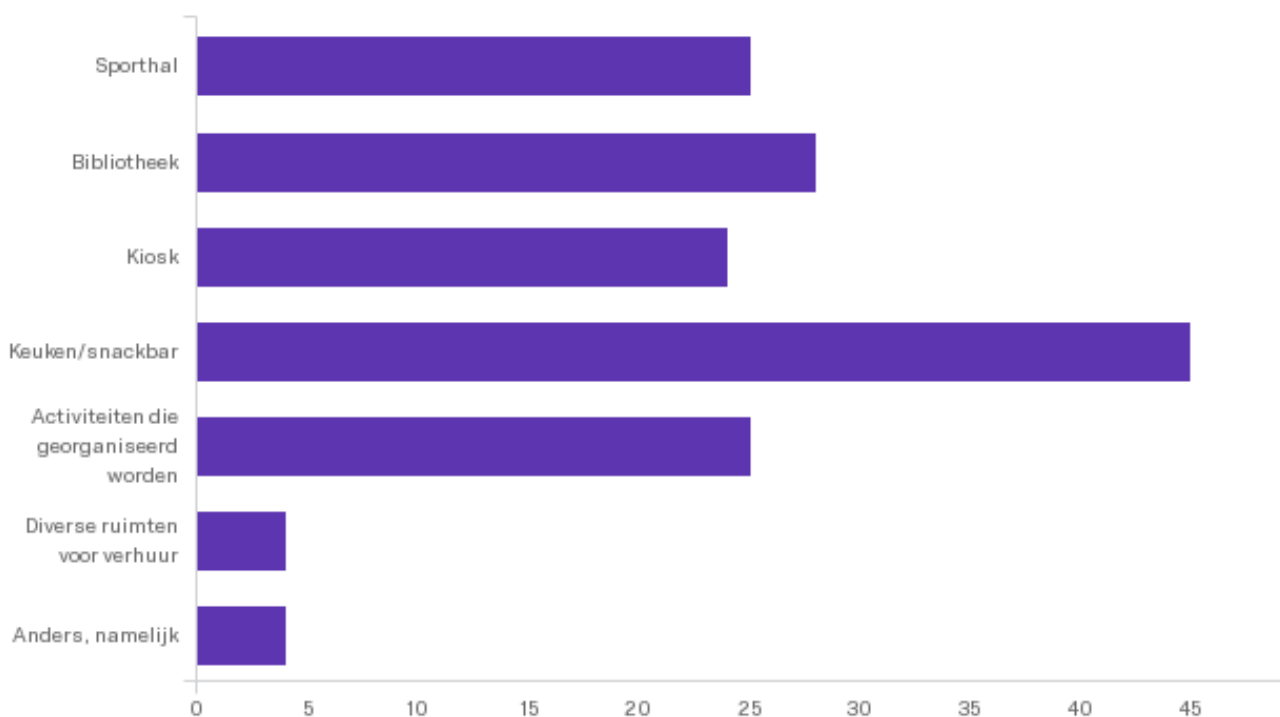
Q3 - Hoe vaak maakt u gebruik van het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Dagelijks	0.00%	0
Maandelijks	22.95%	14
Minder dan eens per maand	14.75%	9
Minder dan eens per week	14.75%	9
Nooit, omdat	1.64%	1
Wekelijks	45.90%	28
Totaal	100%	61

Q4 - Van welke voorzieningen in het kulturhus maakt u het meest gebruik? meerdere antwoorden mogelijk

Antwoord	%	Aantal
Sporthal	40.98%	25
Bibliotheek	45.90%	28
Kiosk	39.34%	24
Keuken/snackbar	73.77%	45
Activiteiten die georganiseerd worden	40.98%	25
Diverse ruimten voor verhuur	6.56%	4
Anders, namelijk	6.56%	4
Totaal	100%	155

Q5 - Zijn er voorzieningen die niet in het kulturhus worden aangeboden, maar waar u wel graag gebruik van zou willen maken?

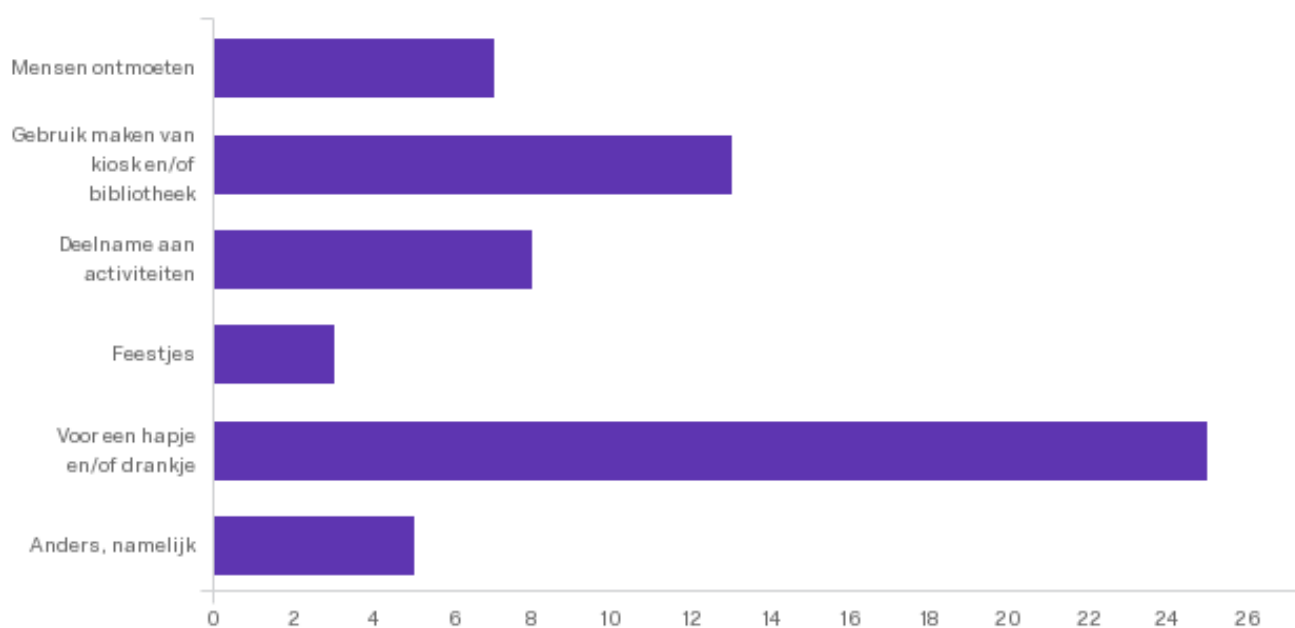
Antwoord	%	Aantal
Nee	81.97%	50
Ja, namelijk	18.03%	11
Totaal	100%	61

Q5 - Zijn er voorzieningen die niet in het kulturhus worden aangeboden, maar waa...

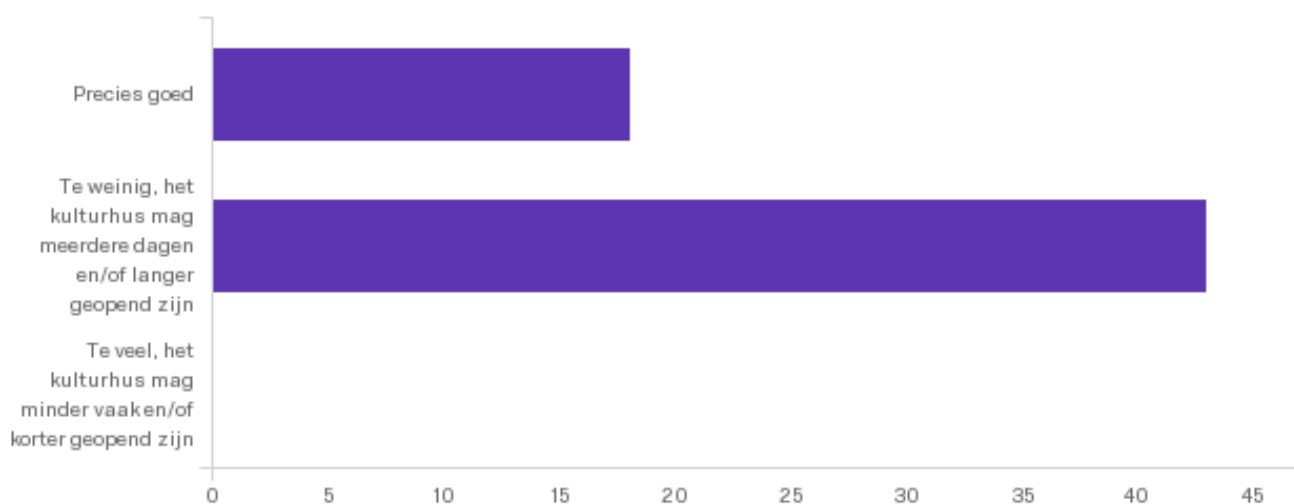
Q6 - Met welk doel maakt u gebruik van het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Mensen ontmoeten	11.48%	7
Gebruik maken van kiosk en/of bibliotheek	21.31%	13
Deelname aan activiteiten	13.11%	8
Feestjes	4.92%	3
Voor een hapje en/of drankje	40.98%	25
Anders, namelijk	8.20%	5
Totaal	100%	61

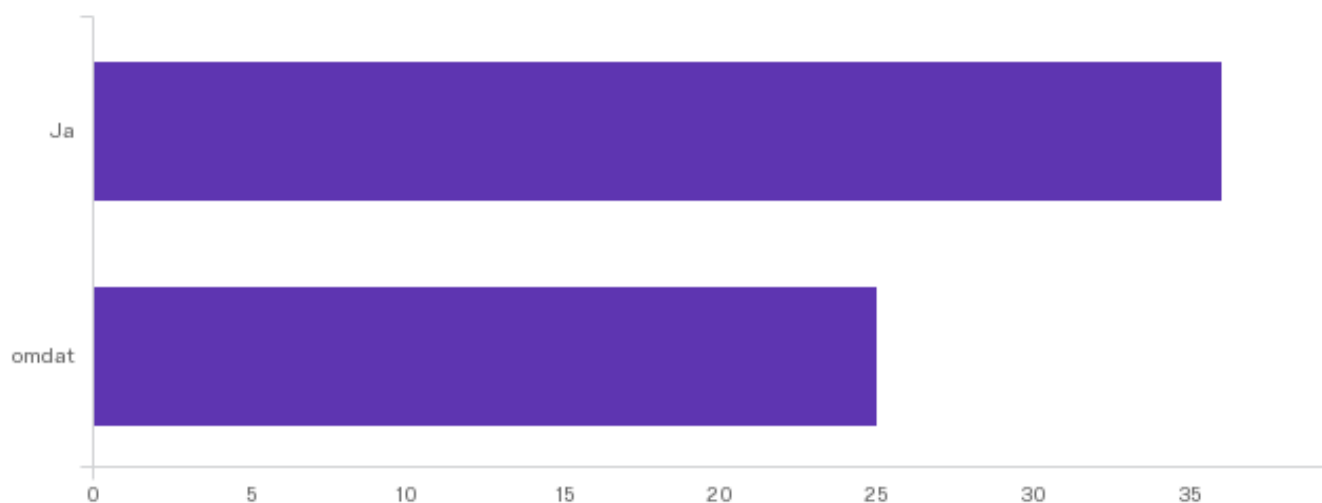
Q7 - Op dit moment is het kulturhus op vrijdag en zaterdag geopend van 11.30-00.00 uur. Wat vindt u van deze openingstijden?

Antwoord	%	Aantal
Te weinig, het kulturhus mag meerdere dagen en/of langer geopend zijn	70.49%	43
Te veel, het kulturhus mag minder vaak en/of korter geopend zijn	0.00%	0
Precies goed	29.51%	18
Totaal	100%	61

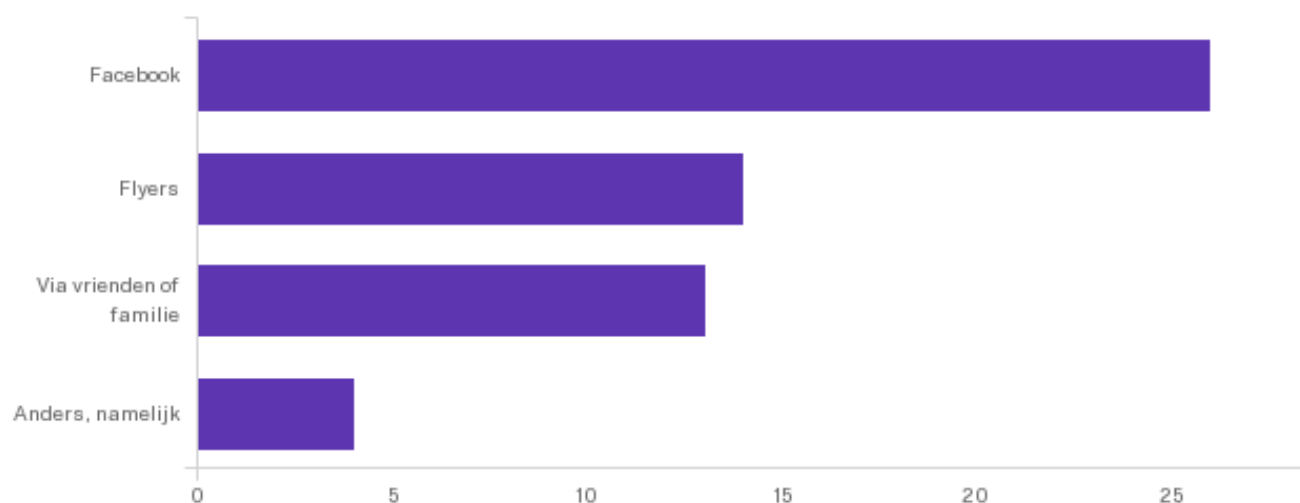
Q8 - Wordt er in uw ogen optimaal gebruik gemaakt van het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Ja	59.02%	36
Nee, omdat	40.98%	25
Totaal	100%	61

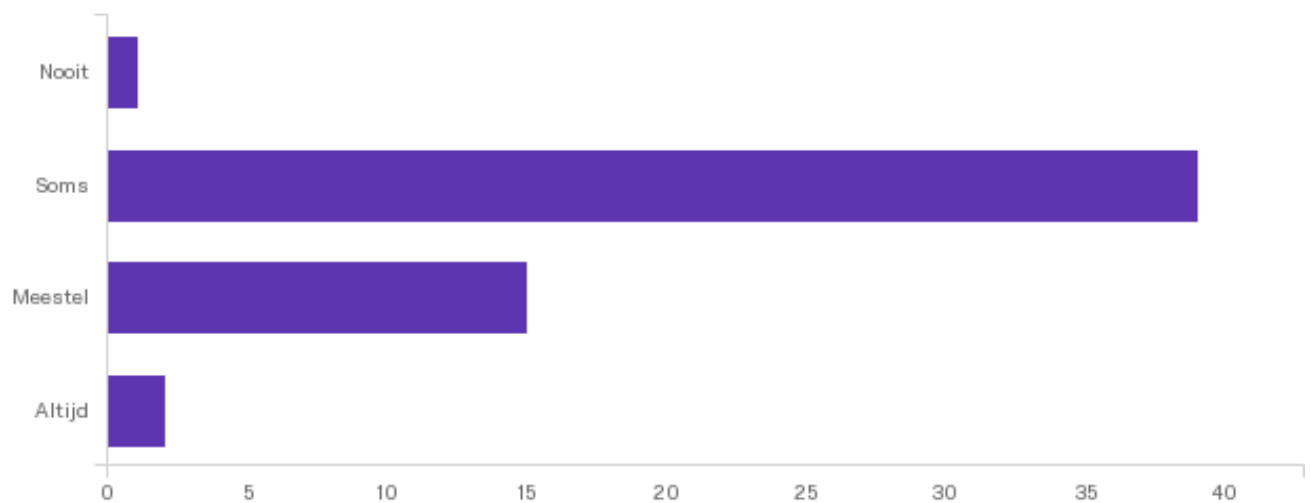
Q9 - Op welke wijze wordt u erop geattendeerd dat er activiteiten in het kulturhus te doen zijn?

Antwoord	%	Aantal
Facebook	45.61%	26
Flyers	24.56%	14
Via vrienden of familie	22.81%	13
Anders, namelijk	7.02%	4
Totaal	100%	57

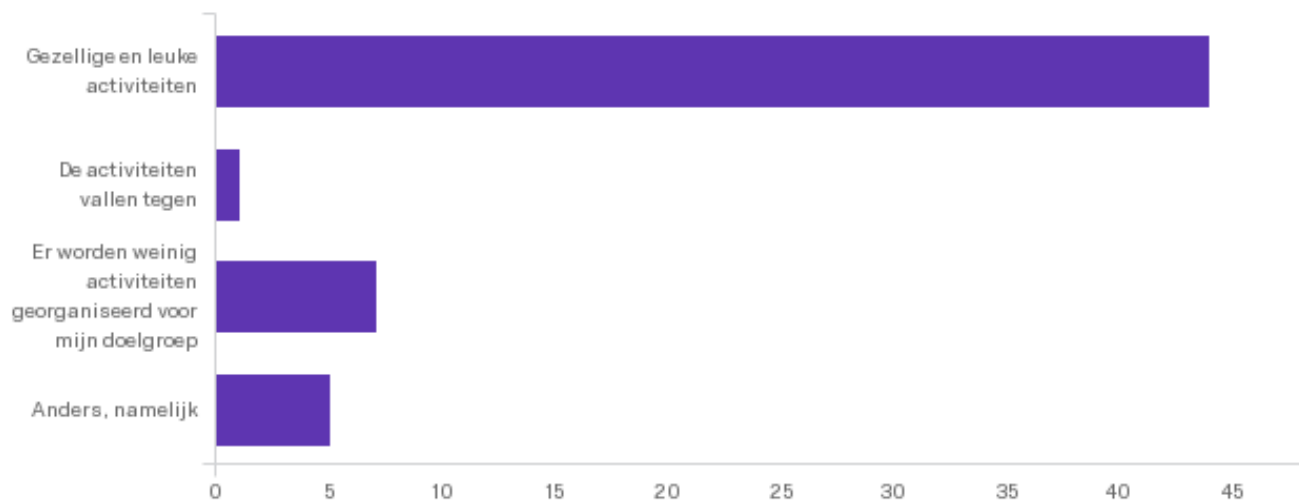
Q10 - Hoe vaak bent u aanwezig bij de activiteiten die georganiseerd worden in het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Nooit	1.75%	1
Soms	68.42%	39
Meestal	26.32%	15
Altijd	3.51%	2
Totaal	100%	57

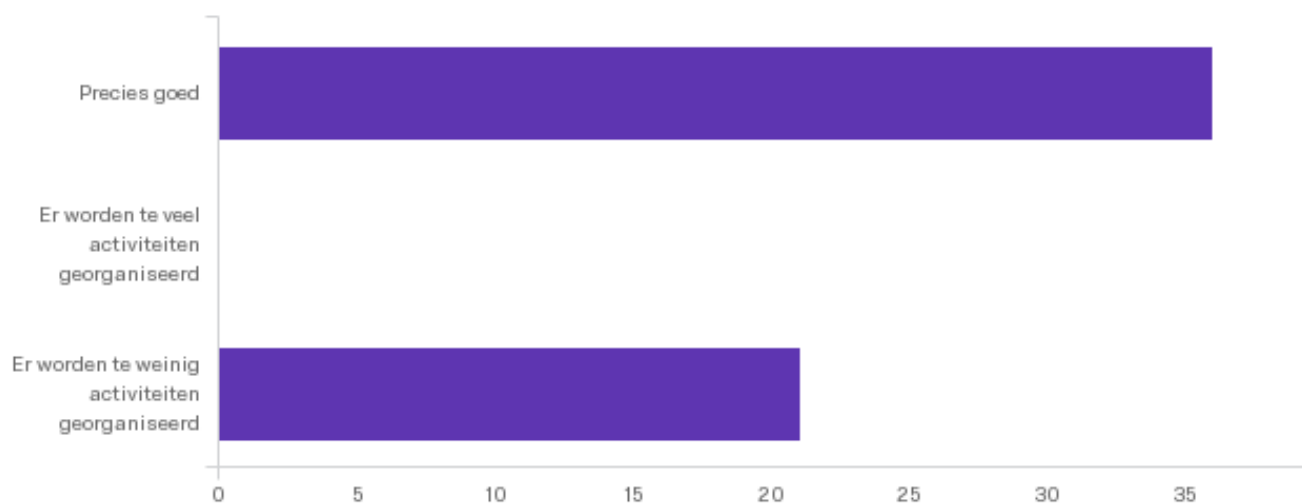
Q11 - Wat vindt u van de activiteiten die georganiseerd worden?

Antwoord	%	Aantal
Gezellige en leuke activiteiten	77.19%	44
De activiteiten vallen tegen	1.75%	1
Er worden weinig activiteiten georganiseerd voor mijn doelgroep	12.28%	7
Anders, namelijk	8.77%	5
Totaal	100%	57

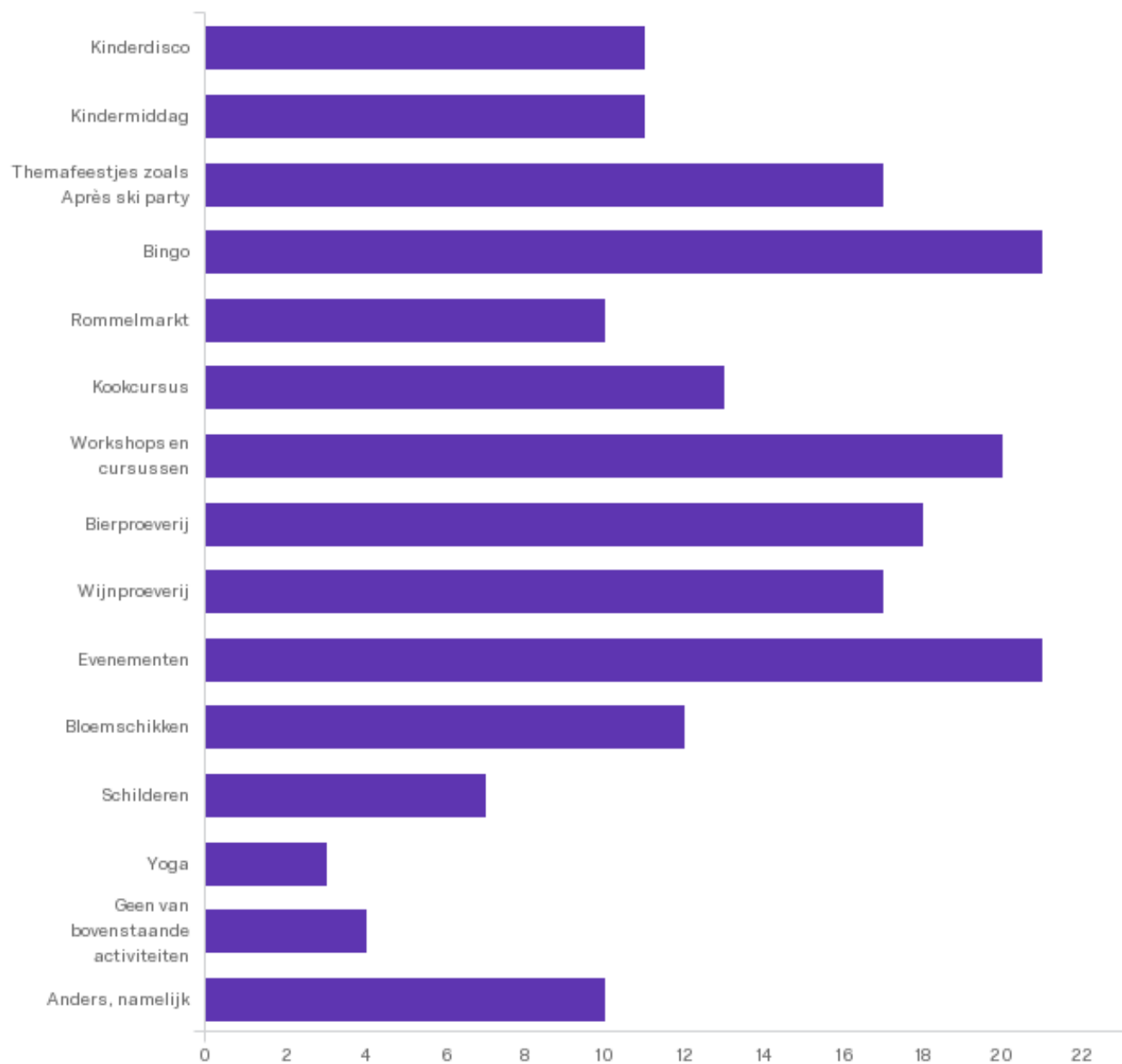
Q12 - Wat vindt u van het aantal activiteiten dat georganiseerd wordt?

Antwoord	%	Aantal
Precies goed	63.16%	36
Er worden te veel activiteiten georganiseerd	0.00%	0
Er worden te weinig activiteiten georganiseerd	36.84%	21
Totaal	100%	57

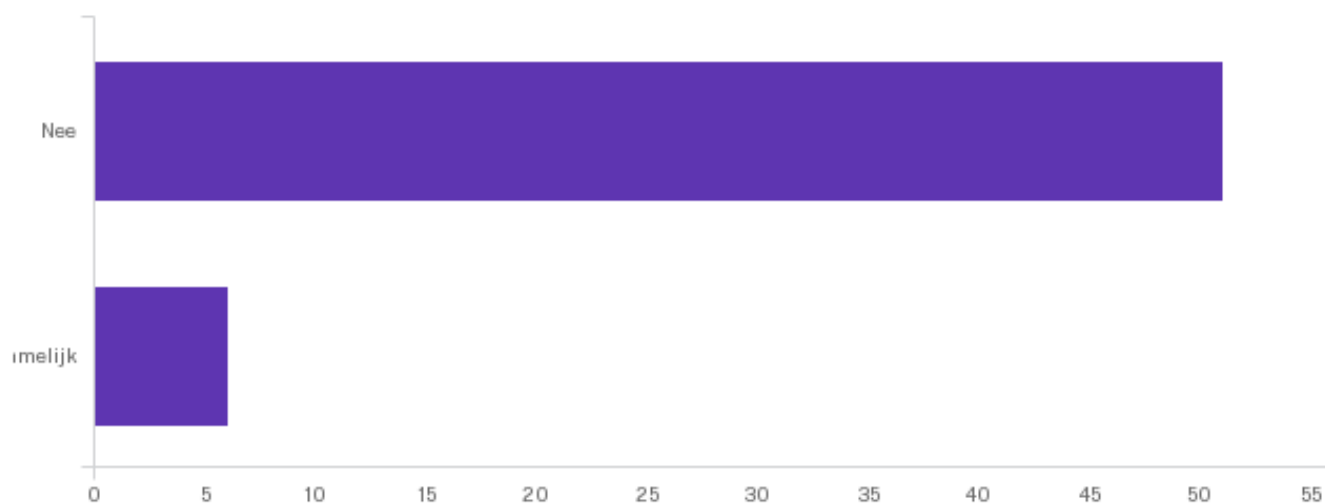
Q13 - In welke specifieke activiteiten heeft u interesse?
meerdere antwoorden mogelijk

Antwoord	%	Aantal
Yoga	5.26%	3
Workshops en cursussen	35.09%	20
Wijnproeverij	29.82%	17
Themafeestjes zoals Après ski party	29.82%	17
Schilderen	12.28%	7
Rommelmarkt	17.54%	10
Kookcursus	22.81%	13
Kindermiddag	19.30%	11
Kinderdisco	19.30%	11
Geen van bovenstaande activiteiten	7.02%	4
Evenementen	36.84%	21
Bloemschikken	21.05%	12
Bingo	36.84%	21
Bierproeverij	31.58%	18
Anders, namelijk	17.54%	10
Totaal	100%	195

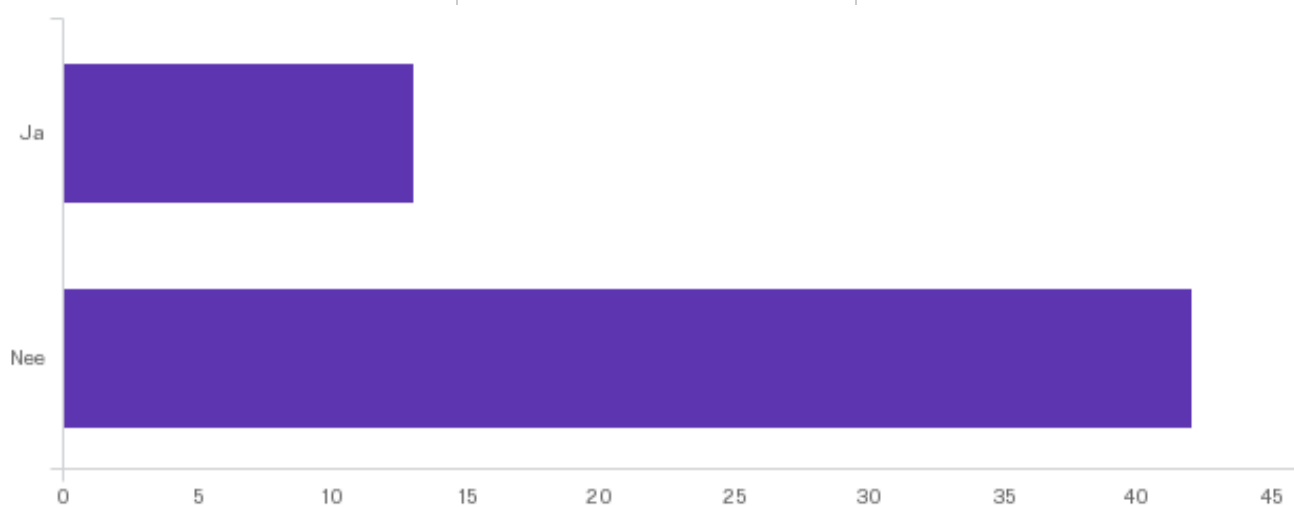
Q14 - Zijn er verder nog activiteiten die u mist in het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Nee	89.47%	51
Ja, namelijk	10.53%	6
Totaal	100%	57

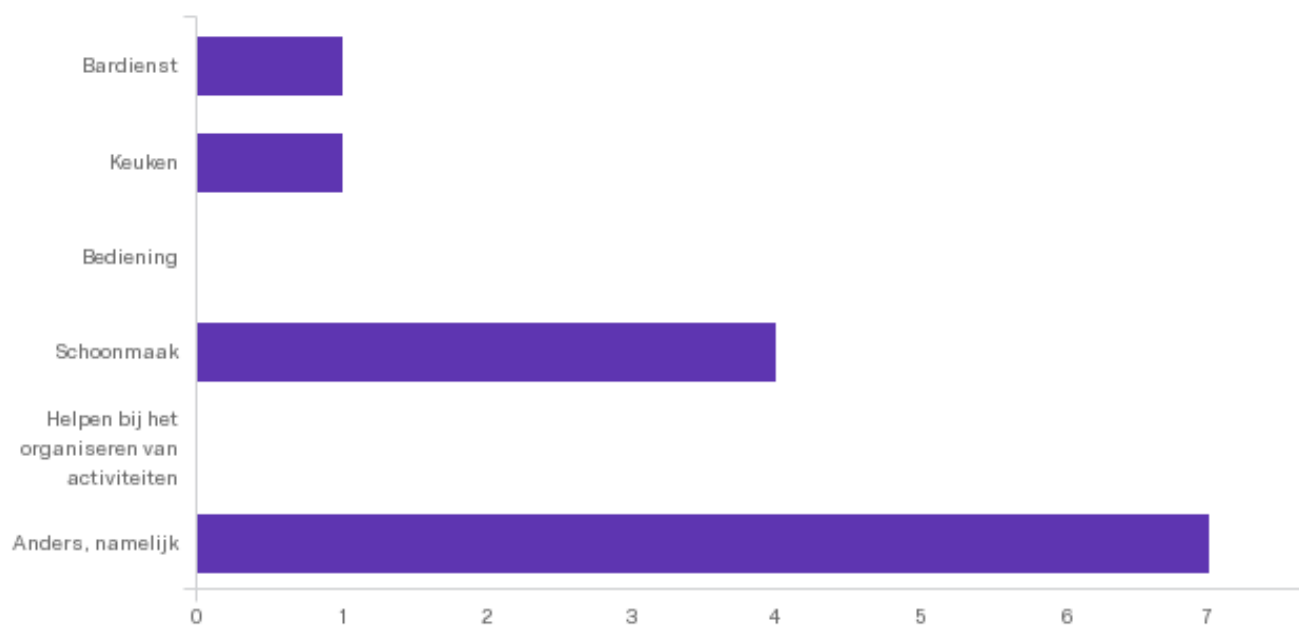
Q15 - Helpt u op dit moment als vrijwilliger in het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Ja	23.64%	13
Nee	76.36%	42
Totaal	100%	55

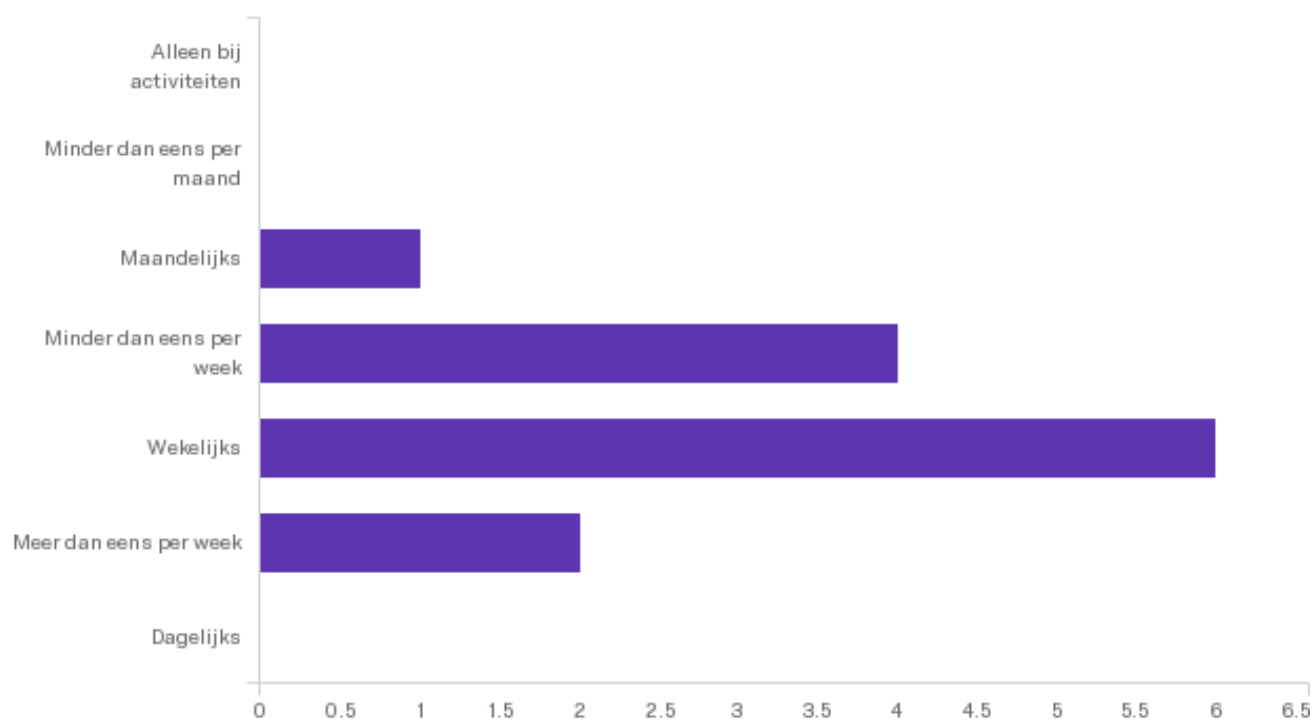
Q16 - Op welke manier bent u als vrijwilliger betrokken bij het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Bardienst	7.69%	1
Keuken	7.69%	1
Bediening	0.00%	0
Schoonmaak	30.77%	4
Helpen bij het organiseren van activiteiten	0.00%	0
Anders, namelijk	53.85%	7
Totaal	100%	13

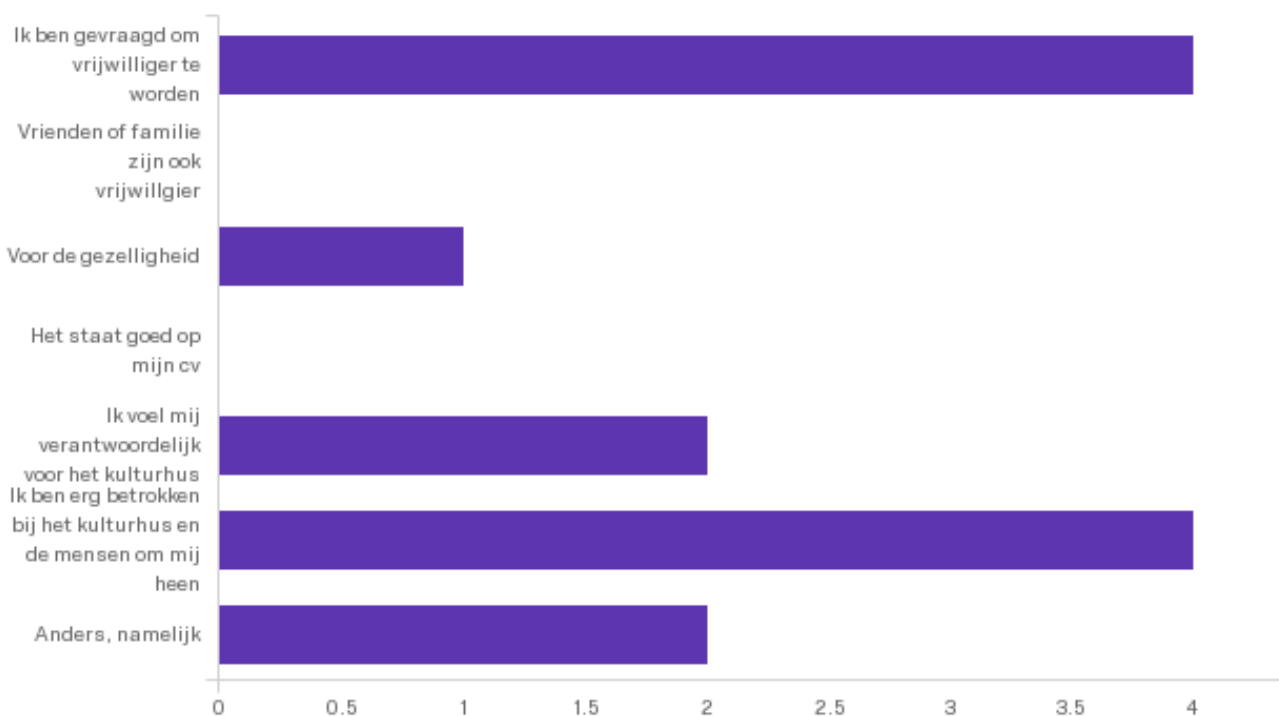
Q17 - Hoe vaak bent u in het kulturhus aanwezig als vrijwilliger?

Antwoord	%	Aantal
Alleen bij activiteiten	0.00%	0
Minder dan eens per maand	0.00%	0
Maandelijks	7.69%	1
Minder dan eens per week	30.77%	4
Wekelijks	46.15%	6
Meer dan eens per week	15.38%	2
Dagelijks	0.00%	0
Totaal	100%	13

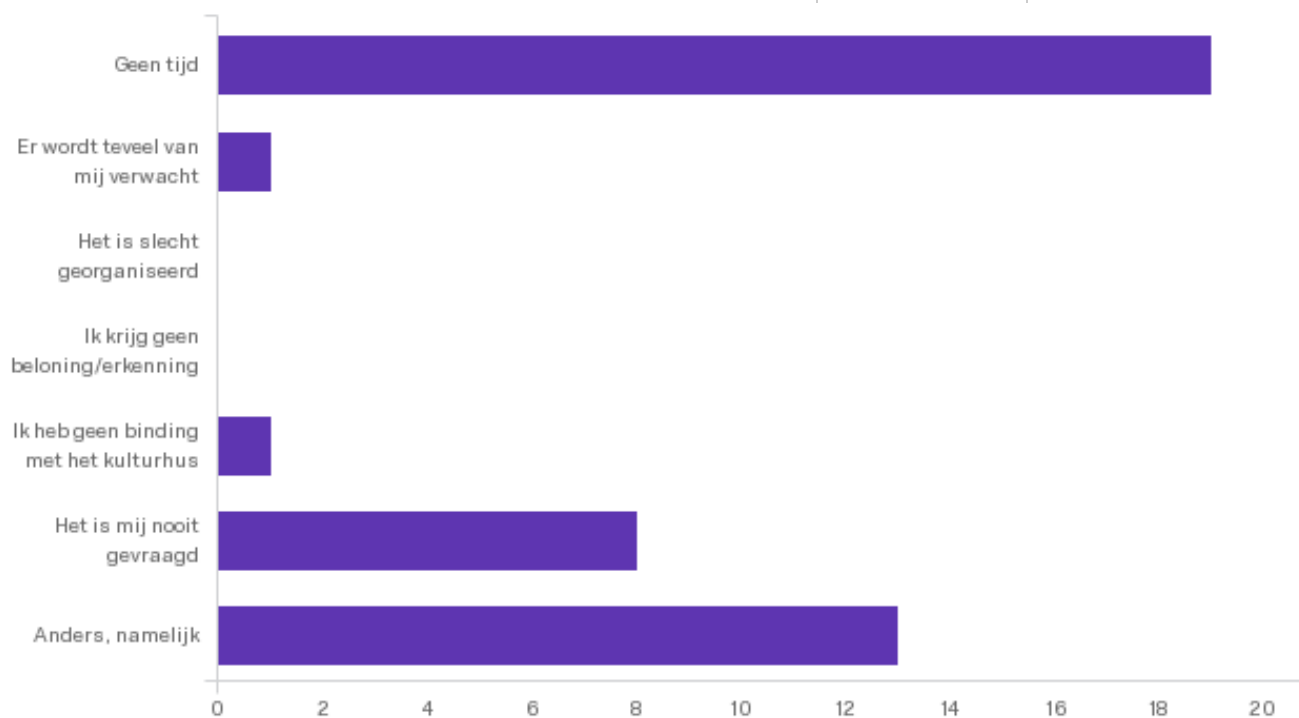
Q18 - Wat is de belangrijkste reden waarom u als vrijwilliger betrokken bent bij het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Ik ben gevraagd om vrijwilliger te worden	30.77%	4
Vrienden of familie zijn ook vrijwilliger	0.00%	0
Voor de gezelligheid	7.69%	1
Het staat goed op mijn cv	0.00%	0
Ik voel mij verantwoordelijk voor het kulturhus	15.38%	2
Ik ben erg betrokken bij het kulturhus en de mensen om mij heen	30.77%	4
Anders, namelijk	15.38%	2
Totaal	100%	13

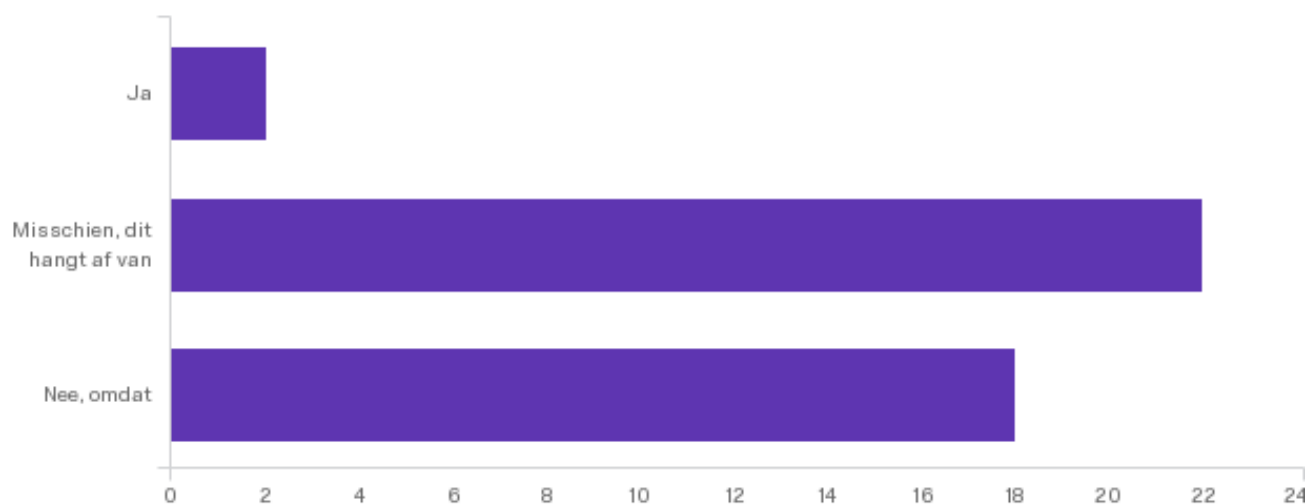
Q19 - Waarom helpt u niet als vrijwilliger in het kulturhus?

Antwoord	%	Aantal
Geen tijd	45.24%	19
Er wordt teveel van mij verwacht	2.38%	1
Het is slecht georganiseerd	0.00%	0
Ik krijg geen beloning/erkenning	0.00%	0
Ik heb geen binding met het kulturhus	2.38%	1
Het is mij nooit gevraagd	19.05%	8
Anders, namelijk	30.95%	13
Totaal	100%	42

Q20 - Als u persoonlijk benaderd zou worden om als vrijwilliger te helpen in het kulturhus, zou u dit dan willen?

Antwoord	%	Aantal
Ja	4.76%	2
Misschien, dit hangt af van	52.38%	22
Nee, omdat	42.86%	18
Totaal	100%	42

Q21 - Hebt u nog ideeën of tips voor het kulturhus?

Het is altijd erg gezellig!

Ouderenopvang, spelletjesavond/middag voor ouderen. Er zitten goede mensen op die dit nu al organiseren!!

Idee: bak een turfje voor bij de koffie, past goed bij Daarlerveen

Mooi zo door gaan en het komt helemaal goed. Pluim voor iedereen die hun tijd en energie in het kulturhus besteden.

Gym op de stoelen, bingo, mens erger je niet etc.

Ja. Meerdere.: Concertjes/ bandjes/DJ uitnodigen; ook voor de jeugd Inloop voor jongeren in oude peuterzaal (deze oppimpen)- jongerenwerk van st de welle (welzijn) betrekken in het organiseren/aanjagen van act voor jeugd Muziekschool ruimte laten huren tegen lage kostprijs bv peuterspeelzaal. Bij kinderactiviteiten een combi mogelijk maken tussen gebruik trefpunt en gymzaal zodat de kids ook een beweegactiviteit kunnen doen Clinics geven mbt sport. de welle betrekken bv freestylereuning, mountainbike, crossen, dans-bv streetdance, of ballet (voor de kleintjes) samenwerking zoeken met cultuuraanbieders Kookclinics voor kids- herhaling van cupcakecupwedstrijd, smoothies maken, ijs maken, koekjes/taart bakken. Wedstrijdelementen bij kids met een beker om te winnen werkt altijd goed (karsten kan bekers leveren) = een "challenge" aangaan is tegenwoordig erg in trek - zie you tube Voor jeugd; meiden kleding laten pimpen. maak van bv oude spijkerbroek een tas, of pimp je slippers voor de zomer, maak van oude broek een hippe zomerbroek (zie ook jill en hip voor nop= tv programma's) In trefpunt (bij restaurant) speelhoek maken voor de kids. Dan kunnen ouders rustig(er) eten Ruimte peuterspeelzaal , trefpunt en gymzaal meer aan elkaar koppelen zodat het samen maar ook apart verhuurt kan worden. Huurprijzen op de site zetten. Moet betaalbaar blijven. Aangeven of het alleen voor inwoners is of ook daarbuiten. Evt werken met digitale planner op website waar aangegeven wordt wanneer ruimte vrij/bezet is. Zie ook óosplekkie'in vroomshoop waar dit ook is gedaan. Huurprijzen betaalbaar houden voor inwoners; zijn nu te hoog (70 euro is nu de prijs voor oude peuterspeelzaal). Indien iemand activiteit wil organiseren geen huurprijs rekenen. Voor inwoners lagere huurprijs dan daarbuiten. Je zou ook nog eendonateurskaart kunnen bedenken bv. 20 euro in het jaar. En dat je met deze donateurskaart korting krijgt op activiteiten. Zo heb je al een vast budget Je zou vaste inkomsten kunnen werven door bv een activiteitenstrippenkaart voor kids te bedenken die je dan jaarlijks verkoopt. Dan heb je meer vaste inkomsten. Organiseren verjaardagsfeestjes voor kinderen; activiteit (evt in te kopen) gecombineerd met eten Fondsen aanschrijven bv. NISB, NUTS/Ohra, Rabobank, Oranjefonds, Plaatselijk belang, evt provincie =subsidie? om extra inkomsten te werven. de welle kan daar misschien mee helpen? Groepsapp maken voor inwoners die geïnteresseerd zijn in act trefpunt. Deze moet dan niet worden gebruikt voor werving vrijwilligers.

Op mooie weekenden ook op zondag los?

Een vaste beheerder , activiteiten com ,blijve mensen achter de bar Een georganiseerde en gezonde samenwerking met de Vrijw, en beloon deze mensen , Samen de neus in een richting ,

Live muziek

Genoeg teveel om op te noemen

Snackbar mag vaker open Al is het maar twee uur per dag Mocht je meer feesten willen, bekendheid geven aan de ruimte, aantal gasten en een kleine prijsindicatie

Workshops Kinderactiviteiten (voor basisschool maar ook voor tieners)

Havenvoorzieningen gratis maken.